

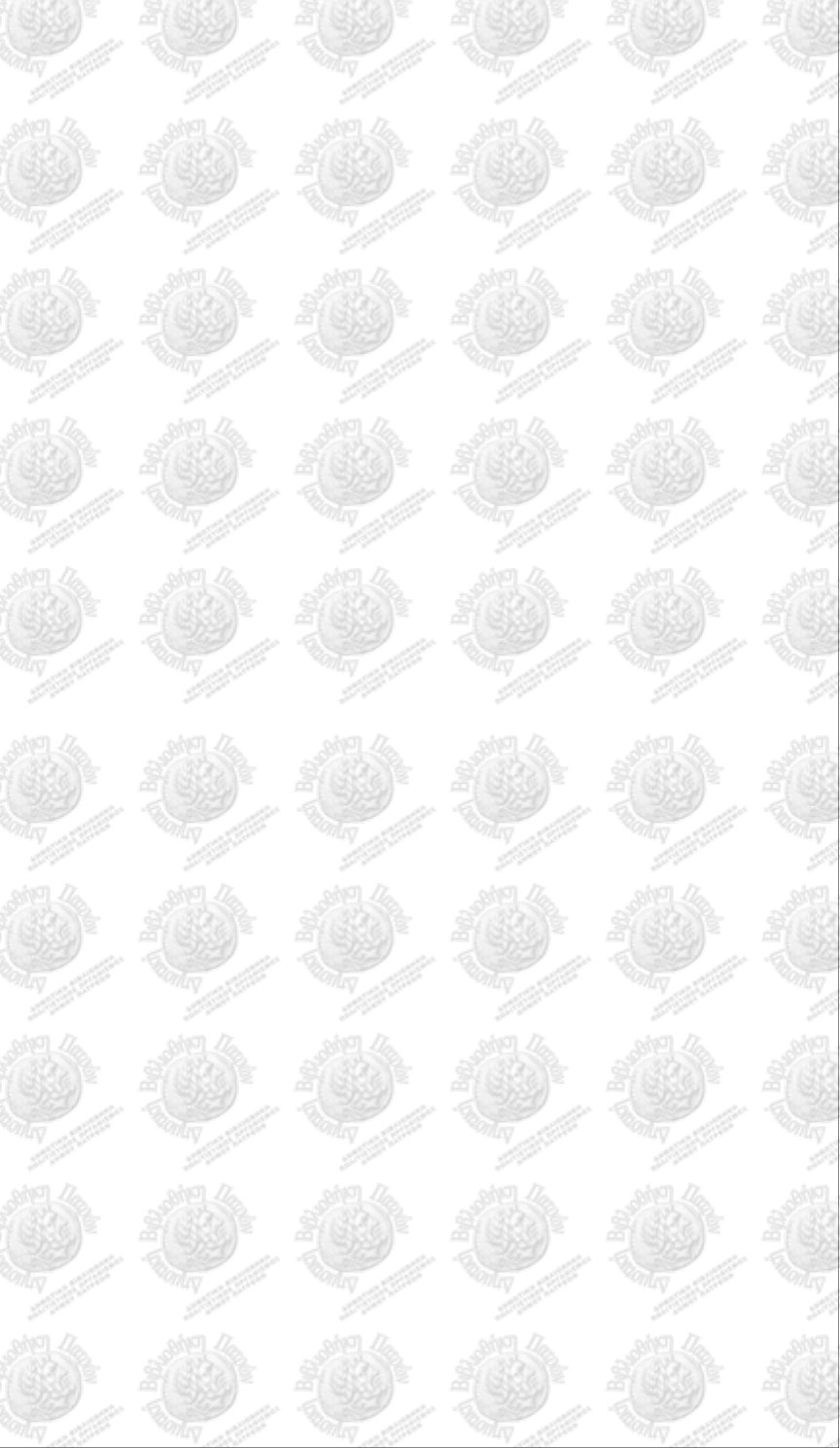
P. GIACOMETTI

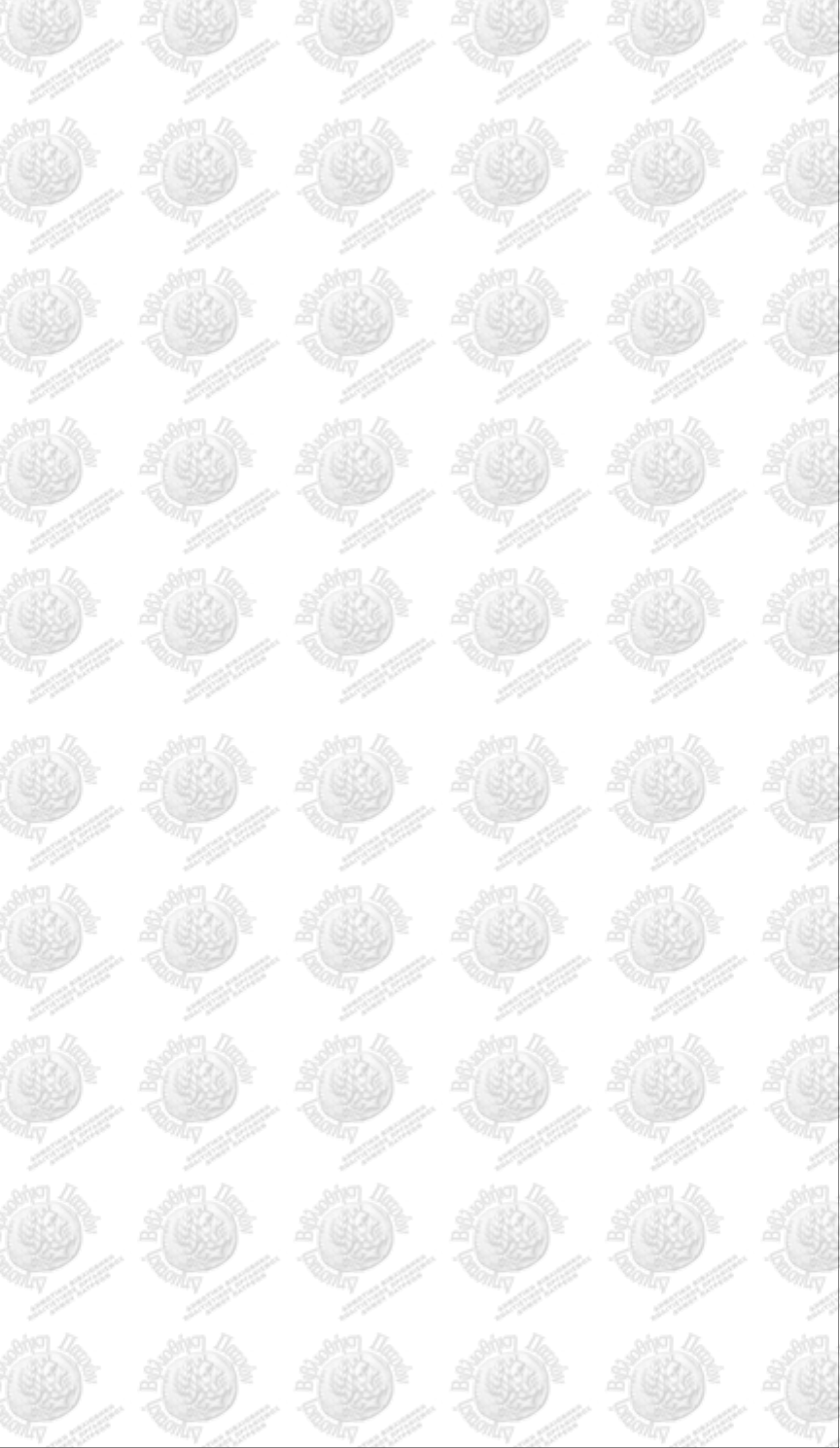
Η ΕΚΘΕΤΟΣ ΤΟΥ ΟΡΦΑΝΟ-
ΤΡΟΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΑΣ

ΔΡΑΜΑ ΕΙΣ 3 ΠΡΑΞΕΙΣ
(Μηδίαφρ. Σωροχίου Σφύκα)

ΖΑΚΥΝΘΟΣ
= 1882 =

ΠΤΕ

ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΕΝ ΠΑΤΡΑΙΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΛΛΗΛΟΒΟΗΘΕΙΑΣ

«**ΟΜΟΝΟΙΑ**»

P. GIACOMETTI

Η ΕΚΘΕΤΟΣ

ΤΟΥ ΟΡΦΑΝΟΤΡΟΦΕΙΟΥ

ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΑΣ

ΔΡΑΜΑ ΕΙΣ ΤΡΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΝ

ΥΠΟ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Κ. ΞΦΗΚΑ

ΜΕΤΑ ΒΙΟΓΡΑΦΙΑΣ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΥΡΓΟΥ

ΥΠΟ

ΜΕΜΝΟΝΟΣ ΜΑΡΤΖΩΚΗ.

Τῷ ἐν Πατραις
Συλλόγῳ Ἀλληλοβοηθείας
ΟΜΟΝΟΙΑ
φιλοτίμως ἀναλαμβάνει τὴν ἔκδοσιν
τῆς μεταφραστῆς ἀνατίθης.

424
81
5778

Π Δ 69

ΠΑΥΛΟΣ ΓΙΑΚΟΜΕΤΤΗΣ

Α΄.

‘Ο εἰς τὸ τέρμα του ἤδη ἐγγίζων ἡμέτερος αἰὼν ἠρίθμει δεκαεξέτη, ὅτε κατὰ τὴν 19ην Μαρτίου, ἐντῷ μέσῳ τῶν πορτοκαλλεῶν τῆς λιγυστικῆς παραλίας, ἐγεννήσθη ἐν Νονί ὁ Παῦλος, υἱὸς τοῦ Φραγκίσκου Γιακομέττη γερουσιαστοῦ καὶ προέδρου τοῦ δικαστικοῦ τῆς πατρίδος του συμβουλίου. Ἡ νηπιότης τῶν ἀνθρώπων ὄλων, ἐκτὸς ὀλιγίστων ἐξαιρέσεων, παρέρχεται κατὰ τὸν αὐτὸν σχεδὸν τρόπον ἡ χεῖρ, ἡ προωρισμένη ὅπως τανύη τὴν λύραν καὶ πάλῃ τὸ ξίφος, κρατεῖ τὰ αὐτὰ ἀθύρματα ὡς ἐκείνη, ἥτις ἐπλάσθη ὅπως χειρίζη τὴν δίκελλαν ἢ τὴν σκαπάνην. Οὕτως ἔρρευσε ἡ παιδικὴ ἡλικία τοῦ Γιακομέττη· πλὴν ἐπέπρωτο, πρὶν ἢ μεταβῆ εἰς τὴν ἐφηβείαν, ν’ ἀκούσῃ τὴν πρώτην πενθηρὰν ὑπόμνησιν τῆς ἡμετέρας ματαιότητος ἐν μιᾷ τῶν φοβερῶν ἐκείνων στερήσεων, αἵτινες, καὶ αὐτοῦ τοῦ χρόνου κραταιότεραι, δύνανται ἐν μιᾷ στιγμῇ νὰ μᾶς μεταβιβάσωσιν ἀπὸ τῶν γελοίων τῆς νεότητος ὀνείρων εἰς τὴν ἀπέλπιδα τοῦ γήρατος ἐρήμων. Ἀπώλεσε τὸν πατέρα· ἠσθάνθη τὴν ἄστονον ἐκείνην κατὰπληξιν, τὸ παγερὸν ἐκεῖνο τῆς καρδίας κενόν, ὅπερ σφοδρὰ καὶ ἀκάθεκτος διαδέχεται ἡ ὀρμὴ τῆς ἐξανισταμένης φύσεως· δὲν ἀνεγνώρισε πλέον τὰ οἰκειότερα αὐτῷ ἀντικείμενα, περιβληθέντα ἄλλο χρῶμα, ἄλλην μορφήν· δὲν ἠδυνήθη νὰ πεισθῆ ὅτι τὸ ὄν ἐκεῖνο, ὅπερ ἐθεώρει ἐξηρημένον τοῦ κοινοῦ τῶν θνητῶν κλήρου, τὸ ὄν ἐκεῖνο, μεθ’ οὗ συνείχετο πᾶσα ἀνάμνησις τῆς παιδικῆς του ἡλικίας, ὅπερ ἀπετέλει μέρος ἀναπόσπαστον τῆς ὑπάρξεώς του, ἠδύνατο ν’ ἀπέλθῃ χωρὶς ν’ ἀπαγάγῃ καὶ αὐτὸν κατὰ τὴν ἐκ τοῦ κόσμου ἀπέλευσίν του. Ἄλλ’ ὑπελείπετο ἡ παρηγορία· ἡ μήτηρ ἐζήετι, ἐν δὲ τῇ θερμῇ ἀγκάλῃ, ἥτις παρέσχεν αὐτῷ τὴν ζωὴν, ἠδύνατο νὰ κρύψῃ τὴν ὑπὸ τοῦ ἀλγους βεβαρημένην κεφα-

λήν, και αίσθανόμενος τούς σπατμούς τοῦ ἐρώντος ἐκείνου στήθους νὰ πεισθῆ ὅτι δὲν δικαιούμεθα ν' ἀποκαλωμεν ἡμᾶς αὐτούς δυστυχεῖς, ἐνόσω μία καρδία μεθ' ἡμῶν πάλλει και ἐν ὄμμα μεθ' ἡμῶν δακρῦει.

Ἀπέμαξε λοιπὸν τὰ δάκρυα, και ἐνισχύσας τὴν καρδιαν του διὰ τοῦ πρὸς τὴν μάθησιν πόθου, διὰ τοῦ ἀδαμαντινου ἐκείνου θώρακος, πρὸς ὃν πολλάκις συντρίβονται τὰ αἰχμηρότερα βέλη τῆς εἰμαρμένης, ὁ Γιακομέττης διήνυσε τὴν σειρὰν τῶν ἐγκυκλίων μαθημάτων ἐν τῷ βασιλικῷ τῆς Γενούης γυμνασίῳ, και ἐνεγράφη ἐν τῇ νομικῇ τοῦ πανεπιστημίου ἐκείνου σχολῇ. Πλὴν και οὗτος, ὡς πολλοὶ ἄλλοι ἐπιφανεῖς ἄνδρες, ἠτοίμαζέτο νὰ διατρέξῃ στάδιον μηδὺλως πρὸς τὴν κλίσιν αὐτοῦ και ἰδιοφυίαν συνᾶδον· ἐνῶ δὲ ὁ καθηγητῆς τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου ἢ ὁ τῆς πλουτολογίας προσεπάθει νὰ χειραγωγῆσῃ αὐτὸν εἰς τὴν δύσβατον τῆς ἐπιστήμης ὁδὸν, ὁ νοῦς αὐτοῦ μετεωρίζετο εἰς τὰ αἰθέρια τῆς φαντασίας ὕψη ἢ ἐπλανᾶτο εἰς τὸ ἀπέραντον τῆς ἱστορίας πολυάνδριον. Ὁ Σακέσπηρος, ὁ Σχίλλερος, ὁ Ἀλφιέρης, ὁ Οὐγκὼ ἐπησχόλουν τὰς ὥρας ἐκείνας, ἅς ὁ παρὰ τὴν θέλησιν του φοιτητῆς ὤφειλε ν' ἀφιεροῖ εἰς τὸν Μερλῖνον και τὸν Ζακχαρίαν· εὐτυχῶς δὲ οὐδέποτε ἀμείλικτος κηδεμὼν κατεφώρασεν αὐτὸν ἐν τοιαύτῃ μελέτῃ, οὔτε παρέδωκεν εἰς τὰς φλόγας, ὡς ἄλλοτε ὁ πατήρ τοῦ Πετράρχου, τὰ προσφιλῆ αὐτοῦ βιβλία. Τέλος ἀνεφάνη τὸ πρῶτον ἀποκύημα τοῦ μετὰ τῆς μύσης κλοπιμαίου τούτου ἐρωτός του, σφιγῶν και δροσῶν ὡς πᾶν τὸ τοιοῦτοτρόπως συλλαμβανόμενον, τὸ δ' ἔργον τοῦτο ἐπικληθὲν Rosilde, και γενόμενον δεκτὸν μετὰ πολλῶν ἐγκωμίων, προέτρεψε τὸν νεαρὸν ποιητὴν ὅπως ἐμείνῃ εἰς ἡν ἐχάραττεν ἑαυτῷ ὁδόν.

Β'.

Καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ Γιακομέττης παρέδιδεν εἰς τὴν δημοσιότητα τὸ πρῶτον αὐτοῦ ἔργον, τὸ ἰταλικὸν θέατρον ἐκυμαίνετο μεταξὺ τῶν ἀντιθέτων ἐκείνων σχολῶν τῶν μαρτυρουσῶν μᾶλλον πάσης ἄλλης ἀποδείξεως τὴν ἀπουσίαν τῆς μεγαλοφυΐας ἐκείνης, ἥτις, συγκιρνώσα τὰ συγκρούμενα στοιχεῖα ἐν γονίμῳ και ἑναρμονίῳ ἐνότῃτι, πρᾶσκειάζει τὰ

ἔθνικὰ ἀριστοτεχνήματα. Ἡ κλασικὴ σχολὴ τοῦ Ἀλφιέρη δὲν ἠρίθμει ἢ ὀλίγους ὀπαδοὺς, καὶ τούτους ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀφανεῖς καὶ ἀνεπιτηδεῖους ὅπως συνεχίσωσι τὰς πράξεις τοῦ μεγαλόφρονος πατρικίου· ὁ ἡγήτωρ τῶν Ῥωμαντικῶν, ὁ δαιμόνιος ἐκεῖνος καινοτόμος τῆς καθόλου γραμματολογίας, ὁ Μανζόνης, ἐτήρει τὴν σιγὴν ἐκείνην, ἣν οὐδὲν φιλολογικὸν ἔργον ἐμελλεν ἐπὶ τεσσαράκοντα πέντε ἔτη νὰ διακόψῃ· ὁ δὲ Νικολίνης, ὁ περιφανέστατος μετὰ τῶν θιασωτῶν τοῦ συγγραφέως τοῦ *Carimaguola*, ἐνοχλούμενος ὑπὸ τῶν ἐν Τοσκάνῃ λογοκριτῶν, ἠσχυλεῖτο κρυφίως περὶ τὴν σύνταξιν τῶν τελευταίων του τραγωδιῶν, ἀγνοῶν ἴσως ὅτι, κατὰ παράδοξον τῆς τύχης εἰρωνείαν, ὁ μέλλων ἥρωας τοῦ πραξικόπηματος τῆς 2ας Δεκεμβρίου 1851 μετεγλώττιζεν εἰς τὴν γερμανικὴν τὰ μεστὰ φιλοπατρίας αὐτοῦ καλλιτεχνήματα. Οὐχ ἤττον παρὰ τὴν νέαν ταύτην σχολὴν, τὴν σκοποῦσαν ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν πολιτικὴν ἀγωγὴν τῆς Ἰταλίας διὰ τῆς ἐκτραγωδήσεως τῶν παρόντων αὐτῆς δεινῶν καὶ τῆς ἐκτυλιζέως τῶν παρελθόντων αὐτῆς θριάμβων, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ χριστιανισμοῦ συνάδουσαν γραμματολογικὴν ἀναμόρφωσιν, ἐτέρα δραματικὴ σχολὴ διήρχετο τὰς Ἄλπεις καὶ συνετάρασσε τὴν εὐέγερτον χερσόνησον, ἡ σχολὴ τῆς μιγάδος ἐκείνης τραγωδίας, ἣτις ἐβαπτίσθη διὰ τοῦ ὀνόματος *δ ρ ἄ μ α*, καὶ ἣτις ἀντικατέστησε τὸ γοργὸν καὶ πολὺπλοκον τῆς δράσεως εἰς τὴν ἀνάλυσιν τῶν χαρακτήρων, πολλάκις δὲ τὴν φυσιολογικὴν παραχὴν εἰς τὴν ἠθικὴν συγκίνησιν. Ἡ σχολὴ αὕτη, καίπερ παραγαγοῦσα καὶ παράγουσα ἔτι πολλὰ ἀριστουργήματα, δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς σύμπτωμα τῆς ἀπὸ τῆς Ἰουλιανῆς μεταπολιτεύσεως ἀρξαμένης ἐκείνης γραμματολογικῆς ἐν Γαλλίᾳ νόσου, ἣτις τέλος ἐγέννησε τὴν Κυρίαν *Bovary*, τὴν *Nana* καὶ τὸν *Jack*, καὶ ἣτις ἠνάγκασε τοὺς μᾶλλον ἐν τῇ Ῥωμαντικῇ πλειάδι διαπρέψαντας, ὡς τὸν *Musset*, τὸν *Sainte-Beuve* καὶ αὐτὸν τὸν *Gautier*, ν' ἀποσκιρτήσωσι τοῦ περιβοήτου ἐκείνου *cénacle*, περὶ ὃ ἄλλοτε τοὺς συνεσπείρωσεν ἡ μεγαλοφυγὸς διάνοια τοῦ Οὐγκώ. Ἄλλ' οἱ δραματικοὶ οὗτοι νεωτερισταὶ δὲν ἠσέβουν μόνον πρὸς τοὺς κανόνες τῆς καλαισθησίας· οὗτοι ἠσέβουν πολλῶ μᾶλλον πρὸς τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς τέχνης, μετατρέποντες τὴν δραματουργίαν εἰς νέον εἰ-

δος θεομηχανίας, καθιεροῦντες τὴν ἐπὶ προθεσμίᾳ ἔμπνευσιν, υποβάλλοντες τὰ ἔργα τῆς διανοίας εἰς μειοδοτικὴν δημοπρασίαν, καὶ τέλος ιδρύοντες τὰς ὁμορρυθμοὺς ἐκείνας τοῦ πνεύματος ἑταιρίας, καθ' ἃς δύο ἢ πλείονες συγγραφεῖς ἐπεξεργάζονται τὸ αὐτὸ δράμα διανέμοντες πρὸς ἀλλήλους τὴν ἐργασίαν, ἀπαραλλάκτως ὡς οἱ κατασκευασταὶ τῶν μαχαιρῶν καὶ τῶν περονίων.

Ἐν τοιαύτῃ θέσει διέκειτο τὸ δράμα ἐν Ἰταλίᾳ ὅταν ὁ Γιακομέττης συνέγραψε τὴν Rosilde. Ὁ νεαρὸς δραματοουργὸς προσήγγιζε μᾶλλον εἰς τὴν ῥωμαντικὴν σχολὴν, ἀλλὰ μετὰ μεγάλης ἐπιφυλάξεως· καίπερ δὲ ἐκ τῶν φημηγοριῶν τοῦ μεσαίωνος ἀρυσάμενος τοῦ δράματός του τὴν ὑπόθεσιν, δὲν ἀπεκήρυττε τὴν πλαστικὴν τῆς κλασικῆς τραγωδίας παράδοσιν, εἰς ἑνδεκασυλλάβους στίχους συγγράψας τὸ καλλιτέχνημά του. Τοιοῦτοτρόπως κλασικοὶ καὶ ῥωμαντικοὶ ἠδύναντο ἀδιστακτικῶς νὰ υἱοθετήσωσι τὸ νέον τοῦτο δράμα· καὶ τοὺς μὲν κλασικοὺς ἐξηυμένιζεν ὁ Γιακομέττης ἐπικαλούμενος τὰ σεβαστὰ ὀνόματα τοῦ Μόντη καὶ τοῦ Φωσκόλου, μὴ ἀπαξιωσάντων νὰ δραματοποιήσωσι μεσαιωνικὰ γεγονότα, τοὺς δὲ ῥωμαντικὸς κατέθελγε στρατεῶν, καίπερ ὑπ' ὀλίγων παρατηρούμενος, ἐν τῇ οὐραγίᾳ τοῦ Μανζόνη καὶ τοῦ Πέλλικου:

Ἐκτοτε ἤρξατο ὁ ἐνεργὸς, ὁ πυρετώδης σχεδὸν αὐτοῦ βίος, οὐχὶ ὁ βίος τῶν μυῶνων καὶ τῶν νεύρων, οὐ ὁ ὠροδείκτης μετρεῖ τοὺς παλμούς καὶ τὰς σφύξεις, ἀλλ' ὁ βίος ἐκεῖνος τῆς διανοίας, ὅστις, διατρέχων τὸ παρελθὸν καὶ τὸ μέλλον ἐν μιᾷ μόνῃ στιγμῇ, διαγράφει τὸν μυστηριώδη ἐκεῖνον κύκλον, ὃν οἱ ἄνθρωποι ὠνόμασαν αἰωνιότητα. Ἡ πτεροφυΐα τοῦ ἀετιδέως ἀπετελεῖτο ἤδη, ὁ δὲ ἀγέρωχος νεοσσὸς, συνειδὼς τὴν δύναμίν του, ἤρχιζε νὰ αἰθεροδρομῇ, καὶ, αἰωρούμενος ὑπὲρ τὴν ἀνθρωπότητα, νὰ διερευνᾷ ἀσφαλέστερον τὰ στοιχεῖα ἐξ ὧν αὕτη ἀπαρτίζεται. Μὴ δέ τις ἀπορήσῃ ἐὰν ὁ ἡμέτερος ποιητὴς διέγνω τὸν ἄνθρωπον ἐν τῇ μονώσει τοῦ ῥεμβασμοῦ του μᾶλλον ἢ ἐν τῇ μετὰ τῶν ὁμοίων του διηνεκεῖ συναναχράσει· πλείστοι ἄλλοι δραματοῦργοι καὶ μυθοπλάσται εἰσέδυσαν οἶονεὶ ἐξ ἐμφύτου γνώσεως εἰς τὰ μυχαίτατα τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, καὶ περιέγραψαν ἀρετὰς καὶ κακίας, ἃς δὲν

ἐδίδαξεν αὐτοὺς ἢ πεῖρα, ἀλλ' αἱ ἀπινδαλμάτισεν ἐν τῷ νῷ αὐτῶν εἰδός τι μαντείας ἐν ἀγνοίᾳ ἑαυτῆς λειτουργούσης. Τότε παρήλασαν ἐνώπιον τοῦ γενουνησίου τραγῳδοῦ οἱ πολύμορφοι ἐκεῖνοι τύποι καὶ χαρακτῆρες, εἰς οὓς τοσαύκις ἐθύμασαν ἐσοπτριζόμενοι οἱ ἐπευφημοῦντες αὐτὸν ἀκροαταί· τότε ἡ ἱστορία μετεκύλισε τὰς πλάκας τῶν γάφων τῆς ἀποδίδουσα εἰς αὐτὸν τοὺς πρὸ πολλοῦ καθεύδοντας νεκρούς τῆς, οὗτος δὲ ἐμφυσῶν εἰς αὐτοὺς τὴν πνοὴν τῆς ἰδίας του ζωῆς, τοὺς διέταπτε καὶ πάλιν ν' ἀναφανῶσιν ἐν τῷ κόσμῳ ἐκείνῳ, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐνόμισαν ὅτι διὰ παντὸς ἐχωρίσθησαν. Οὕτω ἐν τῇ ζωῆς ἐκείνῃ πινυκκοθήκη, ἣν ὁ Γιακομέττης ἐξετύλιξε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν συγχρόνων του, ὁ βασιλεὺς διαγκωνίζει τὸν συνωμότην, τὸ ῥάκος συγκρούεται πρὸς τὴν ἀλουργίδα, ὁ ἀπόκληρος τῆς κοινωνίας καὶ τῆς τύχης ἀθήτῃ ἐπὶ τὸν τράχηλον τοῦ δυναστού του ἢ ἀπόλλυται κκατρώμενος καὶ στηλιτεύων αὐτὸν, ἡ μοιχαλὶς ἐξίλεισθαι τὸ παράπτωμά της ἀκοινησκούσα παρὰ τῷ προδοθέντι πλὴν συγχωρῶντι συζύγῳ, ἡ παραγνωρισθεῖσα μεγαλοφυΐα κηρύττει πόλεμον κκατὰ τῆς ἀνθρωπάτητος καὶ πίπτει κεκμηκυῖα ἀλλ' οὐχὶ ἠττημένη.

Γ'.

Μέχρι τοῦ 1843 ὁ ποιητὴς δὲν ἠγάπησεν ἴσως ἢ τὰς ἡρωίδας τῶν δραμάτων του, καίπερ ὑποβάλλων αὐτὰς εἰς τὰς ἐδυνηροτέρας περιπετείας· μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης οὐδεμίαν ἄλλην ἠσθάνθη ἀγωνίαν ἢ ἐκείνην ἣν τῷ ἐπροξένει ἡ παλμώδης προσδοκία τῆς πρώτης παντὸς νέου δραματός του παραστάσεως· μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης τὰ διαλείμματα τῶν δραματικῶν του ἀσχολιῶν δὲν ἐπληροῦντο ἢ ὑπὸ τῶν φωνασιῶν καὶ ἐρίδων τῆς δυσαχώγου τῶν τότε ἠθοποιῶν γενεᾶς, ἀσπάζομένων ἀλλήλους ἐπὶ τῆς σκηνῆς καὶ γρονθοκοπουμένων ἐν τοῖς παρασκηνίοις. Πλὴν ἐπέπρωτο μεταξὺ τῶν δραμάτων του νὰ ἐμφιλωχωρήσῃ ἢ κλαυσιγέλως ἐκείνη παράστασις, ἣν ὀνομαζόμεν γάμον· ἐπέπρωτο νὰ ὑποβληθῇ καὶ οὗτος εἰς τὴν κοινὴν τοῖς πλείστοις τῶν θνητῶν μοῖραν, μὴ

προγινώσκων ὁ τάλας ὅτι οἱ ἄρραβῶνες αὐτοῦ ἀπετέλουν τὸν πρόλογον πολυδακρύτου τραγῳδίας! Ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἡδυτήτων τῆς νέας αὐτοῦ ζωῆς, ἰστάμενος μεταξὺ τῆς συζύγου του καὶ τοῦ τέκνου του, μεταξὺ τῶν δύο τούτων φυλάκων ἀγγέλων, ὁ ποιητὴς ἐξηκολούθησε δραματοουργῶν ἐπὶ δέκα ὅλα ἔτη καὶ ἐκ πείρας μανθάνων ὅτι οὐδὲν ἐκκολάπτει κάλλιον τ' ἀριστουργήματα ἢ τὸ φίλημα τῶν πεφιλημένων ἡμῖν ὄντων. Ἄλλ' αἴφνης ὁ κάλαμος ἐκφρεύει ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ ἀκαμάτου δραματοργοῦ, ἢ δ' ἐκπληκτος Ἰταλία μανθάνει ὅτι πένθος οἰκογενειακὸν ἐξ ἐκείνων, ἄτινα δὲν μετριάζει τὸ δάκρυ τῶν οἰκείων, οὔτε καθαγιαίνει τὸ φέρετρον, ἐνέσκηψεν ἐπ' αὐτὸν βαρῆως ἀσθενοῦντα. Ἡ ἀγοραία γυνή, ἥτις δέκα ἔτη πρότερον ὤμνυε πίστιν εἰς τὸν ποιητὴν, ἐμόλυνε τὸν θάλακμόν του καὶ τὸ ὄνομά του· οὗτος δὲ ἐσφάδαζεν ὑπὸ τὸ κράτος τῆς συμφορᾶς ἐκείνης, ἥτις ἀντὶ τῆς ἀποτεφρώσεως τὸ θῦμά της ὡς ὁ κεραυνὸς, τὸ καυτηριαίνει ὡς ὁ πεπυρακτωμένος σιδηρὸς. Τὸ παρελθόν, τὸ ἄσυλον τοῦτο καὶ τῆς μᾶλλον βαρυαλγούσης ψυχῆς, κατέρρευε· τὸ παρὸν ἀπέβαλλε τὰ θέληγητρά του, τὸ μέλλον τὰς ἐλπίδας του. Ἐν πάσῃ ἄλλῃ συμφορᾷ δύναται ὁ ἀπεγνωσμένος πατήρ νὰ θλίψη εἰς τὰς ἀγκάλας τὸ τέκνον του, καὶ νὰ κουρῖση τὸν πόνον του ἐν τῇ γλυκεῖᾳ ἐκείνῃ περιπτύξει· ἀλλ' ἐν τῇ δυστυχίᾳ, ἥτις ἐπάταξε τὸν Γιακομέττην, τὸ τέκνον ἐκπροσωπεῖ πολλάκις οὐχὶ τοῦ συζύγου τὴν ἐκστασιν, ἀλλὰ τῆς συζύγου τὸ ἐγκλημα. Ποσάκις κατὰ τὰς πρώτας στιγμαὶς τῆς ἀπελπισίας του ὁ ποιητὴς ἀπέκρουσε τὸ τέκνον του· ποσάκις ὠρμήσεν εἰς τὸν τράχηλόν του καὶ τὸ ἐθλίψε σπασμωδικῶς εἰς τὰς ἀγκάλας του, ὅπως, στηρίζων τὴν καρδίαν του ἐπὶ τῆς καρδίας του, δυνηθῆ ἐκ τῶν πηλμῶν ἐκείνων νὰ τὸ ἀναγνωρίσῃ· ποσάκις πάλιν τὸ ἀπώθησε, καὶ πάλιν φρενητιωδῶς τὸ ἤσπασθη, οἰονεὶ ἐξαιτούμενος παρ' αὐτοῦ συγγνώμην, μέχρις οὗ ἐν μιᾷ τῶν στιγμῶν ἐκείνων, καθ' ἃς ὁ ἄνθρωπος οὐδέποτε ἀπατάται ἐφώνησε πρὸς αὐτό· « Ἄχ, ναι, ἐξ ἐμοῦ ἐγεννήθης ! »

Ἡ καρδία τοῦ συζύγου ἐξηκολούθησεν αἰμάσσουσα ἐπὶ πολὺν χρόνον, ἀλλ' ἡ χεὶρ ἔδραξε καὶ πάλιν τὸν κάλαμον. Πολλάκις ὁ ποιητὴς τρέφει διὰ τοῦ πόνου του τῆς διανοίας του τὰ ἔργα, ὡς τὸ πτηνὸν ἐκεῖνο, ὅπερ τρέφει

τὰ νεογνὰ αὐτοῦ διὰ τοῦ αἵματός του· πολλάκις διδάσκει καὶ καταθέλγει τὴν ὑδρίσασαν αὐτὸν ἀνθρωπότητα, ὡς τὸ ἄνθος ἐκεῖνο, ὅπερ πατούμενον ἀναδίδει ἄρωμα ἡδύτερον ἐνώπιον τοῦ πατούντος. Τότε συνέγραψε δύο ἐκ τῶν ἀριστουργημάτων αὐτοῦ, *La notte del venerdì santo* καὶ *La colpa vendica la colpa*, ἅπερ τοσοῦτον ἐπιτυχῶς ἐπὶ τῆς ἑλληνικῆς σκηνῆς μετεφύτευσεν ὁ πεφιλημένος ἡμῖν Γεώργιος Σφήκας, οὐ τὸ ὄνομα στενωῶς ἤδη συνεδέθη μετὰ τῆς προαγωγῆς καὶ εὐοδώσεως τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτρου.

Πλεῖστα ἄλλα ἔργα συνέγραψε μετὰ τὰ δύο ταῦτα δράματα ὁ Γιακομέττης· ἡ δόξα καὶ ἡ εὐπορία ἀντήμειψαν τοὺς εὐγενεῖς αὐτοῦ ἀγῶνας· πλὴν ποία δόξα, ποῖος ὄλβος δύναται ποτε νὰ πληρώσῃ τὸ κενὸν χηρευούσης καρδίας; Φεῦ! εἰς τὸν ποιητὴν, μονήρη ἐν ταῖς νίκαις καὶ ἐν ταῖς ἀποτυχίαις του, δὲν ἐπετρέπετο πλέον νὰ συμμερισθῇ τὰς μὲν καὶ τὰς δὲ μετὰ τοῦ ὄντος ἐκεῖνου, οὐ τὸ μειδίαμα ἀποτελεῖ τὴν φεινοτέραν ἀκτίνα τοῦ ἡμετέρου θριάμβου, οὐ τὸ δάκρυ δροσίζει τὸν πυρετὸν τῆς ἡττης καὶ τῆς ἀγανακτήσεως. Ἐζήτει πρὸ πολλοῦ τὸ γέρας ἐκεῖνο, ὅπερ τὰ ἐπευφημοῦντα ἀκροατήρια καὶ αἱ μισθοῦντες αὐτὸν θεατρῶναι δὲν ἠδύναντο αὐτῷ νὰ παράσχωσι· τὸ ἐζήτει ἐν ὀνόματι τῆς εὐφύιας του, ἐν ὀνόματι τῆς συμφορᾶς του, καὶ τέλος τῇ 7ῃ Μαΐου 1861 ἐνυμφεύετο ἰσχγγελον κόρην ξενίσασαν καὶ περιποιηθεῖσαν αὐτὸν ἐν δεινῇ ἀσθενείᾳ. Οὕτω, ὡς ἐνίοτε συμβαίνει, ἡ γυνὴ ἐπληώρησε τῆς γυναικὸς τὸ παράπτωμα· τὸ φίλημα τῆς μιᾶς ἐθεράπευσε τὴν ὑπὸ τῆς ἄλλης ἐπενεχθεῖσαν πληγὴν!

Δ'.

Ὁ Γιακομέττης δὲν δύναται βεβαίως νὰ ἐξομαιωθῇ πρὸς τοὺς δαιμονίους ἐκείνους ἄνδρας, οἵτινες ἀνεδέχθησαν νέων σχολῶν οἱ ἡγήτορες, καὶ οἵτινες, μετουσιώσαντες ἐν ἑαυτοῖς τὰ ἦθη, τὰς ροπὰς καὶ τὰ φρονήματα τῆς ἐποχῆς των ἢ τῆς πατρίδος των, ἐπέβαλον ταῦτα οὕτω μετουσιωθέντα εἰς τοὺς συγχρόνους των διὰ τοῦ ἀπροσμάχητου ἐκείνου κύρους, ὅπερ καλεῖ-

ται μεγαλοφυΐα. Ὁ γενουήνσιος ποιητὴς ἠκολούθησε μᾶλλον τὰς διαφορὰς φάσεις τῆς καθόλου δραματοποιίας, καταπλήξας τοὺς πάντας διὰ τῆς γονιμότητος τῶν ἐπινοημάτων, τῆς ποικιλίας τῶν ὑποθέσεων, καὶ τῶν χαρακτήρων. Οὕτω π. χ. διὰ τοῦ Sofocle προσήνεγκε τὴν εἰσφορὰν αὐτοῦ εἰς τὴν ἐπὶ τινα χρόνον ἐπικρατήσασαν κλασικὴν ἢ, μᾶλλον εἰπεῖν, ἀρχαϊκὴν ἐν τῷ θεάτρῳ ἀντίδοξιν· οὕτω διὰ τῆς Maria Antonietta ἐθεράπευσε τὴν ἄλλοτε πρὸς τὴν ἱστορικὴν δραματοποιίαν τάσιν· οὕτω διὰ τῆς Morlie civile ἀνεδείχθη εἰς τῶν πρωταθλητῶν τῆς κοινωνικῆς ἢ κατ' ἄλλους δικαστικῆς ἐκείνης σχολῆς, τῆς μεταφερούσης ἐπὶ τῆς σκηνῆς τὰ ζητήματα ἐκεῖνα, ἅπερ μᾶλλον πειράται νὰ λύσῃ ὁ φυσιοδίφης ἢ ὁ ἠθικολόγος. Δὲν ἀποροῦμεν δὲ ἐὰν ἀπότινος ἔπαυσε συγγραφῶν· ἢ ἀγχίστροφος αὐτοῦ διάνοια, ἢ τοσαύτας ἀντιθέτους τάσεις ἐξυπηρετήσασα, ἔστη ἴσως ἀγανακτοῦσα καὶ φρίττουσα ἐνώπιον τῶν δραματοποιηθέντων τερατολογημάτων τῆς πραγματικῆς σχολῆς. Ἄλλως τε ἡ δραματοποιία διέρχεται τὴν στιγμὴν ταύτην ἐν Εὐρώπῃ κρίσιν δεινοτάτην· αἱ σχολαὶ συμφύρονται, συγκρούονται, περραλύουσιν ἀλλήλας· ἐκ δὲ τοῦ χάους τούτου εἰς μᾶλλον προσδοκᾷ τις ἄχρι τοῦδε τὴν δημιουργίαν συστήματος προσηρμοσμένου εἰς τὸν καθόλου καὶ οὐχὶ εἰς τὸν κατὰ καιροὺς ἀνθρωπον. Οὕτω τὸ αὐτὸ ἀκροατήριον ἐπευρημεῖ σήμερον τὴν Princesse de Bagdad, αὔριον τὸν Νέρωνα τοῦ Cossa, μεθαύριον τὸν Daniel Rochat, ἑραδύτερον τοὺς Rantzau ἢ τὸ νέον εἰδύλλιον τοῦ Μαρέγκου. Ἐλλογον λοιπὸν καὶ ἀξιοπρεπῆ ὑπολαμβάνομεν τὴν σιγὴν τοῦ Γιακομέττη, μὴ ἐπικαλουμένου πλέον τὴν γνώμην τῶν συγχρόνων του, ἀλλὰ τὴν περὶ αὐτοῦ ὀριστικὴν κρίσιν ἀναθέντος εἰς τοὺς μεταγενεστέρους. Πλὴν ἡ ὑστεροφημία δὲν ἀρχεται μόνον μετὰ τὴν τελευτὴν τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, οἵτινες διέπρεψαν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν ἰδεῶν ἢ ἐν τῇ τῶν πραγμάτων· αὕτη ἐκδηλοῦται διὰ τοῦ στόματος τῆς νέας γενεᾶς, ἥτις, ἀπηλλαγμένη τῶν προκαταλήψεων τῶν πατέρων της, εἰσηγεῖται, οὕτως εἰπεῖν, τὴν τοῦ μέλλοντος ἐτυμηγορίαν. Καὶ ὕντως αὕτη ἡ γενεὰ, ἢ διακρίνουσα ἀσφαλῶς τὸν δραματοποιὸν ἀπὸ τοῦ θεατροκόπου, ἀποκρούει τὰς μομφὰς ὑπεραλπειῶν τινῶν κριτικῶν ἀποκκλούντων τὸν γενουήνσιον ποιητὴν τὸν π ρ ῶ τ ο ν

προμηθευτήν δραμάτων ἐν τῇ χερσονήσῳ·—ὕπνουμιζει εἰς αὐτούς ὅτι ὁ περιφανῆς αὐτῶν Sardou δὲν ἀπηξίωσε νὰ ἐρανησθῇ ἐκ τοῦ προμηθευτοῦ τούτου τὴν ὑπόθεσιν τοῦ καλλίστου τῶν δραμάτων τού·—τέλος ὁμολογεῖ χάριτας τῷ ἰταλῷ τραγωδῷ, καθότι, ἀποχωροῦσα τῆς ἀκροάσεως τῶν δραμάτων του, ἄλλο δὲν ἀπεκόμισεν ἢ εὐγενεῖς ἐντυπώσεις, ἐνῶ δὲ πολλάκις πρὸ τῆς παραστάσεως ἠπίσται πρὸς τὸν ἄνθρωπον καὶ τὴν ἀνθρωπότητα, ἔθλιψε πολλάκις μετ' αὐτὴν περιπαθέστερον τῶν ὁμοίων τῆς τὴν χεῖρα, ἐκ δὲ τοῦ ἀκροάματος ἠρύσατο νέας δυνάμεις, ὅπως ἀγωνισθῇ γενναίωτερον τὸν ἐπώδυνον περὶ ὑπάρξεως ἀγῶνα!

Ἐν Ζακύνθῳ, κατὰ Μάρτιον 1882.

Μ. ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΡΟΔΟΛΦΟΣ, Κόμης τοῦ Ἁγίου Σαβίνου

ΚΥΡ ΜΑΡΚΕΛΛΟΣ

ΛΟΥΚΙΑ, θυγάτηρ αὐτοῦ

ΕΡΡΙΚΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ

Ἡ σκηνὴ ἐν Ὀρβιτέλλῳ.

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ

Ἄπλοῦν δωμάτιον ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κυρ Μαρκέλλου. Θύρα εἰσόδου ἐν τῷ μέσῳ—ἔτεροι παράπλευροι καὶ παράθυρα. Παλαιὰ ἐπιπλα, δύο τραπέζια καὶ τινες καρέκλαι.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

Κυρ ΜΑΡΚΕΛΛΟΣ ἐξέρχεται σπεύδων ἐκ τοῦ δωματίου του καὶ τρέχει πρὸς τὴν θύραν τῆς εἰσόδου.

Ἄκόμη δὲν ἐπέστρεψεν ἡ Λουκία μου; αἶ, ὄχι βέβαια· θὰ ὑπῆγεν εἰς τῆς κουμπάρας Αἰκατερίνης... καὶ δὲν μ' ἀρέσει, διότι εἶναι φλύαρος αὐτὴ ἢ Αἰκατερίνη... καὶ αἱ φλυαρίαι τῆς πάντοτε τελειώνουν μὲ τὴν ἀδελφὴν μου... τὴν δυστυχεῖ Μαγδαληνὴν ἢ ὁποῖα... ἄ! εἶναι ἱστορία δεκαοκτῶ χρόνων, καὶ καλῆτερα εἶναι νὰ τὴν ἀφήσω κατὰ μέρος. Τὴν ἐμπόδισα νὰ κάμῃ λόγον εἰς τὴν Λουκίαν μου, μὰ ποῦ, χάνει κἀνεὶς τὸν καιρὸ του ὅταν θέλῃ νὰ ἐμποδίσῃ μιὰ γρη῏ νὰ ὁμιλῇ... κ' ἔπειτα δὲν θέλω νὰ μάθῃ ἡ Λουκία κακὰ παραδείγματα... αἶ, δὲν ὑπάρχει κίνδυνος, ἐγὼ τὴν γνωρίζω πολὺ καλά· ἀγαπητὴ κόρη, αὐτὴ μόνη χύνει ἄλλο γάλασμα ἐπάνω εἰς τὴν πληγὴν ἐποῦ... ἄλλ' ἄς μὴ τὸ σκέπτωμαι πλέον... ὅμως ἡ Λουκία δὲν

έρχεται . . . (πορεύεται προς τὸ παράθυρον) δὲν τὴν βλέπω ἐκεῖ κάτω! . . .

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΕΡΡΙΚΟΣ καὶ ὁ ἄνω

ΕΡΡ. Καλ' ἡμέρα, κύρ Μάρκελλε.

ΜΑΡΚ. Καλ' ἡμέρα, 'Ερρίκε μου· ἀπήντησες τὴν Λουκία;

ΕΡΡ. Ὅχι· καὶ εἶν' ἔξω ἡ Λουκία; (μετὰ δυσαρρεσκείας) Μόνη, δὲν εἶνε ἀληθὲς; τὴν ἀφίνετε πάντοτε νὰ ἐξέρχεται μόνη!

ΜΑΡΚ. Μόνη, δὲν τὸ πιστεύω . . . θὰ ἦναι μαζί της καὶ ὁ Πιστός.

ΕΡΡ. Ἐνας σκύλος; ὠραῖος φύλαξ τῆ ἀληθεία!

ΜΑΡΚ. Καὶ ὁμως, ἐὰν κάνεις τὴν πλησιάση ὀλίγον, πρέπει νὰ τὸ στοχασθῆ καλά, διότι τρέχει κίνδυνον νὰ αἰσθανθῆ τὰ ἴδόντια του, καὶ τοῦτο, ἔξυρτετε, τὸ ἔδοκιμάσατε καὶ σεῖς πρὶν γίνετε φίλοι. Ὁ Πιστός δὲν φεύγει ἀπὸ σιμά της ποτὲ σχεδόν, κοιμᾶται ἔς τὰ πόδια τῆς κλίνης της, καὶ ὅταν τὴν νυμφευθῆτε πρέπει νὰ εὐχαριστηθῆτε νὰ ἔχετε ἓνα μάρτυρα. Τέλος πάντων ἡσυχάσετε, ἡ κόρη μου δὲν τρέχει κίνδυνον εἰς τὸν δρόμο, διότι ὅλοι μᾶς ἀγαποῦν ἐδῶ, καὶ σᾶς τὸ ἀποδείχνουν αἱ εὐλογίαι αἱ ὁποῖαι συνοδεύουν τὸ πλοιάριόν μου, ὅταν ἀναχωρῆ καὶ ὅταν ἐπιστρέφῃ. Ἐγὼ κυττάζω τὴ δουλειά μου καὶ δὲν με μέλλει διὰ τοὺς ἄλλους· κάμνω καλὸν ὅταν δύναμαι καὶ μοιράζω με τὸν φτωχὸ τὸ ἄλλο ψωμί μου· ἰδοὺ διατὶ με ἀγαποῦν, διατὶ ἀγαποῦν τὴν Λουκία

μου. Όταν περνᾷ ἔς τοὺς δρόμους, ὄλοι τῆς κάμνου τὸ-
πο, καὶ κυττάζωντάς τὴν, ἐνῶ πηγαίνῃ, λέγουν· χαρὰ ἔς
τὸν γέρω-Μάρκελλον, εὐτυχισμένος ὁ κύρ Μάρκελ-
λος! καὶ τφόντι εἶμαι. . . δηλαδή ὄχι ὅτι. . . Ἄλ-
λά ναί, ναί, ἔσον διὰ τοῦτο εἶμαι πλέον παρὰ εὐ-
τυχισμένος.

ΕΡΡ. Δὲν ἐννοῶ νὰ προσβάλω τὴν Λουκίαν ὡς
πρὸς. . .

ΜΑΡΚ. Νὰ τὴν προσβάλετε; τοῦτο ἤθελα νὰ ἰδῶ!
ὅμως εἴσθε ζηλότυπος, καὶ ὁποῖος εἶναι ζηλότυπος
δὲν ἐκτιμᾷ. Ἐπειτα εἶμαι εὐχαριστημένος ὅτι θὰ γί-
νετε γαμβρός μου, μάλιστα, νὰ σᾶς τὸ ἴπῳ; ἑπιρη-
φανεύομαι καὶ ἄλλο διὰ τοῦτο, διότι δὲν ἔχω παρὰ
ἓνα μικρὸν κῆπον, τὸ πλοιαρίόν μου καὶ ἄλλα δίκτυα,
ἐνῶ σεῖς εἴσθε καλλιτέχνης.

ΕΡΡ. Καλλιτέχνης; (μετ' ἄλλους) εἶπετε τεχνίτης,
διότι δὲν εἶμαι ἢ ταπεινὸς σχεδιαστὴς πηλίνων ἀ-
γαλματίων, ἀπλούστατος ζωγράφος εἰκονισματίων.

ΜΑΡΚ. Θὰ ἠμπορούσατε νὰ κάμετε καὶ περισσό-
τερα ἀλλὰ σᾶς ἔλειψαν τὰ μέσα—τέλος ἡμεῖς εἶ-
μεθα εὐχαριστημένοι καὶ τοῦτο φθάνει· μόνον σᾶς συ-
σταίνω νὰ μὴ συνηθίσετε νὰ ἦσθε ζηλότυπος.

ΕΡΡ. Δὲν εἶμαι, ὄχι, δὲν εἶμαι ζηλότυπος. . . μό-
λονότι νὰ σᾶς εἶπω καθαρὰ τὴν ιδέαν μου, ἐκεῖνος
ὁ Κόμης τοῦ Ἁγίου Σαβίνου, ὅστις ἠγόρασε τὴν ἔπαυ-
λιν τοῦ θανόντος Μαρκελίου τοῦ Ὀρβιτέλλου καὶ πρὸ
ἑνὸς μηνὸς ἐγκατέστη εἰς αὐτὴν. . .

ΜΑΡΚ. Λοιπὸν;

ΕΡΡ. Αἶ, αὐτὸς ὁ κύριος δὲν χαίρει τὴν συμψά-
θειάν μου.

MARK. Ὅμως συμπαθοῦσιν ὅλοι ἐδῶ.

ERP. Ναί, ἀλλὰ δὲν θὰ νυμφευθῶσιν αὐτοὶ τὴν Λουκίαν, καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι, οἵτινες συμπαθοῦσι πρὸς αὐτὸν, λέγουσιν ὅτι ὁ κόμης Ροδόλφος μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον κυττάζει τὴν Λουκίαν καὶ ὅταν εἰς ἓνα τόπον ὅλοι ὁμιλοῦσι . . .

: MARK. Θὰ ἴπῃ ὅτι εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον ἄνδρες καὶ γυναῖκες εἶναι τόσοι περίεργοι καὶ τόσαις φλύαραις.

ERP. Καὶ ὅμως ὁ κύριος οὗτος πλέον ἢ ἄπαξ συνήνητσε τὴν Λουκίαν κατὰ τὸν περίπατόν της, καὶ τῇ ὠμίλησε.

MARK. Ναί, ἀλλὰ μὲ λόγους εὐγενεῖς, σεβαστοὺς, καὶ τοὺς ὁποίους κάθε καλὴ κόρη ἔμπορεῖ ν' ἀκούσῃ.

ERP. Ἄλλ' εἰπέτε μου, κύρ Μάρκελλε, τὸ ἐξωτερικὸν τῆς οἰκίας σας ἔχει τι τὸ παράδοξον;

MARK. Ναί, πιστεύω ὅτι εἰς τὰ παράθυρα εἶναι μερικὰ γυαλιὰ τσακισμένα.

ERP. Τὰ ὅποια εὐκολύνουσι τοὺς ἔξω νὰ παρατηρῶσι ποῖος εἶναι μέσα πράγματι, γὰρ εὖρον τὸν κύριον κόμητα ἀκίνητον ὑπὸ τὸ παράθυρόν σας.

MARK. Τοῦτο ὅμως δὲν τὸ ἐγνώριζον· ὑποκάτω ἀπὸ τὰ παράθυρα, διαφέρει τὸ πρᾶγμα· ὑποκάτω ἀπὸ τὰ παράθυρα πηγαινοέρχονται οἱ αἰσθηματικοὶ ἔρασταί, καὶ, κάποτε, οἱ πιστωταί.

ERP. Ἄφετε τὰς ἀστειότητας, καὶ μᾶλλον ἄς ὑποθέσωμεν ὅτι ἡμέραν τινὰ ὁ κύριος κόμης ἔρχεται καὶ σὰς ζητεῖ τὴν χεῖρα τῆς Λουκίας . . .

MARK. Αἶ, τρελλὸς εἶσθε; ὁ εὐγενὴς, ὁ ἑκατομμυριοῦχος κόμης τοῦ Ἁγίου Σαβίνου . . . ἤ, ἤ! . . . τί λαμπρὸν ὄνειρον!

ΕΡΡ. Ἄλλ' ὅμως, ἂν τὸ ὄνειρον τοῦτο πραγματοποιηθῇ, διώκεται ὁ καλλιτέχνης καὶ μεθ' ὑποκλίσεων γίνεται δεκτὸς ὁ κόμης—δὲν εἶναι ἀληθές, κύρ Μάρκελλε;

ΜΑΡΚ. Τώρα μὲ προσβάλλετε—πολὺ μὲ προσβάλλετε—τί διάβολο, ἄνδρας εἶμαι ἢ κούκλα;

ΕΡΡ. Τί τὰ θέλετε! γνωρίζω ὅτι καὶ ἡ μακαρίτις Ἰωσηφίνη, ἡ σύζυγός σας, εἶχε μεγάλας ιδέας περὶ τῆς κόρης... καὶ, τῇ ἀληθείᾳ, τῇ ἔδωκεν ἀνατροφὴν ἀνωτέραν τῆς θέσεως αὐτῆς.

ΜΑΡΚ. Μάλιστα, κύριε· ἐπειδὴ ἡ Λίζα καὶ εἶχε ἔδω μέσα, (δεικνύει τὸ μέτωπον) δὲν ἔπρεπε νὰ τὴν ἀμελήσῃ, καὶ ἄν φτωχοὶ ὀποῦ εἴμεθα, τὴν ἐδιδάξαμε νὰ διαβάζῃ, νὰ γράφῃ, ἴλιγη ἀριθμητικὴ, ἴλιγη γραμματικὴ, καὶ τοιοῦτοτρόπως ἔπειτα κατάρθωσε ν' ἀναπτυχθῇ μόνῃ τῆς μὲ τὴν ἀνάγκῃσι καλῶν βιβλίων. ὦ! τί ἄξιον θαυμασμοῦ εἶναι εἰς τοῦτο; Γνωρίζω ὅτι ἔδω καὶ κάμποσα χρόνια, αὐταὶ ἐθεωροῦντο ιδέαι ἐπαναστατικαί· ὁ λαὸς τότε ἔπρεπε νὰ μὴ διαβάζῃ, ἀλλὰ σήμερον διαβάζει καὶ διὰ τοῦτο σκέπτεται καὶ αὐτὸς, καὶ μὲ τὴν σκέψιν προχωρεῖ. Ἡ Λίζα ὁμιλεῖ καλὰ καὶ αἰσθάνεται καλῆτερα, γράφει τὰς ἐπιστολάς τῆς μὲ ἴλιγώτερα λάθη ἀπὸ τὸν δήμαρχό μας, μῶλον τοῦτο, ὅ,τι καὶ ἂν παρρησιασθῇ, σὰς βεβαιῶνω ὅτι δὲν θὰ λείψω ἀπὸ τὸν λόγον μου.

ΕΡΡ. Μεγάλως μὲ παρηγορεῖτε... Ἄλλ' ὅπως-δήποτε, δὲν πρέπει ὁ κύριος οὗτος νὰ παρακολουθῇ τὴν Λουκίαν. Αὕτη εἶναι καλῶς ἀνατεθραμμένη, ὅσον θέλετε, ἀλλ' ὅμως εἶναι νέα, εἶναι ἀπλοϊκὴ, καὶ... τὸ

παράδειγμα τῆς ἀδελφῆς σας Μαγδαληνῆς ἔπρεπε νὰ τὸ ἔχητε πάντοτε ὑπ' ὄψιν.

ΜΑΡΚ. Καὶ τί 'ξεύρετε σεῖς διὰ τὴν ἀδελφὴν μου;

ΕΡΡ. Ἐξεύρω ὅτι ἠπατήθη, ὅτι πλούσιός τις, ἐνῶ σεῖς ἦσθε μακρὰν, ἀπήγαγεν αὐτὴν εἰς Περτοφερράγιο· ὅτι ἡ οἰκογένειά σας δὲν ἔμαθε τίποτε πλέον περὶ αὐτῆς, καὶ τέλος γνωρίζω, ὅτι διὰ τοῦτο ἐγκατελείψατε τὴν μητρικὴν σας νῆσον καὶ ἤλθετε νὰ ἀποκατασταθῆτε εἰς Ὀρβιτέλλον.

ΜΑΡΚ. (*ἀδημονῶν*) Φθάνει, φθάνει... ποῖος σὰς τὸ εἶπε;

ΕΡΡ. Ἡ Αἰκατερίνη.

ΜΑΡΚ. ὦ! ἀνάθεμά την!—δὲν θέλω νὰ μοῦ ὁμιλῶσι δι' ἐκείνην τὴν ἀνάξια—νὰ τὸ ἐνθυμῆσθε, Ἐρρίκε· τὴν μισῶ... (*αἴφνης μεταβάλλων ὄφος, ἐν συγκινήσει*). Καὶ ποῦ θὰ εὐρίσκεται τῶρα; ἴσως ἀπέθανε... δυστυχισμένη Μαγδαληνή! ναι, ἀπέθανε, εἶδὲ μὴ θὰ ἐνθυμεῖτο ἐμὲ, ὁ ὁποῖος τὴν ἀγαποῦσα τόσον! Ἄχ! ἐάν ἤμποροῦσα τοῦλάχιστον νὰ μάθω τὸ ὄνομα ἐκείνου ὁ ὁποῖος τὴν ἠπάτησε!... ὅσα καὶ ἂν ἔκαμα ἐστάθη ἀδύνατο! Ἀλήθεια, Ἐρρίκε· ὅταν ἐπίστρεψα εἰς Σιβιταδέκιαν εὐρηκα τὴν οἰκογένειάν μου βυθισμένην ἔς τὴν θλίψι διὰ τὴν ἐντροπὴ ὅπου μᾶς εὐρηκε, καὶ ἐσκεφθῆκαμε νὰ ἀφήσουμε τὴν πατρίδα μας. Τὸ παλαιό μου πλοιάριο μᾶς μετέφερε εἰς τὴν πόλιν ταύτην, ὅπου, ἔπειτα ἀπὸ ἄλλο, ἔχασα τὴ γρηῃ μῆτέρα μου ἀπὸ τὴ λύπη τῆς, καὶ ἀπὸ ἐδῶ καὶ δύο χρόνους κλαίω τὸν θάνατον τῆς καλῆς μου συζύγου... Τέλος ἔς τὸν κόσμον δὲν ἔχω παρά τὴ Λουκία μου... καὶ ὁ Θεὸς νὰ μοῦ τὴν φυλάξῃ καὶ ἡ

εὐλογία του πάντα μ' αὐτὴ νᾶναι.

ΕΡΡ. Ἄλλ' ἐν τούτοις εἶναι ἔξω τῆς οἰκίας.

ΜΑΡΚ. Καὶ τφόντι ἀργεῖ κᾶπως παρὰ πολυ! κάρβουνα ἀναμμένα μοῦ ἐβάλετε 'ς τὰ πόδια... ὅμως θά πληροφορηθῶ δι' αὐτὸν τὸν κύριον κόμητα, καὶ ἀν... ἀλλὰ δὲν ἔρχεται... δὲν ἔρχεται ἀκόμη!

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

ΛΟΥΚΙΑ καὶ οἱ ἄνω.

ΛΟΥΚ. (εἰσέρχεται διὰ τῆς ἐν μέσῳ θύρας, τεθορυβημένη). Πάτερ μου!...

ΜΑΡΚ. (ἐναγκαλιζόμενος αὐτὴν ἐν παραφορᾷ) Ἄ! ἤλθες τέλος πάντων;

ΛΟΥΚ. (τείνουσα τὴν χεῖρα πρὸς τὸν Ἑρρίκον) Καλ' ἡμέρα, Ἑρρίκε.

ΕΡΡ. Εἶσαι πολὺ τεταραγμένη...

ΛΟΥΚ. Ἔτρεξα ὀλίγον...

ΕΡΡ. Καὶ ὁ Πιστός;

ΛΟΥΚ. Ὁ δυστυχῆς! εὐθύς ὑπῆγε νὰ πλαγιάσῃ.

ΜΑΡΚ. Ἔσχισε πανταλόνια;

ΛΟΥΚ. Ὁχι, ἀλλ' αἱματηρῶς ἐμονομάχησε.

ΜΑΡΚ. Ἐμονομάχησε;

ΕΡΡ. Εἶπε, Λουκία, τί συνέβη;

ΛΟΥΚ. Διηθύνθη πρὸς τὸ κοιμητήριον ἵνα δεηθῶ ὑπὲρ τῆς μητρὸς, καὶ διότι σήμερον εἶναι ἡ ἐπέτειος τοῦ θανάτου τῆς κόρης ἐκείνης, ἥτις μετ' ἐμοῦ συνανετράφη, ἡ δὲ μήτηρ μου μοὶ ἐσύστησε πολὺ νὰ δέωμαι πάντοτε ὑπὲρ τῆς μικρᾶς. Ἦθελον λοιπὸν ν' ἀποθέσω ἐπὶ τοῦ μικροῦ τάφου στέφανον ἐκ ρόδων. Ἐ-

στεκον ἐκεῖ γονυπετής, ὁ δὲ Πιστός, ὡς εἰ ὑπὸ αἰσθήματος φίλτρου κατειχέτο, συνεσταλμένος πρὸ τοῦ σταυροῦ, ἔλειχε τ' ἄνθη τῶν νεκρῶν καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μ' ἔθεώρει μὲ τὸ εὐσπλαγχνικὸν ἐκεῖνο βλέμμα του. Ἄλλ' αἰφνης, ἠγέρθη φρικωδῶς γρύζων· ἐνόησα ὅτι δὲν ἤμεθα πλέον μόνοι. Ἀνθρωπὸς τις ἵστατο ὀπισθὲν μου.

ΕΡΡ. (εὐθὺς) Ἦτο ὁ κόμης τοῦ Ἀγίου Σαβίνου.

ΛΟΥΚ. Ναί· μ' ἔλαβεν ἀπὸ τῆς χειρὸς, ἴσως ἐν' ἀσπασθῇ αὐτῇ, ἐγὼ δ' εὐθὺς τὴν ἀπέσυρα, καὶ τότε ὁ Πιστός ὠρμησε κατ' αὐτοῦ. Ὁ κόμης εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ μέγαν σκύλον τῆς Τερρανόδας, ὅστις, ἰδὼν προσβαλλόμενον τὸν κύριόν του, ἔδραμε πρὸς ὑπεράσπισίν του, οἱ δὲ δύο ἀκόλουθοι ἡμῶν ἀνέλαβον τρομερὰν πάλην. Ταύτης ὠφελούμενος ὁ κόμης ἤθελε νὰ μοὶ εἶπη λέξεις τινάς. . . ἄλλ' ἐγὼ ἐτρέπην εἰς φυγὴν. . . ὁ δὲ Πιστός ὁ ὅποῖος πάντοτε ἐπ' ἐμοῦ εἶχεν ἐστραμμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἰδὼν ὅτι ἀπεμακρυνόμεν ἑλύθη ἀπὸ τοῦ συμπαιλιστοῦ αὐτοῦ καὶ ἐγκατέλιπε τὸ πεδίον, προτιμῶν νὰ κατηγορηθῇ ἐπὶ δειλίᾳ, παρὰ νὰ μ' ἀφήκῃ ν' ἀπέλθω μόνη· σιγὰ σιγὰ, καὶ μὲ ὦτα τεταμένα, εἰς μακρὰν ἀκολουθῶν με' ἀπόστασιν, ὑπερήσπισε τὴν φυγὴν μου.

ΜΑΡΚ. Ὁ καυμένος ὁ Πιστός!

ΕΡΡ. (πρὸς τὸν Μάρκελλον) Ἐπείσθητε τῶρα περὶ τῶν κακῶν σκοπῶν τοῦ κυρίου ἐκείνου;

ΜΑΡΚ. Εἰπέ μοι, κόρη μου· τί ἄνθρωπος εἶναι αὐτός ὁ κόμης; ἐγὼ ἀκόμη δὲν τὸν εἶδα.

ΛΟΥΚ. Τεσσαράκοντα ἕως τεσσαράκοντα πέντε ἐτῶν ἄνθρωπος μοὶ ἐφάνη.

ΜΑΡΚ. (πρὸς τὸν Ἑρρίκον) Παιδί μου, εἶναι ἡλικία αὐτῆ ὁποῦ ἀρχίζει νὰ φέρῃ κάπως ἐμπιστοσύνη. Δὲν πρέπει νὰ ἦσθε ζηλότυπος.

ΛΟΥΚ. Εἶσαι ζηλότυπος, Ἑρρίκε; Ζηλότυπος τοῦ κόμητος; ὦ! μὴ τὸ σκέπτεσαι κἂν, διότι ἡ ὄψις τοῦ ἐκτάκτου ἐκείνου ὄντος μὲ ἀφυπνίζει αἰσθησὶν φρίκης . . . μίσσους ἀκόμη. Τὸ ὠχρότατον πρόσωπόν του, πρόωραί τινες ρυτίδες διατέμνουσαι τὸ μέτωπόν του, ἀπαισία τις λάμπις τῶν ὀφθαλμῶν . . . τέλος, ἐὰν πιστεύσω τὰ προαισθήματα, μεγάλην δυστυχίαν περιμένω παρὰ τοῦ κυρίου τούτου.

ΜΑΡΚ. Καὶ ποῖος πιστεύει τὰ προαισθήματα; ὦ, παιδί μου, εἶναι δεισιδαιμονίαι, ἀνοησίαι . . . Ἀλλὰ θὰ τὰ διορθώσωμεν ἔλα· ὅσον τ' ὀγλιγωρότερον θὰ σᾶς νυμφεύσω, καὶ τότε . . . ἔπειτα θέλω νὰ τελειώσῃ ἄγρηγορα ὁ γάμος σας, διότι ἔχω μία περιέργεια καὶ . . . (πρὸς τὴν Λουκίαν) τὸ ἔξυρεις, θ' ἀνοίξουμε τὸ κιβώτιον, ὁποῦ ἡ μητέρα σου μῶδωκε τὸ κλειδί μετὰ τὴν διαταγὴν νὰ μὴ τ' ἀνοίξω παρὰ ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα τοῦ γάμου σου.

ΛΟΥΚ. Τὸ κιβώτιον ἐκεῖνο περιέχει ἀναμφισβότως γαμήλιόν τι δῶρον . . . ἐνθύμιόν τι . . . ὦ, πόσον προσφιλὲς θὰ μὲ εἶναι! ὄχι ὀλιγώτερον τοῦ περιδεραίου.. (φέρουσα τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ στήθους) ὦ, τρώντι, μὲ συνέβη δυστύχημα.

ΜΑΡΚ. (τεταραγμένος) Ποῦ εἶναι τὸ περιδέραιον;

ΛΟΥΚ. Ὅταν σχεδὸν εἶχον φθάσει ἐδῶ, ἐνόησα ὅτι τὸ ἔχασα . . . ἔμελλον νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὸ κοιμητήριον, ὅτε ὀπισθὲν μου εἶδον τὸν Πιστὸν κρατοῦντα εἰς τὸ στόμα τὸ περιδέραιον.

ΕΡΡ. Είναι θησαυρός ο σκύλος εκείνος!

ΜΑΡΚ. Σκύλος! σκύλος! δηλαδή έσφαλε όπου έγεννήθη με τέσσερα πόδια, ενώ άλλοι σφάλλουν όπου γεννώνται με δύο. Ποῦ είναι τὸ περιδέριον;

ΛΟΥΚ. (εξάγουσα αὐτὸ τοῦ θηλακίου της) Ἴδού το... μου έσπασεν ὁμως εἰς τὸ μέσον.

ΜΑΡΚ. Δός μου το· θὰ τὸ δώσω νὰ τὸ διορθώσουν, καὶ ἄγρηγορα. Είναι ἐνθύμησι ἐκείνης τῆς μαύρης κόρης, καὶ ἡ Ἰωσηρίνα μ' ἐδιάταξε νὰ μὴ τὸ ἔγῳ ποτὲ ἀπὸ τὸν λαϊμό σου... ἀλλὰ τώρα πρέπει νὰ ἔχης μεγαλῆτερο σέβας ἔς αὐτό· (ἀποθέτων τὸ περιδέριον).

ΛΟΥΚ. Ναι, πάτερ μου· τὸ κειμήλιον ἐκεῖνο μοὶ εἶναι προσφιλέστατον, καὶ τοὶ πολὺ συγκεχυμένην ἀνάμνησιν ἔχω τῆς μικρᾶς ἀδελφῆς μετὰ τῆς ὁποίας συνανετράφην. ὦ! πῶς θὰ τὴν ἠγάπων ἐὰν ἀκόμη ἔζη! ἦτο ἐκθετος... ἢ δυστυχῆς! ἀλλ' εἰπέτε μοι—διότι ἐγὼ δὲν τὸ γνωρίζω καλῶς καὶ ἐπιθυμῶ πάντοτε νὰ μανθάνω—πῶς, ἐν Φλωρεντίᾳ, τὸ κατάστημα τῶν πτωχῶν Ἐκθέτων καλεῖται Ἁγία Μαρία τοῦ Βιγάλλου;

ΕΡΡ. Ἡ Ἁγία Μαρία δὲν εἶνε ἀκριβῶς τὸ κατάστημα τῶν Ἐκθέτων· θὰ σοὶ ἐξηγήσω τὴν χρονολογίαν. Ὁ Σύλλογος οὗτος, ὁ καλούμενος Ἁγία Μαρία τοῦ Βιγάλλου, εἶναι ἐταιρία βοηθείας συστηθεῖσα τὸ 1290 περὶ τὰ τέλη τῶν αἰματηρῶν Σταυροφοριῶν, ἐξώσασα τὸν Πέτρον ἐκ Βερώνης. Ἐκεῖ εἶναι ἐζωγραφημένα τὰ ἅλλα τῶν Σταυροφόρων, καὶ ἰδίως εἰς τὰς στοὰς τοῦ Νικολάου Πιζάνου. Ὁ διάσημος οὗτος σύλλογος συνετῆρει καὶ διηύθυνε διακόσια πα-

ρά τὴν πόλιν νοσοκομεῖα ὅπως ἐν αὐτοῖς καταλύωσιν ἀσθενεῖς καὶ ὁδοιπόροι. Ἡ φιλοξενία αὕτη διήρκεσε μέχρι τοῦ ΙΣΤ΄ αἰῶνος, ὅτε ἔπαυσε πλέον οὕσα θρησκευτικὸν καθῆκον. Τότε! Κοσμᾶς ὁ Α΄ τῇ ἐπέθηκε τὴν τιμὴν τοῦ νά συνάγη τὰ ἐγκαταλελειμμένα ὄρφανὰ, τὰ ὅποια καθήμενα πρὸ τῆς θύρας τοῦ καταστήματος, μένουσιν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἐκτεθειμένα, μὴ τις τῶν διαβατῶν δυνηθῆ νά ὑποδείξῃ εἰς τίνα ἀνήκουσιν, ἵνα ἀναγκάσωσι τοὺς γονεῖς τοὺς μὴ πτωχοὺς, ἢ σκληροὺς, νά λάβωσι φροντίδα τούτων. Ματαιωθεῖσης πάσης ἀναζητήσεως, τὸ Κατάστημα υἰοθετεῖ αὐτὰ καὶ ἀναδέχεται τὴν ἀνατροφὴν των.

ΛΟΥΚ. Νομιζῶ ὅτι εἶναι ἱερὸν τὸ κατάστημα τοῦτο.

ΜΑΡΚ. Ναί, παιδί μου, καλὸ καὶ ἅγιον εἶναι, ἀλλὰ γίνεται κατάχρησι ὡς καὶ εἰς αὐτὸ, διότι πολλοὶ γονεῖς, γεμάτοι ἐλαττώματα καὶ ἄσπλαγχοι, πηγαίνουν καὶ ρίχνουν τὰ πλάσματά τους ἐκεῖ, διὰ νά μὴ λάβουν τὴν φροντίδα νά τ' ἀναθρέψουν.

ΛΟΥΚ. Καὶ τοῦτο θά συνέβῃ πρὸς τὴν δυστυχῆ ἐκείνην . . . Τότε ὅμως προτιμότερος δι' αὐτὴν ὁ θάνατος, διότι καθ' ὅλην τῆς τὴν ζωὴν θά ἐκλαιε καὶ θά ἔφριπτε γνωρίζουσα ὅτι παρὰ τῶν γονέων τῆς ἐγκατελείφθη μεταξὺ τῶν ἐκθέτων.

ΕΡΡ. Ἀλλ' ἠδύνατο νά τοὺς ἀνεύρῃ καὶ νά εἰσέλθῃ ἴσως εἰς τὴν οἰκογένειάν τῆς.

ΛΟΥΚ. Οἰκογένειά τῆς ἦτο ἡ ἰδική μας μετὰ φρίκης θά ἔφευγε τοὺς γονεῖς τῆς . . . τοῦλάχιστον τὸ πιστεύω.

ΜΑΡΚ. Κ' ἐγὼ ἐπίσης τὸ πιστεύω.

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΙΩΑΝΝΗΣ και οι ἄνω.

ΙΩΑΝ. (ἔσωθεν) Μὲ τὸ Θέλημα;

ΜΑΡΚ. Τί φωνὴ εἶναι αὐτή!.. ὀρίστε (πρὸς τὴν ἐν μίση θύραν)

ΙΩΑΝ. (ἐπὶ τῆς θύρας) Μὲ συγχωρεῖτε ἄν... .

ΜΑΡΚ. Τί θέλετε; Ποῖος εἶσθε;

ΕΡΡ. Κἄποτε σᾶς εἶδον, πιστεύω.

ΙΩΑΝ. Εὐκολώτατον. Ἐγὼ ὀνομάζομαι Ἰωάννης, ἔγεννήθηκα εἰς τὴν Φλωρεντίαν, ὅπου διὰ πολλὰ χροῖνια ἐξουσα μαζώνοντας κουρέλια· τώρα εἶμαι ὑπηρέτης τοῦ ἐξοχωτάτου Ρεδόλφου κόμητος τοῦ Ἀγίου Σαβίνου.

ΕΡΡ. Τοῦ κόμητος;

ΛΟΥΚ. Σεῖς;

ΜΑΡΚ. (ἀποτόμως) Καὶ τί θέλετε ἀπὸ ἐμέ;

ΙΩΑΝ. Ἦθελα νὰ σᾶς ὀμιλήσω.

ΜΑΡΚ. Σᾶς ἀκούω, λέγετε.

ΙΩΑΝ. Ἄλλὰ ἤθελα νὰ σᾶς ὀμιλήσω κατὰ μέρος.

ΜΑΡΚ. Κατὰ μέρος; (σκηθεὶς ὀλίγον) Λουκία, πήγαινε εἰς τὸ δωμάτιόν σου.

ΛΟΥΚ. Ναί, πάτερ μου. (ταπεινῇ τῇ φωνῇ πρὸς τὸν Ἐρρικόν). Τί νὰ θέλῃ ἄρά γε;

ΕΡΡ. (χαμηλοφώνως) (Στειχηματίζω ὅτι ἦλθεν ἐξ ὀνόματος τοῦ κόμητος νὰ ζητήσῃ τὴν χεῖρά σου).

ΛΟΥΚ. (τείνουσα αὐτῷ τὴν χεῖρα) Δὲν εἶναι πλέον ἰδική μου. (εἰσέρχεται).

ΕΡΡ. (σιγὰ πρὸς τὸν Μάρκελλον) Ἡ φυσιογνωμία τοῦ

ἀνθρώπου τούτου δὲν ἐκφράζει τι καλόν.

ΜΑΡΚ. (σιγά) (Θὰ ἰδοῦμε· ἀφήσατέ μας μόνους).

ΕΡΡ. (ὡς ἄνω) Εἶμαι περίεργος . . . ἀρκεῖ, πηγαί-
νω νὰ πάρω μίαν εἰκόνα τὴν ὁποῖαν (θὰ φέρω εἰς τὸ
πλησίον χωρίον, ἀλλὰ πρὶν ὑπάγω ἐκεῖ θὰ ἐπιστρέ-
ψω. (ἐξερχόμενος παρατηρεῖ καλὰ καλὰ τὸν Ἰωάννην καὶ
λέγει καθ' ἑαυτὸν.) Ρακοσυλλέκτης καὶ ἔπειτα . . . τίς ἡ-
ξεύρει τί κατέργαρος εἶναι; (ἐξέρχεται)

ΜΑΡΚ. Κύρ Γιάννη, ἔχω κ' ἐγὼ εὐχαρίστησι ὅπου
εἶμεθα μόνει κ' ἔτσι πρῶτο ἀπ' ὅλα, θὰ εἰμπορέσω νὰ
'πῶ εἰς ἐσᾶς ὅ,τι, διὰ τὸ παρόν, δὲν μοῦ εἶναι συγ-
χωρημένο νὰ 'πῶ 'ς τὴν ἐξοχότητά του.

ΙΩΑΝ. Ἴσως διὰ τὴν σκηνὴ ὅπου ἔγεινε σήμερον
τὸ πρῶτ' 'ς τὸ κοιμητήριον;

ΜΑΡΚ. Ναί, δι' αὐτό. Μὲ γνωρίζει ὁ κύριος κόμης
τεῦ Ἀγίου Σαβίνου; εἰξεύρει ὅτι εἶμαι ἓνας πτωχός,
ἀλλὰ τίμιος ἄνθρωπος; τί δηλοῦν οἱ περίπατοί του
ὑποκάτω ἀπὸ τὰ παράθυρα τοῦ φτωγικοῦ μου; τί
σκοποὺς ἔχει διὰ τὴν θυγατέρα μου, καὶ δὲν σέβεται
τεύλάχιστον τὸν ἅγιο τόπο τῆς ἀναπαύσεως τῶν νε-
κρῶν; Μάθετε, κύρ Γιάννη, ὅτι ἂν ἐπιᾶσθηκε τὸ σκυ-
λίμου μὲ τὸ 'δικό του, ὅ,τι ἔκαμαν τὰ σκυλιὰ θὰ
εἰμποροῦσαν, καὶ καλῆτερα ἀκόμη, νὰ κάμουν τ' ἀφεν-
τικά μὲ δύο καλὰ σπαθιὰ ἢ μὲ δύο σφαίραις μολύβι-
ναις, διότι εἶμαι ναύτης καὶ ὑπηρέτησα ἀκόμη καὶ
ὡς στρατιώτης.

ΙΩΑΝ. Ἐσυχάσετε, κύρ Μάρκελλε· θὰ παύσῃ ὁ θαυ-
μασμός σας καθὼς ἀκόμη καὶ ὁ θυμός σας ὅταν μά-
θετε ὅτι ὁ κόμης παρόμοιαις ἀστοχασίαις ἔκαμε καὶ
μὲ ἄλλα κοράσια.

ΜΑΡΚ. Είναι λοιπόν ένας ανήθικος ;

ΙΩΑΝ. Όχι, είναι δυστυχής· αν ήτο διαφορετικά, ένας άνθρωπος τίμιος, όπως καυχώμαι ότι πάντοτε ἐστάθηκα, δεν θά έμεινε εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του. Πιστεύσατέ μου· εἶναι δυστυχής, ἄρρωστος.

ΜΑΡΚ. Μά εἶναι ἄρρώστειαις νέου εἶδους ;

ΙΩΑΝ. Τφόντι, ὁ κόμης ὅταν ήτο νέος ἔκαμε κάποια λάθη· ἔκαμε κ' ένα, εἰς τὰ ὀλέθρια τοῦ ὁποῖου ἀποτελέσματα ἐγὼ ὁ ἴδιος ἤμουν μάρτυρας . . . ἀλλὰ τότε δὲν ἤμουν ἀκόμη ὑπηρετής του, οὔτε τὸν ἐγνώριζα. Αὐτὸς ὅμως τόσο πολὺ ἐτιμωρήθη, ὅπου τώρα ἡ τιμωρία μου φαίνεται σχεδὸν ἀνώτερη ἀπὸ τὰ λάθη καὶ εἶναι ἄξιος νὰ τὸν συμπονέουν ὅσοι τὸν γνωρίζουν.

ΜΑΡΚ. Δὲν εἶναι νυμφευμένος ; ποτὲ δὲν ἐνυμφεύθη ;

ΙΩΑΝ. Ναί, ἐνυμφεύθη· ἀλλὰ ἐδὼ καὶ μερικὰ χρόνια ἔχασε τὴν γυναῖκά του. Εἶχε—καὶ ἴσως ἀκόμη ἔχει—μιὰ κόρη τὴν ὁποίαν πολλαῖς φορὰς ἐκράτησα εἰς τὰ γόνατά μου, ὅταν . . . Τώρα εἶναι ὅπως διόλου περιττὸν νὰ σὰς διηγηθῶ πῶς ἡ κόρη ἐχάθη, καὶ τώρα πλέον δὲν ὑπάρχει πιθανότης νὰ τὴν εὔρη. Ἐγυρίσαμε σχεδὸν ὅλην τὴν Ἰταλία, ἀλλὰ τοῦ κάκου. Τώρα λοιπὸν μάθετε ὅτι ὁ Κόμης πάσχει ἐν εἶδος ὀπταπάτης, νομίζω τὸ λέγουν, καὶ εἰς κάθε κόρην ὅπου ἀπαντᾷ καὶ τοῦ κάμνει κάποιαν ἐντύπωσι, πιστεύει ὅτι εὔρηκε τὴν Ἀδελαΐδα του. Πολλὰς θυγατέρας ἐπλασεν ἡ φαντασία του, ἀλλὰ τέλος ἰατρεύθη πάντοτε ἀπὸ τὰς σύντομας παραφορὰς του. Τώρα τὸ ὄνειρό του εἶναι ἡ θυγατέρα σου. Ἐλπίζει ὅτι

εἰς τὴν Λουκία κρύπτεται ἢ Ἀδελαῖς . . . φαντασθῆ-
τε λοιπόν !

ΜΑΡΚ. Ἄλλὰ εἶναι πραγματικῶς τρελλός.

ΙΩΑΝ. Ἴδού, σᾶς ἐξήγησα ἓνα μυστικὸ τὸ ὁποῖον
δὲν ἔμπορεῖ καθόλου εὖτε σᾶς εὖτε τὴν θυγατέρα σας
νὰ προσβάλῃ. Καὶ ἐπειδὴ ὁ Κόμης μου ἐφάνερωσε ὅτι
ἔχει σκοπὸ νὰ ἔλθῃ νὰ σᾶς ἐπισκερθῆ, ἐσκέφθηκα νὰ
ἔλθω προτῆτερα διὰ νὰ σᾶς προετοιμάσω εἰς μίαν συ-
νομιλίαν, ἢ ὁποῖα, ἂν δὲν σᾶς εἰδοποιούσα, ἤθελε σᾶς
φανῆ παράδοξη καὶ ἀνεξήγητη.

ΜΑΡΚ. Ἄλλ' ὅπως δὴποτε, Γιαννάκη μου, δὲν ἔ-
χω διάθεσι νὰ συνομιλήσω μ' ἓνα τρελλόν. Λυποῦ-
μαι βέβαια διὰ τὴ δυστυχία του, ἀλλά . . .

ΙΩΑΝ. Μὴ ἀμφιβάλλετε, κύρ Μαρκελλε· ὅταν σᾶς
κάμῃ μερικὰς ἐρωτήσεις διὰ τὴν γέννησιν, διὰ τὴν νο-
μιμότητα τῆς θυγατρὸς σας . . .

ΜΑΡΚ. Τί ; τὴν νομιμότητα τῆς θυγατρὸς μου ;...
Ἄ ! φθάνει, δὲν θέλω ν' ἀκούσω ἄλλο· πηγαίνετε εὐ-
θύς νὰ τοῦ πῆτε ὅτι δὲν ἔχω διάθεσι νὰ μιλήσω μὲ
αὐτόν·

ΙΩΑΝ. Ἐλα, κύρ Μάρκελλε, συμπονέσετε ἓνα δυ-
στυχῆ. Σᾶς βεβαιῶ ὅτι ἀμέσως θὰ πεισοθῆ· πάντοτε τὸ
ἴδιο ἔκαμε.

ΜΑΡΚ. Περίεργον μὰ τὴν ἀλήθειαν ! Νὰ κ' ἓνας
ἔποι ἔχει τὴν ἀπαίτησι ὅτι ἡ θυγατέρα μου δὲν εἶ-
ναι θυγατέρα μου, ἢ γυναῖκά μου δὲν ἦτο γυναῖκά
μου, καὶ ἀγάλια ἀγάλια ὅτι ἐγὼ δὲν εἶμ' ἐγὼ.

ΙΩΑΝ. (τείων τὸ οὖς) Προσμείνετε, ἀκούω κρότον
ἀμάξης—εἶναι αὐτός χωρὶς ἄλλο.

ΜΑΡΚ. Ἀπὸ τώρα ; μ' εὐχαρίστησί μου θὰ ἔφευ-

γα . . . ἔμωσ σᾶς ὁμολογῶ ἔτι ἐπιθυμῶ νὰ γνωρίσω ἀπὸ κοντὰ αὐτὸν τὸν παράδοξον κύριον.

ΙΩΑΝ. Αὐτὸν τὸν δυστυχῆ, εἰπῆτε.

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ

Ο ΚΟΜΗΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΣΑΒΙΝΟΥ ἀτημελῶς ἐν δεδουμένος, ὠχρὸς, ἀφρηρημένος καὶ μελαγχολικός, παρουσιάζεται εἰς τὴν θύραν τῆς εἰσόδου, καὶ οἱ ἄνω.

ΙΩΑΝ. Ἰδέτέ τον (ἀποσύρεται ὀλίγον, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ τὸν βλέπη ὁ κόμης)

ΚΟΜ. Σέξ εἰσθε, ὁ κύρ Μάρκελλος;

ΜΑΡΚ. Μάλιστα, ἐξοχώτατε.

ΚΟΜ. Εἶναι περιττοὶ οἱ τίτλοι! (τείνων τὴν χεῖρα) δότε μοι τὴν χεῖρα σας.

ΜΑΡΚ. Πολλὴ τιμὴ . . . (καθ' ἑαυτὸν) (Κόμης καὶ τόσῳ ταπεινὸς πρέπει νὰ ᾔηται τρελλός)

ΚΟΜ. (παρατηρῶν αὐτὸν) Μήπως σᾶς ἐνοχλῶ;

ΜΑΡΚ. Ὁχι . . . μάλιστα! (Εἶναι τρελλὸς χωρὶς ἄλλο).

ΚΟΜ. (ιδὼν τὸν Ἰωάννην) Ἐδῶ εἰσθε, Ἰωάννη; διατί; Ἄ! ἐνόησα ἵνα εἰδοποιήσητε τὸν καλὸν τοῦτον ἄνθρωπον ὅτι ἐπεθύμουν νὰ τὸν ἐπισκεφθῶ . . . Ἄ! τὸν πτωχὸν Ἰωάννην! πάντοτε εἶναι ἡ ἐμπροσθοφυλακὴ μου ἵνα γνωστοποιῆ εἰς ὄλους ὅτι εἶμαι παρὰ φρων . . .

ΙΩΑΝ. Τί λέγετε, κύριε κόμη;

ΚΟΜ. Πράγματι τὸ πιστεύουσιν . . . ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀληθές· οἱ παράφρονες εἶναι εὐτυχεῖς. (στραφεὶς πρὸς τὸν Μάρκελλον.) Σᾶς εἶπεν ὁ Ἰωάννης ὅτι ᾔθελον νὰ

σᾶς ὁμιλήσω περὶ . . . πραγμάτων τὰ ὅποια πολὺ μὲ ἐνδιαφέρουσι ;

ΜΑΡΚ. Ναί, μοῦ εἶπε . . . ὅμως δὲν ἠμπόρῃσα νὰ τὸν καταλάβω.

ΚΟΜ. Θὰ σᾶς ἐξηγήσω . . . Ἰωάννη, περιμένετέ με εἰς τὸ παλάτιον.

ΙΩΑΝ. Ὅπως ἀγαπᾶτε, κύριε κόρη (πλησιάζας τὸν Μάρκελλον λέγει ταπεινῇ τῇ φωνῇ) Φρόνησι, κύρ Μάρκελλε.

ΜΑΡΚ. (Νὰ σοῦ ἴπῳ, δὲν θάταν καλῆτερα νὰ τὸν καρτερῆς κάτω ἔς τὸν δρόμο, μήπως . . . ;)

ΚΟΜ. (ιδὼν ὅτι συνομιλοῦσι) Ἔχετε μυστικά ;

ΙΩΑΝ. Καθε ἄλλο, κύριε. (εἰξέρχεται)

ΜΑΡΚ. (Ἐδῶ εἴμεθα . . . ἄ! ἄς ἰδοῦμε τὸ τέλος).

ΚΟΜ. Ἄς καθήσωμεν, κύρ Μάρκελλε

ΜΑΡΚ. Ἄς καθήσωμεν (φέρει ἐμπρὸς δύο καρέκλας).
(μὴν χαρὰ θὰ τὰ ἴποῦμε).

ΚΟΜ. Εἰπέτε μοι ἢ προσφιλῆς ἐκείνη κόρη, ἣ νὰ εἶπω καλλίτερον, ὁ χαρίεις ἐκεῖνος ἄγγελος, ὃν ἀπήντησα πλησίον τοῦ κοιμητηρίου, εἶναι θυγάτηρ σας ;

ΜΑΡΚ. Μάλιστα.

ΚΟΜ. Θυγάτηρ ; . . .

ΜΑΡΚ. Ἐμοῦ μάλιστα ὅτι ἐκάμετε κάποιες ἐρωτησῆσαις . . .

ΚΟΜ. Διότι ἐνόμιζον . . . δὲν ἤξεύρω κἀντί ἐνόμιζον—θυγάτηρ ; Εἶναι μέγα κρίμα.

ΜΑΡΚ. Τί ἔχει νὰ κάμη τὸ κρίμα μὲ τὴν θυγατέρα μου ;

ΚΟΜ. Μὴ προσβάλλεσθε· λάβετε μᾶλλον τὴν καλοσύνην νὰ κρᾶξητε τὴν σύζυγόν σας.

MARK. Οἱ 'πεθαμμένοι δὲν ἀποκρένονται, κύριέ μου.

KOM. 'Απέθανε; πόσον λυποῦμαι!—Τότε. . . συγ-
χωρήσατέ με ἐὰν ἀνγκάζομαι νὰ σᾶς κάμω ἐρώτη-
σιν κᾶπως λεπτήν—ὅποια γυνὴ ἦτο ἡ σύζυγός σας;

MARK. Εὐθύς σᾶς τὸ λέγω—ἦτο σπανία γυναῖ-
κα, δηλαδή τίμια.

KOM. Δὲν ἀντιλέγω.

MARK. 'Ξεύρετε θὰ ἦτο ὠραῖον νὰ μοῦ ἐλέγατε τὸ
ἐναντίον.

KOM. 'Ἦσθε παρὼν ὅταν ἐγεννήθη ἡ κόρη;

MARK. Δηλαδή. . . βέβαια παρὼν ἤμουν.

KOM. Παρὼν;—Τὴν ἐδώκατε εἰς τροφόν;—

MARK. Καλὲ, τί ἐρωτᾶτε; ἡ κυρίαίς σας ἐντρέ-
πονται νὰ κάμουν ὅ,τι κάμνουν καὶ αὐταὶς ἢ τίγρεις,
νὰ βυζάζουν τὰ παιδιὰ τους.

KOM. 'Αλλὰ σεῖς, ὡς ναυτικός, θὰ ἀπεμακρύνθητε
πλέον ἢ ἄπαξ ἀπὸ τὴν οἰκογένειάν σας.

MARK. 'Ε! βέβαια! τφόντι, ὅταν ἡ Λουκία μου ἦ-
τον ἐνὸς χρόνου μόλις, ἀνεχώρησα μ' ἓνα πλοῖο πολε-
μικὸ, μ' ἔπιασαν οἱ 'Αλγερινοὶ πρὸ τοῦ νὰ κάμουν
τὴν κατὰκτησιν οἱ γάλλοι.

KOM. Πολὺ καλὰ.

MARK. Τότε ὁμως ἦτον πολὺ κακά.

KOM. Τὸ ἐννοῶ· πλὴν θέλω νὰ εἶπω ὅτι τότε ἡ σύ-
ζυγός σας κάποτε θ' ἀφῆκε μόνην τὴν κόρην.

MARK. Μόνην ὄχι, διότι ὅταν ἡ γυναῖκά μου ἐ-
πήγαινε εἰς Φλωρεντίαν. . .

KOM. (ταραχθεὶς) Εἰς Φλωρεντίαν; . . .

MARK. Ναί, διὰ νὰ λάβῃ εἰδήσεις μευ ἀπὸ τὸ Ὑ-
πουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν. Τότε λοιπὸν ἄφινε τὴν

Λουκίαν εις τὴν κουμπάρα μας τὴν Κατερίνα.

ΚΟΜ. "Ἐστω· ἀλλὰ δὲν θὰ ἦτο πιθανὸν νὰ τῆ ἤρ-
πασαν τὴν κόρην καὶ τὴν ἀντήλλαξαν μέ τινα ἄλλην;

ΜΑΡΚ. Αἰ! καλὲ τί παραμύθια μοῦ ψάλλετε; "Ἐ-
πειτα δταν ἐξανᾶλθα δὲν εἶχα 'μάτια νὰ ἰδῶ; . . "ὦ!
σᾶς παρακαλῶ νὰ μὴ μοῦ κάνετε τέτοιαις ἐρώτησαις.
Ἡ Λουκία εἶναι 'δική μου, καὶ ἂν μοῦ ἔλειπαν αἱ ἀ-
ποδείξεις, ὅπου ἔχω καὶ εἶναι θετικώταται, ἡ καρδιά,
κύριε κόρη, δὲν ἀπατᾶται.

ΚΟΜ. Εὖγε! ἴσα ἴσα ἡ καρδιά μοὶ λέγει . . .

ΜΑΡΚ. Τί σᾶς λέγει . . .

ΚΟΜ. "Ὅτι . . . ἂ! δὲν εἰξεύρω· ἔχουσι δίκαιον, εἶ-
μαι παράφρων. Ὁ Ἰωάννης θὰ σᾶς ἐπληροφόρησε πε-
ρὶ τινων ἰδιοτροπιῶν μου, διότι συχνάκις ἡ κεφαλὴ
μου . . . Καὶ ὅμως ἡ ἀσθένεια, ἣν ἔχω ἐδῶ (δεικνύει
τὴν καρδίαν) εἶναι πολὺ συντονωτέρη καὶ βαλυτέρη.
Θὰ ἐνοήσατε ὅτι κ' ἐγὼ ὑπῆρξα πατήρ . . . καὶ εἶμαι
ἀκόμη . . . Ἡ θυγάτηρ μου ζῆ . . . πρέπει νὰ ζῆ . . .
ἔχω ἀνάγκην νὰ τὴν ἰδῶ πρὶν ἢ ἀποθάνω, διότι πο-
τὲ δὲν τὴν εἶδον!

ΜΑΡΚ. Ποτέ; "ὦ Θεέ μου! καὶ πῶς; . . .

ΚΟΜ. Μὴ μ' ἐρωτᾶτε· ἐὰν σᾶς ἔλεγον θὰ ἐσπάρατ-
τον ἔτι μᾶλλον τὴν εἰσέτι αἰμάσσουσαν πληγὴν.—
Ἐζήτησα τὴν Ἀδελαΐδα μου· ἔστην ἐνώπιον τοσού-
των νεανίδων, μίαν φέρων πάντοτε ἐλπίδα καὶ πάν-
τοτε ἀπατῶμενος . . . πάντοτε, ὡς! σήμερον. Μὴ πι-
στεύσητε, καλὲ ἄνθρωπε, ὅτι θέλω νὰ ταράξω τὴν
εἰρήνην σας . . . ὦ ὄχι! ὑπομείνατε ὅμως, ἵνα ἐνίο-
τε τοῦλάχιστον συνδιαλέγωμαι μετὰ τῆς θυγατρὸς
σας, ν' ἀκούω τὴν φωνὴν της, ἣν ἀγνώσκω σχεδόν. Ἡ

Θέα άγνής κόρης με παραμυθεϊ, μοι φέρει έλπιδα . . .
 ένφ, άπ' έναντίας, με θλίβει, με παροργίζει ή παρουσία
 πατρός, πλησίον τοῦ όποιου κάθηται τό ώραϊον πλά-
 σμα του, ή θυγάτηρ του, θωπεύουσα τό μέτωπόν του
 και φιλοῦσα τήν κόμην του· ύποστηρίζουσα αυτόν γέ-
 ροντα, και περιποιουμένη αυτόν άσθενή . . . "Ω! τότε
 σκληρός θά έγινόμεν προς τά δύο εκείνα όντα, έφ'
 ών αύρα εϊρήνης και στοργής πνέει. "Α! κακώς δια-
 νέμονται αι Ολίψεις και αι άγαλλιότητες έδω κάτω!
 Ίδέτε! ύπάρχουσι ρακένδυτοι σύροντες όπισθεν αυ-
 τών πέντε ή έξ τέκνα, τρέμοντα υπό τοῦ ψύχους, εκ-
 λείποντα υπό τής πείνης . . . και έγώ, κόμης τοῦ 'Αγι-
 ου Σαβίνου, ό όποτος διά χρυσοῦ και άδαμάντων εϊ-
 κοσι τούτων θά ήδυνάμην νά καλύψω, έγώ δέν έχω
 έν . . . έν, νά τό φέρω εις τάς άγκάλας μου . . . νά
 τό χορεύω επί τών γονάτων μου. 'Εκατομμύρια καρ-
 δϊών πάλλονται επί τής γής . . . άλλ' οὔδεμία ύπάρ-
 χει δι' έμέ παλλομένη· δέν έχω οικογένειαν, εϊμαι μό-
 νος . . . μόνος θ' άποθάνω!

ΜΑΡΚ. (καθ' έαυτόν συγκινηθείς) (Εϊναι τρώντι δυ-
 στυχής!)

ΚΟΜ. Κράξατε λειπόν τήν Λουκίαν—κράξατέ την.

ΜΑΡΚ. 'Αλλά . . . (καθ' έαυτόν) (Τοῦ κάκου, πρέ-
 πει νά κάμω ε,τι θέλει αυτός). (πλησιάζων εις τό δωμά-
 τιον τής Λουκίας) Λευκία, Λευκία . . .

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ

ΛΟΥΚΙΑ και ci άνω

ΛΟΥΚ. (κρατοῦσα βιβλίον) Πάτερμου—Ποϊον ελέπω;

(ἐκπλαγείσα ὅτι εὐρέθη ἐνώπιον τοῦ κόμητος ἔκλειει τὰ βλέφαρα ὄλωσ περιφοβος)

ΜΑΡΚ. (χαμηλοφώνως) Πήγαινε σιμά 'ς τὸν κύριον.

ΛΟΥΚ. (σιγῶ) Πῶς ; . . . σεῖς ὁ ἴδιος ; . . .

ΜΑΡΚ. (ὡς ἄνω) Μὴ φοβῆσαι τοῦ 'μίλησα—εἶναι δυστυχής.

ΚΟΜ. (παρατηρῶν τὴν Λουκίαν λέγει καθ' ἑαυτὸν) (Πόσον εἶναι ὠραία ! καὶ δὲν εἶναι ἰδική μου!) Πλησιάζσατε, Λουκία. (ἡ Λουκία βαίνει βραδέως πρὸς τὸν κόμητα, ἀλλ' εὐθὺς θεωρήσασα αὐτὸν, αἴφνης σταματᾷ, ὡς εἰ ὑπὸ αἰσθήματος ἀποστροφῆς καταληφθεῖσα) Πῶς ; . . . καὶ τώρα ἀκόμη σᾶς ἐμπνέω φόβον ; Συγχωρήσατέ μοι ἂν σήμερον τὸ πρῶτὶ σᾶς ἐφόβισα· δὲν ἤθελον νὰ σᾶς κακοποιήσω. Γονυκλινῆς πρὸ τοῦ σταυροῦ ἐκείνου, μοὶ ἐφαινεσθε ἄγγελος κατελθὼν ἐπὶ τῆς γῆς τῶν νεκρῶν. Καὶ ὑπὲρ τίνος ἰκετεύετε, κόρη μου ;

ΛΟΥΚ. Ὑπὲρ μιᾶς ἀδελφῆς μου.

ΚΟΜ. (στροφῆς εὐθὺς πρὸς τὸν Μάρκελλον) Εἴχετε λοιπὸν καὶ ἄλλην θυγατέρα ;

ΜΑΡΚ. Ὁχι, ἀλήθεια· ἦταν μὲν ὀρφανή 'ποῦ ἐπῆρε ἡ γυναῖκά μου.

ΚΟΜ. Ὁρφανή ! . . . σοὶ ἀπέθανε ! (καθ' ἑαυτὸν.) Ὁχι, εἶναι ἀδύνατον.—Ἦθελον, Λουκία νὰ δεηθῶμεν μαζί, διότι δέομαι πάντοτε.

ΛΟΥΚ. Διὰ μίαν θυγατέρα σας ;

ΚΟΜ. (εὐθὺς) Ὁ ! ὄχι !, . .

ΜΑΡΚ. Διὰ τὴν ψυχὴ τῆς κυρᾶς, ἀλήθεια ; διὰ τὴν μητέρα τῆς Ἀδελάιδος σας ;

ΚΟΜ. Μάρκελλε, ἀκόνας ἐμπήγατε εἰς τὴν καρδίαν μου . . . σιωπήσατε, καὶ ὁμιλεῖτε σεῖς, Λουκία.

— Ἄν ἤμην πατήρ σας θὰ μὲ ἤγαπᾶτε ;

ΛΟΥΚ. *(ριπτομένη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Μάρκελλου)*
Τοῦτον ἀγαπῶ . . .

ΚΟΜ. *(παρατηρῶν αὐτοὺς λέγει καθ' ἑαυτόν.)* Ποτὲ δὲν
θὰ λάβω τοιοῦτον ἐναγκαλισμόν . . . ποτέ. — Μάρκελ-
λε, εἶμαι πλούσιος καὶ σεῖς εἴσθε πτωχός· λάβετε τὰ
πλοῦτή μου καὶ δότε μοι τὴν πτωχίαν σας· δότε μοι
τὴν Λευκίαν.

ΛΟΥΚ. Ν' ἀφήσω τὸν πατέρα μου ;

ΜΑΡΚ. Νὰ χωρισθῶ ἀπὸ τὸ παιδί μου ; *(ἐναγ-
καλίζονται)*

ΚΟΜ. Πῶς ἀγαπῶνται ! — ἀλλ' ὅταν νυμφρευθῆ πρέ-
πει νὰ τὴν ἀφήσετε.

ΜΑΡΚ. Ὅχι, διότι ὁ γαμβρός θὰ κατοικήσῃ μαζί-
μας.

ΛΟΥΚ. Εἶναι ὁ πρῶτος τοῦ γάμου ὄρος.

ΚΟΜ. Καὶ τίς θέλει εἶσθαι ὁ σύζυγός σας ;

ΣΚΗΝΗ ΕΒΔΟΜΗ

ΕΡΡΙΚΟΣ καὶ οἱ ἄλλοι

ΕΡΡ. *(κρατῶν εἰκότιον τετυλιγμένον ἐντός τινος ὑφά-
σματος εἰσέρχεται πρὶν ἢ τελειώσῃ ὁ ἄνω διάλογος)* Ἐγὼ,
ἐξοχώτατε. *(προβαίνει)*

ΛΟΥΚ. Ἐρρίκε !

ΕΡΡ. *(σοβαρῶς)* Καὶ ἐκπλήττομαι εὐρίσκων τὸν κύ-
ριον κόμητα τοῦ Ἁγίου Σαβίνου εἰς τὴν πτωχὴν ταύ-
την οἰκίαν μετὰ τὴν λαβοῦσαν χώραν ἐν τῷ κοιμητη-
ρίῳ σκηνήν. Συγχαίρω δὲ μὲ τὸν Μάρκελλον, ἐπὶ τοῦ
ὀπίου, καὶ τοῖ λεμβούχου, — βροχηδὸν κατέρχονται ἐξ
οὐρανοῦ αἱ εὐτυχίαι.

ΜΑΡΚ. Ὅπου θὰ ἴπῃ;

ΛΟΥΚ. Ἀκόμη ζηλοτυπεῖς; . . . εἶμαι ἔδῶ, διότι ὁ πατήρ μου μ' ἔκραξε, καί . . .

ΚΟΜ. Τί, εἴσθε ζηλότυπος; σεῖς, νέος, ὠραῖος, ζηλοτυπεῖτε, ἐμέ! Ἀλλά πῶς; αἱ ὑπὸ τῶν ὀλιψέων ρυτιδωθεῖσαι παρειαί μου, εἰ προῶρως κυρτωθέντες εὐτοι ὦμοι ὑπὸ τὸ βάρος τῶν ἀλγηδόνων, δύνανται νὰ ἐμπνέωσι ζηλοτυπίαν; Σεῖς κακῶς μὲ κρίνετε. Ὅσον καὶ ἂν μὲ πιστεύωσι παράφρονα, δὲν φθάνω ὅμως μέχρι τῆς παραδόλου ἀπαιτήσεως νὰ στέψω διὰ φθινοπωρινῆς πάχνης τὰ ρόδα τοῦ ἔαρος. Ὅχι, ἔστε βέβαιος.

ΕΡΡ. (θορυβηθεὶς ὀλίγον) Ἀλλά . . .

ΜΑΡΚ. Ἀλλά . . . ἄλλά! . . . ὁ κύριος κόμης βλέπωντας τὴν Λουκία μας νομίζει πῶς βλέπει μιὰ κόρη τοῦ πατρὸς ἀπέθανε.—νὰ, αὐτὸ εἶναι.

ΕΡΡ. Γρόντι;

ΛΟΥΚ. (καθ' ἑαυτήν.) (Ἄ! τώρα ἐννοῶ . . .)

ΚΟΜ. Ναί· πᾶσα κόρη δι' ἐμέ εἶναι ἀντικείμενον λατρείας. Ἐπύρατος ὁ ἀμαυρῶν τὰ διαυγῆ ταῦτα κρύσταλλα, ὁ ξηραίνων αὐτὰ τ' ἄνθη!—Ἐπιθυμῶ νὰ ἦμαι ὁ παράνομος. (πρὸς τὸν Ἑρρίκον) Τί ἐπαγγέλλεσθε;

ΕΡΡ. Εἶμαι πτωχὸς ζωγράφος. Ἐσπούδασα ἐν Φλωρεντία, μέχρις εὐ ἡ μήτηρ μου, λαμβάνουσα σύνταξιν, καθὸ χήρα στρατιωτικοῦ, ἠδυνήθη νὰ μὲ συντηρῇ εἰς τὴν ἀκαδημίαν ἐκείνην . . . ἀλλ' ἐν τῷ τάφῳ αὐτῆς ἔκλεισα τὸ μέλλον μου. Κάμνω ἀγιογραφίας καὶ εἰκόνας—ἐπιτυχεῖς—πρὸς ἐννέα ἢ καὶ ἕξ φράγκα.

ΛΟΥΚ. Μὲ τὴν μεγαλοφυίαν!

ΕΡΡ. Σιώπα, Λουκία . . .

ΚΟΜ. Δύναμαι νά ἴδω κἀνὲν ἔργον σας; Ἔχω μικρὰν τινα ιδέαν ζωγραφικῆς.

ΜΑΡΚ. (πρὸς τὸν Ερρίκοῦ) Δεῖξατέ του ἐκείνην τὴν εἰκόνα.

ΕΡΡ. ὦ! δὲν ἀξίζει τὸν κόπον.

ΚΟΜ. Ἄς ἴδωμεν

ΕΡΡ. (μετὰ τινας δυσκολίας ἀποκλύπτει τὴν εἰκόνα ἢ παρουσιάζει τῷ κόμητι) Ἡριστῶ τὴν εἰς τὸν χριστιανισμὸν προσέλευσιν τοῦ Ἁγίου Παύλου· εἶναι ἄσχημος εἰκὼν, ἀλλ' ἀξίζει τεσσαράκοντα οὐράκια.

ΚΟΜ. (παρατηρῶν τὴν εἰκόνα) Δὲν εἶναι ἄσχημος. . . ἀπ' ἐναντίας. Ἐπάρχει ἐν αὐτῇ φαντασία, τελειότης σχεδίου καὶ εὐγένειά τις περὶ τὸν χρωματισμὸν. — Δὲν στερεῖσθε μεγαλοφυΐας.

ΕΡΡ. Καὶ τί τὴν θέλω τὴν μεγαλοφυΐαν; Ἄ! κύριε, πολὺ σκληρὸν εἶναι νὰ ἔχη τις εὐγενεῖς ἐν τῷ νῷ φαντασίας καὶ νὰ μὴ δύναται νὰ δώσῃ πρὸς αὐτὰς ψυχὴν ἐπὶ τοῦ ὑψίστου, ἐλλείψει ἐκπαιδεύσεως! Ἴσως, ὅπωςδὴποτε, δὲν θὰ ἠύδοκίμουν, ἀλλὰ νομίζω ὅτι ἐδῶ μέσα (δεικνύων τὸ μέτωπον) αἰσθάνομαι φλόγα ἢ τις ἀγωνιᾶ στερουμένη τροφῆς. Τί θέλετε! ἂν ἡ φύσις ἀρμονικώτερον ἤθελε καταστήσει τὸ ὄργανον τῆς φωνῆς μου, πλούσιός τις κύριος ἀκούσας με καθ' ὁδὸν ἄδοντα ἄσμά τι, ἤθελεν ἀνακράξει! Πόσον λαμπρὰ φωνή! ἄς τὸν στείλωμεν εἰς τὸ φῶδες, καὶ ἡμέραν τινὰ θὰ ἔλθῃ νὰ μᾶς θείλῃ τὰ ὦτα ἐν τοῖς Θεάτρους, ἢ ἐν τοῖς παλατίοις ἡμῶν. . . ἀλλ' εἰς ζωγράφος! τί νὰ τὸν κίμωμεν; μήπως δὲν ζῶμεν ραιδρῶς ἄνευ εἰκόνων; ἂν τῷ ἐλλείπωσι τὰ μέσα ἵνα σπουδάσῃ, ἄς λάβῃ τὸ σφυρίον, ἄς εἰσέλθῃ εἰς τὸ ἐργαστήριον σι-

δηρουργοῦ τινος καὶ ἂν μᾶς παρουσιάσῃ νέα μηχανήματα ὅπως καλῆτερον ἐξασφαλίσωμεν τοὺς θησαυροὺς ἡμῶν, θὰ τὸν πληρώσωμεν ἀδρῶς. . . Αἶ! ἔχουσι δίκαιον, ὁ κόσμος εἶναι φιλομειδῆς καὶ θετικὸς· χρειάζονται ὠρυγαὶ καὶ ὄχι εἰκόνες, χρήματα καὶ ὄχι μεγαλοφυΐα.

ΚΟΜ. Ὁ γέρον κόσμος ἠθέλετε νὰ εἶπητε, πλήν ὁ νέος κλαίει, ἐργάζεται, καὶ ἐλπίζει! Ἐγὼ ὅστις δὲν ἀγαπῶ τὰς ὠρυγὰς θὰ σᾶς προσφέρω τὰ μέσα ἵνα καταστήτε, ἂν εἶναι δυνατόν, ὁ Ραφαήλ τῶν ἡμερῶν μας.

ΛΟΥΚ. Ἄ! Ἐρρίκε!

ΜΑΡΚ. Εὖγε, κύριε! (καθ' ἑαυτὸν). νᾶταν ὅλοι οἱ κόμητες τρελλοὶ (σάν κι' αὐτόν!)

ΕΡΡ. Συγχωρήσατέ με, ἐξοχώτατε, ἂν δὲν ἠδυνήθην νὰ καταστείλω τὸν στόνον τῆς ἀποθαρρυνθείσης ψυχῆς μου, δὲν ἐνόησα ὅμως μὲ τοῦτο νὰ διάσω τὴν γενναιότητά σας.

ΚΟΜ. Νὰ θιάσητε; ἀπατάσθε· τοῦτο εἶναι ἡ ἐπιθυμία μου, τὸ καθήκόν μου. Ὁ πλούσιος ἐκεῖνος ὁ μὴ ἐνθαρρύνων τὰς τέχνας καὶ μὴ ἀφίνων νὰ πείσῃ ὀλίγον ἐκ τοῦ χρυσοῦ του εἰς τὸ βαλάντιον τοῦ πτωχοῦ, ἀντιστρατεύετα κατὰ τῶν βουλῶν τῆς Θείας προνοίας. Σεῖς θὰ υπάγητε εἰς Βενετιαν, εἰς Φλωρεντιαν, θὰ λάβετε χρώματα, διδασκάλους, ὅ,τι τέλος σᾶς ἀναγκαῖοί.

ΕΡΡ. Ἀλλὰ χάριτες τοιαῦται;

ΚΟΜ. (μειδιῶν) Εἴσθε ἀκόμη ζηλότυπος;

ΕΡΡ. Ὅχι! ἐρυθριῶ δι' ἐμαυτὸν, καὶ . . . τί δύναμαι νὰ σᾶς εἶπω; θὰ φανῶ ἄξιος τῆς ὑμετέρας προστασίας.

ΚΟΜ. Ἐν τούτοις εἰπέτε μοι τίς σᾶς διώρισε τὴν

εικόνα ταύτην ;

ΕΡΡ. Ὁ δημαρχιτέκτων τοῦ πλησίον χωρίου· πρέπει μάλιστα νὰ ὑπάγω νὰ παραδώσω αὐτήν.

ΚΟΜ. Ὅχι, εἰπέτε πρὸς τὸν δημαρχιτέκτονα ὅτι διὰ τὴν ἱκκλησίαν τοῦ χωρίου θὰ ζωγραφίσετε ἄλλην διότι ταύτην ἠγόρασεν ὁ κόμης τοῦ Ἀγίου Σαβίνου. (ταῦτα λέγων ἐξάγει τοῦ χαρτοφυλακίου του ἓν τραπεζογραμμάτιον ὅπερ παρουσιάζει πρὸς τὸν Ἑρρίκον).

ΕΡΡ. (μετ' ἐκπλήξεως παρατηρήσας τὸ ποσὸν) Τραπεζογραμμάτιον 500 φράγκων ;

ΜΑΡΚ. (καθ' ἑαυτὸν) (500 φράγκα . . . ἂν ἦταν τρελ-
λὸς λέω πὼς ἰατρεύθη).

ΕΡΡ. Ἄφετε ν' ἀσπασθῶ τὴν χεῖρα τοῦ εὐεργέτου μου . . .

ΚΟΜ. Σφίγξατε αὐτήν . . . καὶ ἱκετεύσατε τὸν Ὑψι-
στον μᾶλλον νὰ εὕρω τὴν θυγατέρα μου.

ΕΡΡ. Θὰ τὴν εὕρετε διότι ὁ Θεὸς εἶναι δίκαιος καὶ εὐσπλαγχνός. Χαῖρε, Λουκία· ἴσως δὲν θὰ μείνη ἄγνω-
στον τὸ ὄνομα τὸ ὁποῖον θὰ φέρῃς.

ΛΟΥΚ. Καί ὡς ἔχει μοὶ εἶναι προσφιλές . . . Πάτερ μου, μοὶ ἐπιτρέπετε νὰ συνοδεύσω ὀλίγον τὸν Ἑρρίκον ;

ΜΑΡΚ. Ἡ καῦμενη ! ἔλα πήγαινε . . . ἔτσι κ' ἔτσι εἴσασθε ἔπες νηόνυφοι καὶ . . . ὅμως πάρε μαζὺ σου τὸν Πιστόν.

ΛΟΥΚ. Ναί, ναί, (ἀναχωροῦσα)

ΜΑΡΚ. Καὶ πρὸς τὸν κύριον κόμητα δὲν λές τίποτε ;

ΛΟΥΚ. Ἄ ! ἐλησμόνου (πλησιάζει πρὸς τὸν κόμητα μετὰ τινος συστολῆς· οὗτος ἐκτείνει τὴν χεῖρα, ἡ δὲ Λουκία θέλει νὰ τὴν ἀσπασθῇ, ἀλλὰ τῇ λείπει τὸ θάρρος, καὶ σχε-
δὸν φεύγουσα λέγει) Συγγνώμην !

ΕΡΡ. Κύριε κόμη... (προσκλίνει και ακολουθεί τὴν Λουκίαν)

ΚΟΜ. (Θεωρῶν ἀκόμη τὴν Λουκίαν ἀναχωροῦσαν) Μάρκελλε, εἰσθε πολὺ εὐτυχής!

ΜΑΡΚ. Αἶ, κύριε, παντοῦ εἶναι καὶ χαρὰς καὶ λύπαις...

ΚΟΜ. Ἐχετε λύπας;

ΜΑΡΚ. Καὶ ποῖος δὲν ἔχει; ἀλλ' ὅς μὴ 'μιλοῦμε διὰ ἐμὲ, ἐξοχώτατε, σᾶς παρακαλῶ.

ΚΟΜ. "Α! ἐλησμόνησα!... "Ἦθελον νὰ προσφέρω ἓν ἐνθύμιον πρὸς τὴν θυγατέρα σας, μίαν μικρὰν ἄλυσιν... (ἐξάγει τοῦ θηλακίου του θήκη κιννάμωμο.) Σεῖς θὰ τὴν δώσητε πρὸς αὐτήν· θὰ ᾔηται καλῆτερα, διότι ἐνόησα ὅτι ἡ Λουκία αἰσθάνεται ἀποστροφήν πρὸς ἐμέ!... Λάβετε· θὰ εἶναι τὸ δῶρον τῶν γάμων της.

ΜΑΡΚ. (ἀποποιούμενος) Εὐχαριστῶ, κύριε κόμη· δὲν ἀγαπῶ νὰ φέρῃ τόσα χρυσαφικὰ ἢ θυγατέρα μου· ἔχει ἓνα μικρὸν περιδέριον ὅπου ἀξίζει πολὺ περισσότερον. (δεικνύων αὐτὸ τῷ κόμητι.) Ἴδετε ἂν σᾶς λέγω ψεῦματα.

ΚΟΜ. (λαβὼν τὸ περιδέριον καὶ παρατηρήσας αὐτὸ ἐκπέμπει κραυγὴν ἐκπλήξεως) "Α!

ΜΑΡΚ. Τί εἶναι, κύριε;

ΚΟΜ. Τίποτε... ἀλλ' ἓν περιδέριον ὅμοιον με τοῦτο, μὲ ἀπαράλλακτον μετάλλιον, τὸ ἐχάρισα... Ἄλλ' εἶναι τὸ ἴδιον... Πῶς εὐρίσκεται εἰς χεῖρας σας; ὁμιλήσατε.

ΜΑΡΚ. (γεθορυθημένος λέγει καθ' ἑαυτὸν) (Θεὲ μου! τί ὑπόψια!)

ΚΟΜ. Ἐμπρὸς λοιπὸν, μὴ μὲ βασανίζετε.

ΜΑΡΚ. (παρατηρῶν προσεκτικῶς τὰς κινήσεις τοῦ κόμητος). Ἴδού ἡ ἱστορία ἐκείνου τοῦ περιδεραίου. Ἐνώ ἤμουν αἰχμάλωτος εἰς τὴν Ἀλγερία, ἡ γυναῖκά μου, ὅπως σᾶς εἶπα, ἐπήγαινε κάποτε εἰς τὴ Φλωρεντία, καὶ ἔμεινε εἰς τὸ σπῆτι μιᾶς φιλενάδας της, ἴπισω ἀπὸ τὴν ἐκκλησία τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου. Μιὰ νύκτα— ἦτον σωστά ἡ νύκτα τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς τοῦ 1825— (ὁ κόμης ταράσσεται) δὲν ἤμποροῦσε νὰ κοιμηθῆ, ἄνοιξε τὸ παράθυρο, καὶ εἰς τὸ φῶς τοῦ φαναριοῦ ὅπου εἶναι ἔς τὴν πλατεῖα τοῦ Δόμου, εἶδε μιὰν γυναῖκα, ἡ ὁποία ἔσυρε ὀπίσω της μιὰ κόρη καὶ ἔτρεξε νὰ καθῆσθ, ἢ νὰ ἴπω καλῆτερα ἔπεσε προύμυτα ἔς τὴν πέτρινη σκάλα τῆς Ἀγίας Μαρίας.

ΚΟΜ. Τῆς Ἀγίας Μαρίας! . . .

ΜΑΡΚ. Ἡ γυναῖκά μου, ἀπὸ περιέργεια, καὶ περισσότερο ἀπὸ ἐπιθυμία νὰ ὠρελήσθ μιὰ δυστυχημένη, ἐκατέβηκε σιγὰ σιγὰ, καὶ ἐκρύφθηκε νὰ παρατηρήσθ αὐτὴ τὴ σκηνή. Εἶδε πραγματικῶς, ὅτι ἡ γυναῖκα, ἀφῶ ἐκτύπησε ἔς τὴ θύρα τοῦ ὀρφανοτροφείου, ἄρθηκε ἐπάνω ἔς τὴ σκάλα τὴν κόρη καὶ ἔφυγε μὲ σπαρακτικαῖς φωναῖς. Ἡ Ἰωσηρίνη μου, πρὶν ἀκόμη ἔλθῃ κἀνεὶς ν' ἀνοιξῆ τὴ θύρα, ὠρμησε εἰς τὸ πτωχὸ ἐκεῖνο πλάσμα, τὸ ἐπῆρε ἔς τὴν ἀγκαλιῆά της, καὶ ἔτρεξε ἔξοπισω ἀπὸ ἐκείνη τὴν μάννα δυστυχημένη ἢ φταιστρα, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἐκατόρθωσε νὰ τὴν φθάσθ, ἀπὸ συμπάθεια ἐπῆρε ἔς τὸ σπῆτι τὴν κόρη.

ΚΟΜ. (τρέμων) Καὶ ἔπειτα;

ΜΑΡΚ. (καθ' ἑαυτὸν) Ἦτον θυγατέρα του.—Τὴν ἄλλη μέρα ἐρώτησε παντοῦ, ἐξέτασε δι' αὐτὴ τὴ γυναῖκα ἀλλὰ τοῦ κάκου. Τότε ἀντὶ νὰ παραδώσθ τὴν ὀρφα-

νή εις τὸ ὄρφανοτροφεῖο, παρακινούμενη, δὲν ἔξυρω κ' ἐγὼ ἀπὸ τί, βλέπωντάς τη πόσον εὐμορρη, τὴν ἐπῆρε μαζύ της εἰς Ὀρβιτέλλο καὶ τὴν ἐκράτησε γιὰ παιδί της.

ΚΟΜ. (*ἐν ἀγαλλιάσει*) Εὐσπλαγγνε Θεέ! καὶ ἔφερεν εἰς τὸν λαιμόν της τὸ περιδέριον τοῦτο;

ΜΑΡΚ, Ναί, κύριέ μου.

ΚΟΜ. "Α! τὴν εὐρον τέλος!... Καὶ ποῦ εἶναι; ποῦ εἶναι ἡ Ἀδελαΐς μου; (*ὁ Μάρκελλος κλίνει τὴν κεφαλὴν τσθλιμμένος*) Κλίνετε τὴν κεφαλὴν; Ἀλλ' εἰπέτε μοι μίαν λέξιν... (*πίηγεῖς ὑπὸ τινος ἰδέας*) "Α! ἡ ὄρφανή, ἐπὶ τοῦ πάρου τῆς ὁποίας ἐδέετο ἡ Λουκία... (*ὁ Μάρκελλος μετὰ στεναγμοῦ ὑψώνει τοὺς ὀφθαλμοὺς*) Ἀπέθανεν;... ἀπέθανε! (*πίπτει ἐπὶ τῆς καρέκλας ἀτενῶς προσβλέπων τὸ περιδέριον*)

ΜΑΡΚ. (*συγκινηθεὶς*) Θυγατέρα του!

ΚΟΜ. (*μετὰ τινα σιγὴν*) Τώρα τὸ πᾶν τετέλεσται!

ΜΑΡΚ. Θυμαῶζω, ὥστε... Ἀλλὰ πὼς ἡ κυρία κόμησσα κατήντησε νὰ κάμη αὐτὸ τὸ ἀπελπιστικὸ βῆμα, νὰ ρίψη τὸ πλάσμα της ἔς τὰ ἔκθετα;

ΚΟΜ. "Α! Μάρκελλε... ἡ μήτηρ τῆς Ἀδελαΐδος δὲν ἦτο σύζυγός μου.

ΜΑΡΚ. Πῶς! Θεέ μου!

ΚΟΜ. Ἦτο πτωχὴ ἐργάτις, τὴν ὁποίαν μοιραίως εἶδον καὶ ἠγάπησα, ἣτις ἔφυγε μετ' ἐμοῦ ἐγκαταλιποῦσα τὴν οἰκογένειαν...

ΜΑΡΚ. (*ὑποπτευόμενος καὶ βαθμηδὸν ἐξαπτόμενος*) Ποῦ τὴν ἐγνωρίσατε;

ΚΟΜ. Εἰς Πόρτο Φερράγιο.

ΜΑΡΚ. Καὶ ὠνομάζετο;

KOM. Μαγδαληνή.

MARK. Καί δὲν εἶχε μαζύ της καὶ τὴ μάγνα της ;

KOM. Ναί.

MARK. Κ' ἓνα ἀδελφὸν ὁ ὁποῖος τότε ἔλειπε μακρυά ;

KOM. Ναί.

MARK. Καὶ πῶς ὠνομάζετο ἐκεῖνος ὁ ἀδελφός ;

KOM. Δὲν τὸ ἐνθυμοῦμαι.

MARK. Ὦνομάζετο Μάρκελλος—καὶ εἶμαι. ἔγώ !

KOM. Σεῖς ; . . . Ἄλλὰ τὸ ἐπώνυμόν σας λοιπὸν εἶναι ;

MARK. Καρδούκης.

KOM. Τὸ ἡγνόουν,

MARK. Καὶ εἴδαια—τώρα τὰ ὀδικά μας ἀποκρι-
θῆτε—τί τὴν ἄκαμετε τὴν ἀδελφή μου ; ποῦ εὐρίσκεται ;

KOM. Δὲν ὑπάρχει πλέον.

MARK. (*Μίαν συγκεκλιμημένος*) Ἡ Μαγδαληνὴ ἀπέθα-
νε ; . . . καὶ πῶς ; πότε ; ποῦ ἀπέθανε ;

KOM. Ἐν Φλωρεντία, ὅπου τὴν ἐγκατέλιπον . . . ὦ
ναί ! σκληρῶς τὴν ἐγκατέλιπον ὅπου, εἰς ἐνδοξίαν κα-
ταντήσασα—ὄχι ὅμως ἐξ αἰτίας μου—ἠναγκάσθη νὰ
ἐκθέσῃ τὴν θυγατέρα της.

MARK. Ληστή . . . κακοῦργε . . . (*παύσας*) Καὶ δὲν
ἤλθε νὰ ζητήσῃ ἐμέ ! . . . ὦ Μαγδαληνὴ ! πτωχὴ
Μαγδαληνὴ μου ! (*κλαίει*)

KOM. Θὰ ἠδυνάμην νὰ δικαιολογήσω τὴν διαγω-
γὴν μου, διότι . . . Ἄλλ' ὄχι ὑπῆρξα τέρας, καὶ μό-
νος ὁ Θεὸς δύναται νὰ μὲ συγχωρήσῃ.

MARK. Ὅχι, δὲν ὀλ σὰς συγχωρήσῃ, διότι αὐτὸς εὐ-
δόκησε νὰ ἔλθῃ ἡ θυγατέρα τῆς ἀδελφῆς μου ν' ἀπο-
θάνῃ ἔς τὸ σπῆτί μου, διὰ ν' ἀπαντηθῶ ἔπειτα μὲ τὸν
ἄσπλαγχο πατέρα της. Ἄ ! σκοτεινὰ καὶ φοβερὰ εἶ-

ναι τὰ μυστήρια τῆς θείας προνοίας. Ἦτον ἡ φωνὴ τῆς φύσεως καὶ τοῦ αἵματος ποῦ ὠμίλουσε τὴν νύκτα ἐκείνην εἰς τὴν Ἰωσηφίνα! . . . Δυστυχισμένη κόρη! ἐξεψύχῃσε ἔς τὴν ἀγκαλιὰ τῆς θείας τῆς χωρὶς νὰ τὸ ξέρῃ. . . κ' ἐγὼ δὲν τὴν εἶδα. . . ἀλλὰ θὰ τὴν ἐκδικήσω, θὰ ἐκδικήσω τὴν μητέρα τῆς.—Κόμη τὰ ὄπλα σας;

ΚΟΜ. Ἐγὼ δὲν θὰ κτυπηθῶ μὲ σᾶς.

ΜΑΡΚ. Οὔτε καὶ ἂν τὸ χέρι ἐνὸς ναύτη σηκωθῇ καὶ σᾶς κτυπήσῃ ἔς τὸ πρόσωπο;

ΚΟΜ. Ἔστω—θὰ κτυπηθῶμεν· ἡ ζωὴ μου σᾶς ἀνήκει· δὲν θέλω πλέον τώρα, νὰ ζήσω.

ΜΑΡΚ. Πότε νὰ σᾶς περιμένω;

ΚΟΜ. Αὔριον.

ΜΑΡΚ. Ποίαν ὥραν;

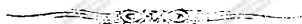
ΚΟΜ. Περὶ τὴν χαραυγὴν.

ΜΑΡΚ. Ποῦ;

ΚΟΜ. Εἰς τὸ κοιμητήριον, παρὰ τὸν τάφον τῆς Ουτρός μου. Ἐὰν, ὡς ἐλπίζω, μείνω νεκρὸς, θέτετε εἰς τὸν λαιμόν μου τὴν ἀλυσίδα ταύτην καὶ μὲ θάπτετε πλησίον τῆς Ἀδελφίδος μου· εἶναι ἡ μόνη χάρις τὴν ὁποίαν παρ' ὑμῶν ζητῶ, Μάρκελλε. *(βλέπων τὴν συγκίνησιν τοῦ Μαρκέλλου πλησιάζει πρὸς αὐτὸν, ὡσεὶ τείνων αὐτῷ τὴν χεῖρα)*

ΜΑΡΚ. *(ἀπομακρυνόμενος ὀρμητικῶς)* Αὔριον, κύριε κόμη.

ΚΟΜ. Αὔριον! *(ἐξέρχεται ἐκ τοῦ μέσου)*

ΠΡΑΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

ΛΟΥΚΙΑ καὶ ΕΡΡΙΚΟΣ

ΛΟΥΚ. (εἰσερχομένη πρώτη) Ὁχι, Ἐρρίκε.

ΕΡΡ. Καὶ ὁμως εἶμαι βέβαιος· δὲν με ἀγαπᾷς πλέον ὡς πρότερον.

ΛΟΥΚ. Σοὶ ἐπαναλέγω ὅτι ἀπατᾷσαι.

ΕΡΡ. Ἀλλὰ διατί λοιπὸν ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν γίνεσαι μελαγχολικώτερα; Δὲν ἔπρεπε νὰ ᾔῃσαι εὐθυμώτερα, ἀφοῦ μάλιστα πλησιαζει ἡ ἡμέρα τοῦ γάμου μας;... (λαβόμενος αὐτὴν τῆς χειρὸς) Ἦσσαν εὐτυχεῖς ὅα εἶμεθα τότε! Ὁ Κόμης, τὸν ὁποῖον δὲν ζηλοτυπῶ πλέον, ὅα μοὶ παρέξῃ τὰ μέσα ἵνα σπουδάσω, καὶ τὰς σπουδὰς μου θαρραλέως ὅα ἐξακολουθήσω πάντοτε. Εἶναι δυνατόν νὰ μὴ γείνω καλλιτέχνης ἐν Φλωρεντία, ἐν Ῥώμῃ;.. Αἰσθανοῦμαι ὅτι ὅα γείνω ζωγράφος, ὁ δὲ κόμης τοῦ Ἀγίου Σαβίνου ὅα καταστῆ ἀντικείμενον λατρείας δι' ἡμᾶς.

ΛΟΥΚ. Δι' ἡμᾶς;.. Σὺ ἀγαπᾷς ἤδη τὸν ἄνθρωπον τοῦτον, καὶ ἐγὼ, ἐναντίον τῆς γενναιότητος αὐτοῦ, ἀδυνατῶ νὰ ὑπερβῶ τὴν ἀποστροφήν, ἣν μοὶ ἐμπνέει. Ἀφ' ἑτέρου, δὲν τὸν εἶδομεν πλέον ἀφ' ἧς ἡμέρας παρουσιάσθη εἰς τὴν οἰκίαν ταύτην. Μοιραία ἡμέρα! ὁ πατήρ μου, ὅστις ἐπὶ μακρὸν συνδιελέχθη μετὰ τοῦ κό-

μητος, κατέστη άγνωριστος από τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ψυχρῶς σχεδόν φέρεται πρὸς με, λείπει ἢ στοργὴ ἐκείνη μεθ' ἧς πρότερον μοι ὠμίλει. Φαίνεται ἀκόμη ἐναντίος εἰς τὸν γάμον μας, ἐνῶ πρότερον . . .

ΕΡΡ. Ἐναντίος; . . . ὄχι δά, εἶναι ἰδικὴ σου ἰδέα ὅλως ἀβάσιμος.

ΛΟΥΚ. Ἄκουσον, Ἐρρίκε. Τῆ ἑπαύριον τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὁ πατήρ μου ἐξῆλθε λίαν ἐνωρίς, ἅμα τῆ πρωΐα, ἀλλὰ πρῶτον ἦλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν μου· ἦτο μελαγχολικώτατος, με ἠσπάσθη περιαλγῶς καὶ μοι ἐνεχείρισεν ἓν κλειδίον, λέγων μοι ὅτι ἤνοιγε τὸ παλαιὸν κισώτιον τὸ εὕρισκόμενον ἐν τῷ δωματίῳ του· ἂν δὲ μετὰ δύο ἢ τὸ πολὺ τρεῖς ὥρας δὲν ἐπανήρχετο εἰς τὴν οἰκίαν, ν' ἀνοιξω, ἐκεῖ δὲ θὰ εὕρισκον μίαν ἐπιστολήν.

ΕΡΡ. Λοιπὸν τὸ ἤνοιξας;

ΛΟΥΚ. Ὅχι, διότι αὐστηρῶς μοι ἀπηγόρευσε νὰ πράξω τοῦτο πρὶν ἢ ἤθελον παρέλθει δύο ὥραι. Μόλις μία εἶχε παρέλθει ὅτε ἐπέστρεψεν εἰπέρ ποτε σκεπτικός. Μὲ ὑπεχρέωσε νὰ τῷ ἀποδώσω τὸ κλειδίον, ἀποποιούμενος νὰ μοι ἐξηγήσῃ τὸ μυστήριον ἐκεῖνο, καὶ τοι πολὺ τὸν παρεκάλεσα.

ΕΡΡ. Παράδοξον . . . δὲν εἰξεύρω πῶς νὰ τὸ ἐξηγήσω . . .

ΛΟΥΚ. Φαίνεται ὅτι μέλλει νὰ μοι φανερώσῃ μυστικόν τι τὸ ὁποῖον πολὺ τὸν βεστανίζει . . . Συχνάκις ἀπειπειράθη νὰ ὀμιλήσῃ, ἀλλὰ δὲν κατώρθωσε νὰ ἐξακολουθήσῃ . . . (σιρέψασα τυχαίως τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸ δωμάτιον τοῦ Μαρκελλίου ὁδτινος ἢ θύρα εἶναι ἀνοιχτή). Ἴδόν τον! εἰπέ μοι ἐὰν ἦναι πλέον ὁ πατήρ μου.

ΕΡΡ. (θεωρῶν) Ναι, πολὺ μετεβλήθη! Ἔρχεται πρὸς

ἡμᾶς, νομίζω. Θὰ τὸν ἐρωτήσωμεν.

ΛΟΥΚ. Ἄρκεϊ νὰ θέλῃ νὰ ὀμιλήσῃ.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Ο ΜΑΡΚΕΛΛΟΣ σκεπτικός και μελαγχολικώτατος
και οί ἄνω.

ΛΟΥΚ. Πάτερ μου . . .

ΜΑΡΚ. (ταραχθείς) Εἶσαι σὺ, Λουκία ;

ΕΡΡ. Τί ἔχετε, κύρ Μάρκελλε ; δὲν εἴσθε καλά ;

ΜΑΡΚ. Κάθε ἄλλο—Παράρχεσαι ὅμως 'ς τὸ σπῆτί μου.

ΕΡΡ. Πρώτην φοράν μοι κάμνετε αὐτὴν τὴν παρατήρησιν.

ΜΑΡΚ. Τὸ 'ξεύρω.

ΛΟΥΚ. Καί, διατί, πάτερ μου ;

ΕΡΡ. Πρότινος ἐχαίρετε τόσον βλέπων με ἐδώ· σᾶς ἤρεσκεν ὁ πρὸς τὴν Λουκίαν ἔρωσ μου . . . Μοι ἐπατρέπετε νὰ ὀμιλῶ μόνος πρὸς μόνην, νὰ τὴν συνοδεύω καθ' ὁδόν . . . Δὲν τὸ ἐνθυμεῖσθε ἴσως ;

ΜΑΡΚ. Τὸ ἐνθυμοῦμαι . . . ἀλλὰ τότε ! . . .

ΛΟΥΚ. Λοιπὸν, τί συνέβη ;

ΕΡΡ. Διατί τόσα μυστήρια τώρα δι' ἡμᾶς ;

ΜΑΡΚ. Τί μυστήρια ;

ΕΡΡ. Ἄς ἐπιταχύνωμεν λοιπὸν τοὺς γάμους . . . εἶναι καιρὸς νομίζω.

ΛΟΥΚ. (ἀναγκαλιζομένη τὸν Μάρκελλον) Δὲν θελετε πλέον ν' ἀνοίξῃτε τὸ κιβωτάκι τῆς μητρός μου ;

ΜΑΡΚ. Τῆς μητέρας σου ; . . . (ἀποσυρόμενος) Ἔχω ἀνάγκην νὰ ὀμιλήσω μὲ τὸν Ἑρρίκον.

ΛΟΥΚ. Ἐγὼ δὲ δὲν θὰ ἦμαι παροῦσα ;

ΜΑΡΚ. Ὅχι—ἔχε ὑπομονήν.

ΛΟΥΚ. Λοιπὸν θὰ σᾶς ἀφήσω, ἀλλ' ὑπὲρ ἓνα ὄρον.

ΜΑΡΚ. Ποῖον ;

ΛΟΥΚ. Νὰ μ' ἐναγκαλισθῆτε, ἰάποκαλῶν με Λουκίαν σας.

ΜΑΡΚ. (μελαγχολικῶς θεωρῶν αὐτὴν) Ναί, ναί, Λουκία μου.

ΛΟΥΚ. ὦ! ναί πάτερ μου, τώρα πηγαίνω ἀλλὰ γρήγορα θὰ ἐπανέλθω. (ἐξέρχεται)

ΜΑΡΚ. (παρατηρῶν αὐτὴν ἀπερχομένην ἀπομάσσει τοὺς ὀφθαλμούς του, εἶτα στρέφεται πρὸς τὸν Ἑρρίκον.) Ἐρρίκε, εἶστε τίμιος καὶ φρόνιμος νέος. Θὰ σᾶς 'πῶ λοιπὸν ὅ, τι δὲν ἔλαβα τὸ θάρρος νὰ 'πῶ εἰς ἐκείνην. Ὁ γάμος σας, παιδί μου, διὰ τῶρα δὲν ἔμπορεῖ νὰ γένη.

ΕΡΡ. Ἀστειεύεσθε, δὲν εἶναι ἀληθές ; Παιζετε.

ΜΑΡΚ. Κυττάξετέ με 'ς τὰ μάτια καὶ 'πέτε μου ἂν ἔμπορῶ νὰ παιζῶ.

ΕΡΡ. Ἄ! λοιπὸν δὲν ἠπατήθη ἡ Λουκία· εἶχεν αὐτὸν τὸν φόβον, ἐγὼ ὅμως ὄχι, διότι ἤξευρον ὅτι εἶχον τὸν λόγον σας, τὸν ὁποῖον δὲν θὰ παρεβαίνετε ποτὲ δι' ὅ, τι καὶ ἂν παρουσιάζετο εἰς τὴν Λουκίαν. Σεῖς εἶπετε οὕτω καὶ δὲν θέλω νὰ πιστεύσω ὅτι τὸ ἐλησμονήσατε.

ΜΑΡΚ. Ἄλλα σκέπτεται ὁ ἄνθρωπος καὶ ἀληθῶς ἀποφασίζει ὁ Θεός.

ΕΡΡ. Δὲν ἤξεύρω γνωμικὰ ἐγώ. Θὰ μοι εἶπητε μόνον τί σᾶς κάμνει νὰ πιστεύσετε ὅτι δύνασθε νὰ ἀπαλλαγῆτε ἱερᾶς ὑποσχέσεως.

ΜΑΡΚ. Ἀκούσατε· δὲν εἶναι δύσκολον ἡ Λουκία νὰ λάβῃ μὴ πλούσια τύχη.

ΕΡΡ. Ἢ θὰ πλουτήσῃ ἡ Λουκία ;

ΜΑΡΚ. Καί τότε βέβαια δὲν ἔμπορεῖ νὰ γείνη γυ-
ναϊκά σου.

ΕΡΡ. Τί λέγετε, κύρ Μάρκελλε ; Καί πόθεν θὰ ἔλ-
θῃ αὐτὴ ἢ εὐτυχία ;

ΜΑΡΚ. Ἀπὸ ἓνα συγγενῆ ἀγνώριστον.

ΕΡΡ. Αὐτὸ εἶναι λοιπὸν τὸ μυστικὸν τὸ ὁποῖον πε-
ριεῖχε τὸ κιβώτιον τῆς Ἰωσηφίνης ;

ΜΑΡΚ. Ἴσως.

ΕΡΡ. Εὐγε ! ἰδοὺ τώρα ἀποπέμπεται ὁ πτωχὸς καλ-
λιτέχνης ! ἰδοὺ ὁ κύρ Μάρκελλος ἅμα πληροφορηθεὶς
περὶ τινος κληρονομίας, εὐθὺς ὑπερηφανεύεται. Παρα-
τηρήσατε τοὺς ἀξίους τούτους ἀνθρώπους τοῦ λαοῦ, οἱ-
τινες καθ' ἑκάστην κραυγάζουσι τὸ «σταυρωθήτω-
σαν» κατὰ τῶν πλουσίων ! Δότε πρὸς αὐτοὺς ὀλίγα χρή-
ματα, καὶ τοὺς βλέπετε, ὡς τοὺς ἄλλους, ἐγωῖστὰς,
φιλαργύρους, ὑπερηφάνους !

ΜΑΡΚ. "Ω ! Ἐρρίκε !

ΕΡΡ. Ὁ πατὴρ τῆς Λουκίας ἔχει τι περισσότερον
μιας λέμβου καὶ ἑνὸς δικτύου ; δὲν δύναμαι πλέον νὰ
γείνω γαμβρός του, πρέπει νὰ κλίνω γόνυ ἐνώπιον τῶν
νόμων τοῦ κόσμου. Αἱ ἀνισότητες δὲν εὐρίσκονται ἐν
τῷ Εὐαγγελίῳ, ἀλλ' ὅμως μεταξὺ τοῦ μεγάρου καὶ τοῦ
οἰκίσκου οἱ ἄνθρωποι ἔγραψαν «Ὅριον ! Ἀλλοίμονον
εἰς τὸν ὑπερβαίνοντα αὐτό.»

ΜΑΡΚ. Ἄλλ' ἐὰν ἤξεύρετε ; . . .

ΕΡΡ. Ἐξεύρω ὅτι ἀφοῦ ἀφήκατε τὴν φλόγα νὰ ἐκ-
λάμψῃ, τώρα θέλετε νὰ τὴν σβέσετε ρίπτοντες ἐπ' αὐτῆς
δράκα νομισμάτων . . . Ἀλλὰ τίς οἶδε μὴ ὁ δυστυχῆς
οὗτος ὄρφανὸς ἡμέραν τινὰ κατακτήσῃ στέφανον καλ-
λιτέχνου, καὶ τότε ὄλα τὰ μυστηριώδη πλοῦτη σας

δὲν θ' ἀρκέσωσι νὰ τὸν ἐξαγοράσωσι, διότι τὸ κράτος τῆς ἀμαθείας δὲν δύναται νὰ διαρκέσῃ· ἡ διάνοια δὲν θὰ ἦναι πάντοτε ὡς τὴν δᾶδα, ἥτις φωτίζει τοὺς ἄλλους τήκεται· ἡ ἀριστοκρατία τοῦ χρυσοῦ θὰ πέσῃ ἵνα δώσῃ τόπον εἰς τὴν τῆς μεγαλοφυΐας. (ἐξέρχεται ἐν πλήρει ἐξάψει)

ΜΑΡΚ. Μ' ἐφόρτωσε ἑβρῆσαις, μῶψαλε τὸν ἐξάψαλμο χωρὶς νὰ ᾤξυρῃ τὸ μυστικὸ ὀποῦ βαραίνει τὴν ψυχὴ μου, καὶ ὀποῦ ἕως τώρα δὲν ἐτόλμησα νὰ φανερώσω . . . τῆς Λουκίας! Καὶ ὅμως ἡ συνειδήσις μου φωνάζει ὅτι πρέπει νὰ τὸ κάμω — καὶ θὰ τὸ κάμω. — Ἡ δυστυχισμένη κόρη θ' ἀποφασίσῃ διὰ τὴν τύχην της . . . καὶ διὰ τὴν δική μου!

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

ΛΟΥΚΙΑ καὶ ὁ ἄνω.

ΛΟΥΚ. . . . Ἀνεχώρησεν ὁ Ἑρρῆκος;

ΜΑΡΚ. Ναί. (θεωρῶν αὐτὴν λέγει καθ' ἑαυτὸν) (᾿Ω! δὲν εἶμαι ἀκόμη ἔτοιμος).

ΛΟΥΚ. Δύναμαι λοιπὸν νὰ μάθω τὸ ἀντικείμενον τῆς ὀμιλίας σας με αὐτόν; Σιωπᾶτε; — πάτερ μου, ἔχω ἀνάγκην νὰ γνωρίσω τὴν αἰτίαν τῆς πρὸς ἐμέ συμπεριφορᾶς σας, τῆς βαθείας ἐκείνης μελαγχολίας ἢ ὅποια σᾶς κατέλαβεν.

ΜΑΡΚ. Ἡ μελαγχολία μου προέρχεται ἀπὸ κάτι ὀποῦ ἔμαθα . . . (Πῶς θ' ἀκολουθήσω;)

ΛΟΥΚ. Τί ἐμάθετε ἐπὶ τέλους;

ΜΑΡΚ. Ὅτι ἡ φταιστρα καὶ δυστυχισμένη ἀδελφὴ μου ἀπέθανε.

ΛΟΥΚ. Ἡ θεία μου ἀπέθανε;

«Ἡ Λουκία ἐναντίοντων περιποιήσεων μου ἀπέθανεν ὑπὸ βραδέος πυρετοῦ. Ὅτε ἐπανῆλθες ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας σου δὲν ἔλαβον τὸ θάρρος νὰ σοὶ δώκω τοιαύτην εἶδησιν, καὶ νὰ σὲ ὀδηγήσω νὰ κλαύσης ἐπὶ τινος τάφου. Σκεπτομένη ὅτι μετὰ ἑξ ἔτη δὲν θ' ἀνεγνώριζες τὸ βρέφος, καὶ πολὺ περισσότερο διότι ὑπῆρχε καὶ τις ὁμοιότης μεταξὺ τῶν δύο κορασιῶν, ἀπεφάσισα νὰ σὲ κάμω νὰ πιστεύσης, ἀπὸ εὐσπλαγχνίαν ὀρρωμένη . . .»

MARK. Ὅχι, ἀπο σκληρότητα, ἔπρεπε νὰ γράψης, Ἰωσηφίνα.

ΛΟΥΚ. ὦ ναί!—«ὅτι ἡ ἐκθετος ἦτο θυγάτηρ σου, καὶ τὴν ἀνέθρεψα ἐν τῷ ψεύδει τούτῳ· δὲν εἶναι ὁμῶς δίκαιον σύζυγος νὰ λάβῃ ἀπὸ τῶν χειρῶν σου, ὡς νόμιμον θυγατέρα, μίαν ὄρφανὴν, χωρὶς ὄνομα . . . καὶ διὰ τοῦτο σὲ διέταξα νὰ μὴ τῇ ἀποσπάσης ποτὲ ἐκ τοῦ λαιμοῦ της τὴν μικρὰν ἀλυσίδα, διὰ τῆς ὁποίας ἡμέραν τινὰ ἴσως ἤθελε γνωρισθῆ ἀπὸ τοὺς γονεῖς της. Συγχώρησόν μοι τὴν ἀπάτην. Ἄλλ' ἵνα σοὶ ἐναπολειφθῇ καὶ τις παραμυθία, κλείω εἰς τὸ μικρὸν αὐτὸ κουτάκι ἐν μετάλλιον τὸ ὁποῖον περιέχει τὴν εἰκόνα τῆς Λουκίας μας καὶ ἕνα βόστρυχον τῆς κόμης αὐτῆς, ἅτινα θὰ φυλάξης ὡς ἄγιον λείψανον.»

MARK. (δεικνύων αὐτῇ τὸ μετάλλιον) Ναί, ἰδοὺ τί μου μένει ἀπ' αὐτῆ!

ΛΟΥΚ. Κρύψατε, πρὸς Θεοῦ, τὸ μετάλλιον ἐκεῖνο . . . ὦ! μὴ λέγετε ὅτι ἡ Λουκία ἀπέθανε . . . μὴ, πάτερ μου, μὴ τὸ λέγετε!

MARK. Ὁ πατέρας σου ὑπάρχει καὶ εἶναι.

ΛΟΥΚ. Σιωπήσατε, δὲν θέλω νὰ τὸ μάθω.

MARK. Εἶναι πλούσιος, πολὺ πλούσιος . . .

ΛΟΥΚ. Πλούσιος ; και με αφήκεν ἔκθετον ; Περιφρονῶ τὰ πλοῦτή του, ἀγαπῶ τὴν πτωχείαν ἣν με σᾶς θὰ συμμερισθῶ πάντοτε. Οἱ πλούσιοι δὲν ἔχουσι δεσμούς και φίλτρα—ἔχουσι χρυσόν . . . οἱ πτωχοὶ ἀγαπῶσι και συμπάσχουσιν. . . ἐγὼ σᾶς ἀγαπῶ . . . Ἄλλ' ὑπῆρξατε σκληρός, ἔπρεπε νὰ μὴ μ' ἀφυπνίσητε ἀπὸ ὄνειρου τοσοῦτον ἠδέος ἵνα εἰς τοιαύτην μ' ἐμβάλητε βάσανον. "Α! τῶρα δὲν με θέλετε πλέον, εἶνε ἀληθές ; με ἀποπέμπετε ὡς ξένην ! Δύνασθε νὰ λησμονήσητε ὅτι ἐπὶ δεκαοκτῶ ἔτη ὑπῆρξα ἡ καλὴ θυγάτηρ σας, ὅτι σᾶς ἠγάπησα ἐξ ὅλης ψυχῆς, ὅτι ὡς ἅγιον σᾶς ἐσεβάσθην ; Τῶρα λοιπὸν θὰ σᾶς ἀγαπήσω περισσότερον, διότι ἐπράξατε ὅ,τι δὲν ἔπραξεν ὁ πατήρ μου. "Ω! μὴ με ἀποπέμψητε τοῦ οἰκίσκου τούτου, ὅστις εἶναι ὁ παράδεισός μου· σᾶς παρακαλῶ με συνημμένας τὰς χεῖρας . . . μὴ με ἐγκαταλείψητε !

ΜΑΡΚ. (*Μετὰ συγκεινημέτος*) "Α, κόρη μου ! . . . ναι πάντοτε ἦσουν . . . και πάντοτε θὰ ἦσαι (*ἐναγκαλιζόμενος αὐτὴν παραφόβως*)

ΛΟΥΚ. Εὐχαριστῶ ! εὐχαριστῶ !

ΜΑΡΚ. Ἐγὼ ἐφοβούμην μὴ με ἀφήσης, και ἐπειδὴ δὲν ἠμποροῦσα νὰ ὑποφέρω τὸν πικρὸ χωρισμό σου, ἀργήσα τόσο νὰ σοῦ φανερώσω τὸ τρομερὸ μυστικόν . . . πόσα βάσανα ὑπέφερα ! (*ἀπομάσσαν τοὺς ὀφθαλμοὺς του*)

ΛΟΥΚ. (*σπογγίζουσα τὰ δάκρυά της με τὸ ρινόμεκτρον της*) Πτωχέ μου παπάκη. . . μὴ κλαίετε πλέον—"Ω! ἀκούσατε ὅποια λαμπρὰ ἰδέα μαὶ ἔρχεται. "Ας φαντασθῶμεν ὅτι ὑπῆρξεν ἓν ὄνειρον, κακὸν ὄνειρον . . . Ἴδοῦ, ἐγὼ δὲν τὸ ἐνθυμοῦμαι πλέον.

ΜΑΡΚ. Ἄλλὰ ὅταν, παιδί μου, ἡ φωνὴ τῆς φύσε-

ως ἀκουσθῆ εἰς τὴν καρδιά σου, ὅταν θελήσης νὰ ἰδῆς τὸν ἀληθινὸ πατέρα σου . . .

ΛΟΥΚ. Ὁχι, ὄχι, ὑποσχέθητέ μοι ὅτι δὲν θὰ μοι ὁμιλήσητε περὶ αὐτοῦ ποτέ.

ΜΑΡΚ. Ναί, ἄγγελέ μου—Τώρα ἔχε ‘γειά (ἀναχωρῶν.)

ΛΟΥΚ. Μὴ με ἀφήσετε τόσον ἄγρηγορα.

ΜΑΡΚ. Ἐχω ἀνάγκην νὰ μείνω μόνος διὰ νὰ δώσω ἴλιγη ἀλάφρωσι εἰς τὴν ψυχὴ μου ἀπὸ τὰ πολλὰ αἰσθήματα ‘ποῦ ἐξύπνισες ἔς αὐτή.

ΛΟΥΚ. Ἄς κλαύσωμεν λοιπὸν μαζύ.—Ἄλλ’ ὄχι ἔς ἀγαλλώμεθα μάλιστα ὡς πρότερον, καὶ ἀκόμη περισσότερο.

ΜΑΡΚ. Ἄφησε νὰ πάω . . .

ΛΟΥΚ. Ἄλλ’ ἐπιστρέψατε ἄγρηγορα· τώρα εἶπέρ ποτε ἔχω ἀνάγκην τῶν θωπειῶν σας. Ἐὰν ἔβλεπον ὅτι με ἀμελεῖτε, ἐὰν σᾶς ἤκουον πολὺ συχνὰ ν’ ἀναφέρητε τὴν ἀδελφὴν μου, θὰ ἐζηλοτύπουν τὴν μνήμην της.

ΜΑΡΚ. Καὶ πῶς νὰ μὴ τὴν ἐνθυμοῦμαι!

ΛΟΥΚ. Ἄλλ’ ἀφοῦ ἦτο ἐν ὄνειρον—δὲν εἶμαι ἐγὼ ἡ Λουκία; εἶπέτε ὅτι εἶμαι.

ΜΑΡΚ. Ναί, σχεδὸν πιστεύω ὅτι ἡ ψυχὴ της δὲν ἐπέταξε ἔς τὸν οὐρανό . . . ἴσως ἐξανάζησε ἔς ἐσέ, παιδί μου, Λουκία μου! (*ἐναγκαλισθεὶς αὐτὴν φιλοστόργως εἰσέρχεται εἰς τὸ δωμάτιόν του.*)

ΛΟΥΚ. Ἡ ἀδελφὴ μου! ποσάκις ἔκλαυσα οἰκτείρουσα τὴν τύχην της! καὶ ὑπῆρξεν εὐτυχεστέρα ἐμοῦ, ἀπέθανεν ἐντὸς τῆς ἀγκάλης τῆς μητρὸς της . . . ἀλλ’ ἐγὼ; (μετά τινα σιτημὴν) Πλούσιος! ὁ πατήρ μου εἶναι πλούσιος; . . . (*καταληρηθεῖσα ὑπὸ τινος ἰδέας*) Ἄ! ὁ κόμης ὅστις ζητεῖ θυγατέρα τινὰ ἀπολεσθεῖσαν . . . τὴν Ἄδε-

λαίδα . . . μὴ εἶναι τοῦτο τ' ὄνομά μου;—'Ἄλλ' ἂν ἦ-
το ὄνειρον . . . δὲν θέλω πλέον νὰ σκεφθῶ περὶ τοῦτου.
Μετὰ τοῦ κόμητος Ἰσως ἔλαβε χώραν ἡ μονομαχία; . .
Πατὴρ μου ἐκεῖνος; . . . 'Ἄλλ' εἶναι ἀδύνατον· αἰσθάνο-
μαι ἀποστροφήν . . . νομίζω ὅτι τὸν μισῶ . . . Καὶ τοῦ-
το πιθανὸν νὰ ἦναι ὁ μυστικὸς στόνος, ἡ ἐκδίκησις τῆς
ὕβρισθείσης φύσεως . . . "ὦ! τέλος, δὲν θὰ δυνηθῶ νὰ
ἐπιβάλω σιγὴν εἰς τὴν καρδίαν μου; ν' ἀποτρέψω τὸν
νοῦν μου τοῦ νὰ σκέπτηται; Ναι, ἐγὼ εἶμαι ἡ Λου-
κία ἡ θυγάτηρ τοῦ ἀλιέως Μαρκέλλου, θέλω νὰ ἤμκι
φαιδρᾶ, θέλω νὰ χορεύσω, νὰ ψάλλω ἄσματα, θέλω . . .
(αἰφνης ἐκρήγνυται εἰς σπασμωδικὸν θρήνον.) ὄχι, δὲν εἶ-
μαι ἡ Λουκία . . . εἶμαι μία νόθος ἐγώ! . . . "Α! Θεέ
μου, σὶκτειρόν με! (ἐγκαταλείπεται ἐπὶ τινος καρέκλας)

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΙΩΑΝΝΗΣ καὶ ἡ ἄνω.

ΙΩΑΝ. (εἰσερχόμενος) Κάποιον θαῦρον νὰ . . .

ΛΟΥΚ. Ποῖος εἶναι; (θεωροῦσα τὸν Ἰωάννην μετ' ἐκ-
πλήξεως καὶ φόβου) Σεῖς;

ΙΩΑΝ. Ἐγὼ μὴ φοβῆσθε, ὠραία κόρη . . . (μετὰ
προσοχῆς ἐξετάζων αὐτήν.) Παράδοξο! τώρα 'ποῦ τὴν
παρατηρῶ ἀπὸ σιμὰ, ἡ φυσιογνωμία τῆς μου 'ξυπνᾷ
μίαν ἀνάμνησιν . . .)

ΛΟΥΚ. Διατί με παρατηρεῖτε οὕτω;

ΙΩΑΝ. "ὦ, τίποτε . . .

ΛΟΥΚ. Τί θέλετε εἰς τὴν οἰκίαν ταύτην;

ΙΩΑΝ. Ἄπορῶ νὰ ἰδῶ τὸν κύρ Μάρκελλο;

ΛΟΥΚ. Δὲν εἶναι κατάλληλος ἡ ὥρα.

ΙΩΑΝ. Ἦθελον νὰ τοῦ εἶπω ὅτι ἐπειδὴ ὁ κύριος κό-

μης τοῦ Ἀγίου Σαβίνου ἐτοιμάζεται ν' ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν ἑπαυλί του τοῦ Ὀρβιτέλλου . . .

ΛΟΥΚ. Ἀναχωρεῖ ; . .

ΙΩΑΝ. Ναί, καὶ ἐπιθυμοῦσε νὰ χωρισθοῦν χωρὶς νὰ χουν παράπονο.

ΛΟΥΚ. Παράπονον ; τί ; ἦλθον εἰς λόγους ;

ΙΩΑΝ. Αἶ, Θεέ μου, ἄλλο παρὰ λόγους ! . . . ἐκτυπήθησαν.

ΛΟΥΚ. (ἐγειρομένη ἐκπληκτος) Ἐκτυπήθησαν ! . . .

ΙΩΑΝ. Καὶ διατί τρομάζετε τόσο, ὦραία μου κόρη, τώρα ὅπου ὁ κίνδυνος ἐπέρασε ;

ΛΟΥΚ. Καὶ τίς ἦτο ἡ αἰτία τῆς μονομαχίας ;

ΙΩΑΝ. Ἀλλὰ σεῖς λοιπὸν δὲν ἔξεύρετε τίποτε, μάθετε λοιπὸν ὅτι ὁ κόμης εἰς Πόρτο-Φερράγιο ἠγάπησεν ὡς τρελλὸς καὶ ἤρπασε τὴν θείαν σας.

ΛΟΥΚ. (καθ' ἑαυτὴν περιαλγῶς) (Τὴν μητέρα μου !)

ΙΩΑΝ. Δυστυχισμένη Μαγδαληνή !

ΛΟΥΚ. Ἐνοχος, εἰπέτε. Ὀλισθήσασα ἠδύνατο νὰ καθαγιάσῃ τὸ παράπτωμα αὐτῆς διὰ τοῦ ἐπιπονωτέρου τῶν φίλτρων—τοῦ μητρικοῦ—Ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας ἔσχε τὸ θάρρος νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ πλάσμα της, νὰ τὸ ρίψῃ μεταξὺ τῶν ἐκθέτων . . . Ὁ Θεὸς δὲν θὰ τὴν ἐσυγχώρησε.

ΙΩΑΝ. Ναί, διότι εἶναι ὁ πατέρας τοῦ ἐλέους, καὶ ἡ δυστυχισμένη ἐκείνη ψυχὴ ὑπόφερε πολὺ ! . . . ἐγὼ τὴν ἐγνώρισα, ἔξεύρετε.

ΛΟΥΚ. (μετ' ἐνδιαφέροντος) Σεῖς ; . . . καὶ ποῦ ;

ΙΩΑΝ. Εἰς Φλωρεντίαν, ἀφοῦ ὁ κόμης, ὁ ὀπαῖος τῶν τῆς ἑφταιξε, τὴν εἶχε ἀφήσει διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς Βιέννην, ὅπου ὁ πατέρας του, ὑπουργὸς τότε, τοῦ εἶχεν

έτοιμάσει ένα λαμπρόν γάμο.

ΔΟΥΚ. (ὦ! φρίκη!)

ΙΩΑΝ. Ἐγὼ ἤμουν πτωχὸς ποῦ ἐπερνοῦσα τὴ ζωὴ μου μὲ πολλὴ στενοχωρία, ὅπως ἔμπορεῖ νὰ τὴν περ-
νᾷ ἕνας ποῦ μαζώνει κευρέλια. Ἐνα βράδυ, ἐνῶ ἐπὴ-
γαινα ἔς τὸ σπῆτι μου, ἐκεῖθε ἀπὸ τὸν Δόμο, εἶδα ἔς
τὸ λιθόστρωτο ἑνὸς δρόμου ἀπὸ τὸν ὁπαῖον πολλοὶ ἐ-
διάβαιναν, μία πτωχὴ, γονατιστὴ, μὲ τὸ πρόσωπο σκε-
πασμένο ἀπὸ ἕνα παληόρουχο, ποῦ ἄπλωνε τὸ χέρι ἔς
τοὺς διαβάτας, δείχνωντας ἕνα κοράσιο, ἔξαπλωμένο ἔς
τὰ πόδια τῆς ἀπάνου εἰσὲ κάτι στρατσίδα, καὶ ὁποῦ ἔ-
κλαιε, ἔκλαιε σηκόνωντας τὰ χερᾶκια του πρὸς τὴ μάσνα.

ΔΟΥΚ. Ἦτον ἐκεῖνη.

ΙΩΑΝ. Ναί, ἔτσι τὴν ἐγνώρισα.

ΔΟΥΚ. (καθ' ἑαυτὴν) (Καὶ τὸ κοράσιον ἐκεῖνο ἤμην
ἐγὼ!)

ΙΩΑΝ. Ἐσυγκινήθηκα ἀπὸ τὸ θέαμα ἐκεῖνο, καὶ μο-
λονόσι ἄρχιζε νὰ πέφτη χιόνι, ἐσταμάτησα νὰ ἰδῶ ἂν
κάνεις ἐλάβαινε εὐσπλαχνία διὰ τὰ δύο ἐκεῖνα πλά-
σματα, κ' ἔτσι νὰ πάω κάπως παρηγαρημένος ἔς τὸ σπῆ-
τι μου· ἀλλὰ βλέπωντας ὅτι κάνεις, κάνεις δὲν ἔδι-
νε οὔτε ἕνα λεπτὰ ἔς τὴ δυστυχισμένη, ἐγὼ, ὁ φτω-
χότερος ἀπὸ ὅλους, ἐπλησίασα ἔς αὐτὴ, καὶ ἔς τὸ πα-
γωμένο ἀπὸ τὸ κρύο χέρι τῆς ἄδειασα ὅσα εἶχε ἡ φτω-
χὴ μου τσέπη.

ΔΟΥΚ. Γενναῖε! γενναῖε!

ΙΩΑΝ. Ἀλλὰ δὲν εὐχαριστήθηκα μὲ τοῦτο, διότι,
τὴν ἐρώτησα καὶ ἔμαθα ὅτι δὲν ἤξευρε ποῦ καὶ πῶς
νὰ καταφύγη ἐκεῖνην τὴ νύκτα. Ἐότε δὲν ἠθέλησα νὰ
μάθω ἄλλο. Ἐπῆρα ἔς τὴν ἀγκαλιὰ μου τὴν κορῆ, τὴν

Μαγδαληνή 'ς τὸν βραχίονά μου, καὶ 'γλίγωρα 'γλίγωρα, ταὶς ἔφερα 'ς τὸ καπνισμένο μου σπῆτι, ὅπου 'ς ἐκεῖνα τὰ δυστυχή πλάσματα ἐφάνηκε παράδεισος. Τὴν ἄλλη 'μέρα ἡ κακορροϊζικὴ μάννα μου 'διηγήθηκε τὴν ἀξιοδάκρυτὴν ἱστορίαν της. Πῶς, δηλαδή, εἰς τὸ Πόρτο-Φερράγιο, ὁ κόμης τὴν ἔκαμε νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἦτον τεχνίτης, καὶ τὴν ἐρωτεύθηκε ὡς μανιακός, πῶς τὴν παρεκίνησε νὰ φύγουν μαζὺ εἰς Φλωρεντίαν· πῶς ἔπειτα, ἐβαρέθηκε αὐτὸ τὸ ρομαντικὸ πάθος καὶ τῆς ἐφάνερωσε ποῖος ἦτον, καὶ κἄπως ἀπὸ τὴν παραινέσιν τοῦ πατέρα του, κἄπως καὶ ἀπὸ φιλοδοξίαν, τὴν ἄφηκε 'ς τοὺς πέντε δρόμους. Πῶς αὐτὴ δὲν ἐτολμοῦσε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν οἰκογένειάν της 'ποῦ ἀτίμασε, καὶ μὴν ἔχωντας κανένα γνώριμον καὶ ὑποστηρικτὴν, ἐδιατηρεῖτο μὲ τὴν ἐργασία, ὅταν ἐτύχαινε, ἔπειτα ἐπῆγε ὑπερέτρια, καὶ τέλος ἐζήτησε ἐλεημοσύνη. Τέλος πάντων, νὰ μὴ σᾶς πολυλογῶ, ἐπειδὴ κ' ἐγὼ ἤμουν κἄπως προχωρημένος 'ς τὴν ἡλικίαν, καὶ δὲν ἤμποροῦσε κανεὶς νὰ κακοβάλλῃ, ἤμουν δὲ καὶ μόνος 'ς τὸν κόσμον, ἐσκέφθηκα νὰ μὴ τὴν ἀφήσω πλέον ν' ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὸ σπῆτί μου, νὰ τῆς βρῶσκω ὀλίγη ἐργασία καὶ μαζὺ μ' αὐτὴ καὶ μὲ τὴν κόρη της νὰ συμμερίζωμαι τὸ κομμάτι τὸ ψωμί 'ποῦ μᾶς ἔστειλε ὁ Θεός.

ΛΟΥΚ. *(λαβομένη τῆς χειρός τοῦ Ἰωάννου καὶ θλιβούσα αὐτὴν ἐντός τῶν ἰδικῶν της)* Εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ!

ΙΩΑΝ. Καὶ διατί μ' εὐχαριστεῖτε; ἔκαμα ἐκεῖνο ὅπου δὲν κάμουν πάντοτε οἱ πλούσιοι. Ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν ἀρρώστησα, καὶ ὅταν ὁ φτωχὸς ἀρρωστήσῃ, 'ξεύρετε καλά, πρέπει νὰ τὸν φέρουν 'ς τὸ νοσοκομεῖον. Ἡ δυστυχισμένη τότε ἔμεινε, ἄλλη μὲν φορὰ, χωρὶς ὑπο-

στήριγμα και εργασία. Ἐκατάντησε ἔς τὴν μεγαλήτερη φτώχεια, καὶ βλέπωντας πῶς τὸ μικρὸ καὶ ἀθῶο πλάσμα τῆς ἐλιπεθυμοῦσε ἀπὸ τὴν πείνα, τυφλωμένη ἀπὸ τὴν ἀπελπισία ἀπεφάσισε καὶ τῶρριψε εἰς τὸ ὄρφανοτροφεῖο τῆς Ἀγίας Μαρίας, διὰ νὰ μὴν τὸ ἰδῆ μίαν ἡμέρα νὰ ξεψυχῆσῃ ἔς τὴν ἀγκαλιά της. Ὅταν ἐβγῆκα ἀπὸ τὸ νοσοκομεῖο τὴν εὔρηκα ἔς τὸ σπητάκι μιᾶς γραιίας ὁποῦ, ἀπὸ συμπάθεια, τὴν ἀπίθωσε ἔς ἓνα ἀχυρόστρωμα, διότι ἡ καυμένη ἐψυχομαχοῦσε. Μὲ δάκρυα τῆς ἀπελπισίας μου ἐδιηγῆθηκε ποῦ εὐρίσκετο ἡ κόρη της, μου ἔδωκε μίαν ἐπιστολὴν διὰ τὸν κόμητα, ἂν ἤθελε τὸν ἀπαντήσω, διότι δὲν εἴξευρε ποῦ ἦτον... μὲ εὐχαρίστησε δι' ὅσα ἔκαμα δι' αὐτὴν, ἔπειτα ἄρχισε νὰ παραφέρεται. Τῆς ἐφαίνετο πῶς ἀπάνου ἔς ἐκεῖνο τὸ στρῶμα εἶχε τὴν Ἀδελαΐδα της καὶ πῶς ἐπέθαινε ἀπὸ τὴν πείνα, καὶ ἔβγαζε φωναὶς σπαρακτικαὶς ὁποῦ νὰ κλάψουν καὶ αὐταὶ ἢ πέτραις. Τέλος ἐπῆγα καὶ τῆς ἔφερα ἓνα καλὸν ἱερέα. Τότε ἐφάνη ὅτι ἐγαλήνευσεν ὀλίγο, ἔλαβε ἔς τὰ χερίά της τὸν ἐσταυρωμένον καὶ ἐψιθύρισε αὐτὰ τὰ λόγια, «ποῦ ποτὲ δὲν ἐλησμόνησα. «Εἰς σέ, Χριστέ μου ἐσταυρωμένε, συσταίνω τὴν πωχή μου θυγατέρα...» ἔχαμογέλασε, ἐφίλησε τὸν Χριστό καὶ προσηλόνωντας ἐπάνω ἔς αὐτὸν τὰ ἀκίνητα καὶ νεκρωμένα ῥμάτιά της ἐξεψύχησε.

ΛΟΥΚ. (πίπτουσα γονυκλιῆς) ὦ! μητέρα μου!

ΙΩΑΝ. (ἐκθαμβος) Τί λέγετε; (ἡ Λουκία τῷ νεύει νὰ τὴν ἀφήκῃ ἰκετεύουσα) Μητέρα της;... δὲν ἐννοῶ... καὶ θὰ ἦτο δυνατόν... Ἄλλ' ὁμιλήσατε, Λουκία.

ΛΟΥΚ. (ἐγειρομένη) Δὲν εἶμαι ἡ Λουκία, τοιαύτην μέχρι τοῦδε μ' ἐνόμισεν ὁ Μάρκελλος—εἶμαι ἡ Ἀδελαΐς.

ΙΩΑΝ. Ἡ Ἀδελφαίς;

ΛΟΥΚ. Ἡ θεία μου, χωρὶς νὰ μὲ γνωρίζῃ, μ' ἔλαβεν ἀπὸ τῆς κλίμακος τοῦ ὄρφανοτροφείου, ὡς πιστοποιεῖ μία τῆς ἐπιστολή.

ΙΩΑΝ. Ἄ! ἰδοὺ λοιπὸν διατὶ σᾶς ἐγάσαμε! Ἀφήσετε νὰ σᾶς παρατηρήσω καλὰ... Μὰ ναί, ναί... μὲλονότι τόσα ἐπέρασαν χρόνια, τώρα σᾶς ἀναγνωρίζω... αὐτὰ τὰ μαλάκια σας ἦταν σγουρά τότε... πόσαις φοραὶς τὰ ἐφίλησα! πόσαις φοραὶς σᾶς ἐχέρευσα ἔς τὰ γόνατά μου! ὦ! ἀνεξήγητα τὰ μυστήρια τῆς θείας προνοίας! Καὶ ὁ κύριος κόμης, ὅπου ἐπίστευε ὅτι ἐπεθάνετε, καὶ ἐφύρεσε τὰ μαῦρα καὶ καθ' ἡμέραν πηγαίνει ἔς τὸ κοιμητήριον, ὅπου πιστεύει ὅτι ἀναπαύεσθε, καὶ τώρα... Ἄ! ὅτι ἕκκαμα δὲν ἐπῆγε χαμένο!... νὰ σᾶς φιλήσω τὸ χέρι, δεσποσύνη!... Ἀλλὰ τί κάνω ἐδῶ τώρα;... πρέπει εὐθὺς νὰ τρέξω εἰς τοῦ κυρίου κόμητος νὰ τοῦ δώσω αὐτὴ τὴν νέα, τὴν ἀνέλπιστη εἶδησι... (ἀναχωρῶν)

ΛΟΥΚ. Ὅχι, σταθῆτε, δὲν θὰ τὸν ἴδω.

ΙΩΑΝ. Τί λέγετε; ναί, ἐννοῶ ὅτι ἔσταιξε... (καθ' ἑαυτὸν) (Ἄ! διατὶ τῆς εἶπα τὴν ἱστορίαν τῆς μητέρας τῆς!) Ἀλλ' ἐπλήρωσε τὸ παῖσμά του, διότι ἀφ' ὅτου τὸν ἀπάντησα εἰς Φλωρεντίαν, καὶ τοῦ ἔδωκα τὴν ἐπιστολὴν τῆς μητέρας σας, δὲν ἠθέλησε νὰ φύγω πλέον ἀπὸ σιμά του καὶ ἐστάθηκα μάρτυρας εἰς τὰ βάσανα καὶ τοὺς ἐλέγχους του...

ΛΟΥΚ. Δὲν ὑπάρχουσι βάσανοι, δὲν ὑπάρχουσιν ἐλεγχοὶ δυνάμενοι νὰ μοὶ ἐπενέγκωσι τὴν λήθην τοῦ ὄρφανοτροφείου τῆς Ἀγίας Μαρίας, τοῦ ἀχυροστρώματος ἐφ' οὗ ἐψυχορράγησεν ἡ δυστυχὴς μήτηρ μου (ἀκούεται ἔσωθεν ἡ γωνὴ τοῦ κόμητος).

ΙΩΑΝ. "Α! ἀκούσετέ τον . . .

ΛΟΥΚ. (ἐντρομος, θέλουσα νὰ φύγη.) Αὐτός; . . .

ΙΩΑΝ. Μή, μὴ φεύγετε . . . τέλος πάντων εἶναι ὁ πατέρας σας.

ΛΟΥΚ. Ὁ πατήρ μου εἶν' ἐκεῖ (δεικνύει τὸ δωμάτιον τοῦ Μαρκέλλου, εἰς ὃ σπεύδουσα εἰσέρχεται.)

ΙΩΑΝ. Καὶ τώρα; . . . φθάνει, ἄς μαθηῖ ὡς τόσο ὁ δυστυχῆς ὅτι ἡ θυγατέρα του . . .

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ

Ο ΚΟΜΗΣ καὶ ὁ ἄνω.

ΚΟΜ. (περθηγορῶν) Λοιπὸν, Ἰωάννη, διατί ἐβράδυνας τόσον νὰ μοὶ φέρης ἀπάντησιν;

ΙΩΑΝ. Διότι . . .

ΚΟΜ. Δὲν εἶδες τὸν κύρ Μάρκελλον;

ΙΩΑΝ. "Α! ἂν ἤξεύριετε ποῖον εἶδα, ποῖον ἀπάντησα . . . (τῷ ἔφαιρει τὸν πῖλον καὶ σχίζει τὴν ἐπ' αὐτοῦ μίλαιναν σκέπη.)

ΚΟΜ. Τί πράττεις;

ΙΩΑΝ. Πρέπει νὰ φέρῃ κἀνεὶς πένθος διὰ τοὺς ζωντανούς;

ΚΟΜ. Τί λέγεις τώρα;

ΙΩΑΝ. Λέγω τὴν ἀλήθεια· ἡ κόρη 'ποῦ ἀναπαύεται 'ς τὸ κοιμητήριον, καὶ διὰ τὴν ὁποία ἐφορέσατε τὰ μαῦρα, εἶναι ἡ Λουκία.

ΚΟΜ. (τρέμων) Ἡ Λουκία;

ΙΩΑΝ. Κ' ἐκείνη 'ποῦ ἐπίστευσαν θυγατέρα τοῦ Μαρκέλλου εἶναι ἡ Ἀδελαῖς, ἡ ἴδια 'ποῦ ἡ γυναῖκά του ἔλαβε ἀπὸ τὸ ὄρφανοτροφεῖο τῆς Ἀγίας Μαρίας, μόλις τὴν ἄφηκε ἡ δυστυχισμένη Μαγδαληνή.

ΚΟΜ. ὦ! σὺ μὲ ἀπατᾶς, Ἰωάννη, μὲ ἀπατᾶς.

ΙΩΑΝ. Ὅχι, ὄχι· τώρα μοῦ τὸ ὠμολόγησε ἡ κόρη.

ΚΟΜ. Ποία;

ΙΩΑΝ. Ἡ Ἀδελαΐς.

ΚΟΜ. Ἡ Ἀδελαΐς... Ἄ! βλέπετε ὅτι δὲν ἤμην
 τρελλός... ἡ καρδιά δὲν μὲ ἠπάτα· μόλις ἐπάτησα
 τὸν οὐδὲν τῆς οἰκίας ταύτης, ἠσθάνθην τὴν παρουσίαν
 τῆς θυγατρὸς μου—Αὕτη ζῆ!... (ἐκβάλλων τὰ μέλανα
 χειρόκτια) Ἄ! ὁ Θεὸς εἶναι μέγας, ἄπειρον τὸ ἔλεος
 αὐτοῦ! μ' ἐσυγχώρησε. (γουπετεῖ)

ΙΩΑΝ. (θεωρῶν τὸν κόμητα λέγει καθ' ἑαυτὸν) (Δεν ἤθε-
 λα ἡ ἔξαφνη αὐτὴ χαρὰ...)

ΚΟΜ. Ἰωάννη, δός μου τὴν πιστὴν σου, χεῖρα...
 ἐκλείπω.

ΙΩΑΝ. Θεέ μου! (τὸν βοηθεῖ ἔνευρον καὶ τὸν καθίθει)

ΚΟΜ. Μὴ φοβῆσαι... δὲν ἀποθνήσκω, ὄχι· εἶναι ἡ
 φρικίασις τῆς ἀγαλλιᾶσεως διερχομένη τὰς φλέβας μου
 καὶ φέρουσα τὸ αἷμα εἰς τὸν ἐγκέφαλον... τώρα φο-
 βοῦμαι μὴ παραφρονήσω... Αἰ! ὄχι, ὄχι· (ἐγειρόμενος)
 ἰδὲ πῶς ἔχω καλῶς!—Ἀλλὰ διατὶ δὲν ἔρχεται ἀκό-
 μη ἡ θυγάτηρ μου; κράξε τὴν, Ἰωάννη.

ΙΩΑΝ. Ἀλλὰ τώρα εἶναι πολλὴ ἡ ταραχὴ σας...
 νομιζῶ πῶς θὰ ἦτο φρόνιμον νὰ ἐπηγαίνατε εἰς τὴν
 ἐπαυλίαν σας. Αὐριοῦν ἐρχόμεθα πάλιν... πρὸ τοῦ νὰ
 νυκτώσῃ, ἂν θέλετε· ἀλλὰ τώρα...

ΚΟΜ. Νὰ φύγω ἀπ' ἐδῶ χωρὶς νὰ τὴν ἐναγκαλισθῶ;

ΙΩΑΝ. Φοβοῦμαι μήπως ἡ ἔξαφνη εὐχαρίστησις
 ἐλάβη καὶ τοὺς δύο.

ΚΟΜ. Καὶ τοὺς δύο; λοιπὸν ἐπιθυμεῖ νὰ μὲ ἴδῃ; μὲ
 ἀγαπᾷ; εἰπέ ὅτι μὲ ἀγαπᾷ.

ΙΩΑΝ. Βέβαια . . . δὲν πρέπει νὰ σᾶς ἀγαπᾷ ;

ΚΟΜ. "Α ! ἡ στοργὴ τοῦ τέκνου . . . κράξε την, ἔμπρός.

ΙΩΑΝ. *(καθ' αὐτὸν)* (Φοβοῦμαι μὴ κάμω χειρότερα).

ΚΟΜ. Λοιπὸν ; δὲν βλέπετε τὴν κατάστασίν μου ; τὸ μέτωπόν μου καίει, κ' ἔχω ἀνάγκην ἵνα τὰ χεῖλη τῆς θυγατρὸς μου πνεύσωσιν ἐπ' αὐτοῦ οὐρανίαν αὔραν.

ΙΩΑΝ. Ἴδου, ἀκούσατε· ἐγὼ ἔκαμα τὸ κακὸ . . .

ΚΟΜ. Τί ἔκαμες ;

ΙΩΑΝ. Χωρὶς ἀκόμη νὰ 'ξεύρω ὅτι εἶναι θυγατέρα σας τῆς ἐδιηγῆθηκα τὴν θλιβερὴ ἱστορία τῆς Μαγδαληνῆς· εἰξεύρει πῶς ἔζησε καὶ πῶς ἀπέθανε ἡ μητέρα της.

ΚΟΜ. "Αφροσ ! καὶ διὰ τοῦτο με μισεῖ ;

ΙΩΑΝ. Δὲν σᾶς μισεῖ, ὄχι, ἀλλ' ἕως τῶρα ἐπίστευεν ὅτι ἦτο θυγατέρα τοῦ Μαρκέλλου· ἀλλ' ὀπωσδήποτε εἶναι ἀνεψιά του.

ΚΟΜ. Λοιπὸν ἀγαπᾷ αὐτέν ;

ΙΩΑΝ. Τὸ πρᾶγμα εἶναι φυσικόν.

ΚΟΜ. Με μισεῖ ; . . . ἔμπρός 'γρήγορα, θέλω νὰ τὴν ἴδω.

ΙΩΑΝ. Ἀργότερα, κύριε κόμη.

ΚΟΜ. "Οχι, τώρα, αὐτοστιγμεί.

ΙΩΑΝ. Ἐσυχάσατε, κύριε . . . πηγαίνομεν εἰς τὴν ἔπαυλι *(πλησιάζει τὸν κόμητα προσπαθῶν σχεδὸν νὰ τὸν βιάσῃ ὅπως ἐξέλθωσι)*

ΚΟΜ. Ἀπομακρύνθητι, ἡ πατρικὴ στοργὴ με καθιστᾷ ἔξω φρενῶν—κράξε την, ἡ τρέμε ! τὴν θυγατέρα μου, θέλω τὴν θυγατέρα μου !

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ

ΛΟΥΚΙΑ, ΜΑΡΚΕΛΛΟΣ καὶ οἱ ἄνω.

ΛΟΥΚ. *(παρουσιάζεται εἰς τὴν θύραν θλίβουσα εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς τῶν Μάρκελλον)* Τίς ζητεῖ μίαν θυγατέρα, ἔδω;

ΚΟΜ. Ἐγώ . . . Ἄ! ναί, σὺ εἶσαι ἡ Ἀδελαῖς μου.

ΛΟΥΚ. Ἐγὼ εἶμαι ἡ Λουκία, ἡ θυγάτηρ τοῦ κυρ Μαρκέλλου.

ΚΟΜ. Ὅχι, ὄχι, ἔλθε εἰς τὸ παλάτιόν σου.

ΛΟΥΚ. Τὸ παλάτιόν μου εἶναι ἐν Φλωρεντία, τὸ ὀρφανοτροφεῖον τῆς ἀγίας Μαρίας.

ΚΟΜ. Ἐπταῖσα . . . ἀλλ' εἶμαι πατήρ σου, ἔχω ἐπὶ σοῦ τὸ παρά τῆς φύσεως χορηγούμενόν μοι δικαίωμα . . . θὰ ἔλθῃς μετ' ἐμοῦ . . . *(βαίνει πρὸς αὐτήν.)*

ΛΟΥΚ. Ὅπισω· μεταξὺ ὑμῶν καὶ ἐμοῦ κεῖται ἐν πτώμα *(φύγει)*

ΚΟΜ. Ἄ! . . . *(θέλων γ' ἀκολουθήσῃ αὐτήν.)*

ΜΑΡΚ. *(πρὸς τὸν κόμητα)* Στάσου καὶ ἰδὲ τὸν δάκτυλον τοῦ Θεοῦ. *(ἀκολουθεῖ τὴν Λουκίαν.)*

ΚΟΜ. Αὐτὴ μέ ἀπωθεῖ; . . ὦ Μαγδαληνῆ, ἡ θυγάτηρ σου σ' ἐξεδικήθη! *(καταβληθεὶς ὑπὸ τοῦ ἄλλουσι πλῖται εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Ἰωάννου.)*

ΠΡΑΞΙΣ ΤΡΙΤΗ

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ ΕΡΡΙΚΟΣ

ΕΡΡ. (*εισερχόμενος*) Τί ἤκουσα; ἡ Λουκία, θυγάτηρ τοῦ κόμητος τοῦ Ἀγίου Σαβίνου; Ἴδου ἡ ἐξήγησις τῶν μυστηριωδῶν λόγων τοῦ Μαρκέλλου. Ἦθελε νὰ μὲ παρασκευάσῃ διὰ τὸ μέγα τοῦτο τραῦμα, κ' ἐγὼ διὰ πικρῶν ἐλέγχων ἐλύπησα τὸν καλὸν γέροντα, ὅστις ἔπασχεν ἤδη τόσον . . . Δυστυχῆς καὶ αὐτός! ὄχι ὅμως ὅσον ἐγώ· θὰ τῷ μείνῃ πάντοτε ἡ στοργή τῆς Λουκίας ἥτις, ἐπὶ τέλους, εἶναι θυγάτηρ τῆς ἀδελφῆς του, ἀλλ' ἐγώ! ἐγὼ θὰ μείνω μόνος . . . μόνος! Διατί λοιπὸν ἐπέστρεψα εἰς τὴν οἰκίαν ταύτην; οὐδὲν ὑπάρχει ἀνῆκον εἰς ἐμέ! . . . ἔδω. Ἄς ἀπέλθω χωρὶς νὰ τὴν ἴδω . . . (*βλέπων τὴν Λουκίαν μέλλουσαν γὰρ εἰσελθῆ*) Ἄ! Θεέ μου! ἰδοῦ τὴν . . . ἄς φύγω.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΛΟΥΚΙΑ καὶ ὁ ἄνω.

ΛΟΥΚ. Ἐρρίκε . . . Ἐρρίκε, φεύγεις τὴν Λουκίαν;

ΕΡΡ. Ὅχι· πηγαίνω εἰς ἀναζήτησιν αὐτῆς.

ΛΟΥΚ. Καὶ ποῦ;

ΕΡΡ. Εἰς τὸ κοιμητήριον (*ἀναχωρῶν*)

ΛΟΥΚ. Τί λέγεις; ἐλθε ἔδω.

ΕΡΡ. Ἀλλὰ δύναμαι νὰ μείνω εἰς τὴν οἰκίαν τῆς

κομήσεως τοῦ ἁγίου Σαβίνου ;

ΛΟΥΚ. Ἄ ! εἶμαι κόμησσα ; . . . τῇ ἀληθείᾳ πολὺ καλὰ θὰ ἤμην ὀλοσηρικὴν περιβεβλημένη ἐσθῆτα, καθημένη ἐν τῇ ἀμάξῃ μου ἢ ἐξηπλωμένη ἐπὶ ὠραίου σκίμποδος, βλέπουσα περὶ ἐμὲ τὰς θαλαμηπόλους μου ! (γελῶσα) Ἄ, ἄ ! κάμετε τόπον νὰ περάσῃ ἡ ἐκθετος, ἥτις εἰς τὴν ὁδὸν Καλτσαγιουνόλη προσέκρουσεν ἐπὶ στεφάνου ἀδαμάντων, καὶ ἔλαβε πεσόν χαρτοφυλάκιον περιέχον ἑκατομμύριά τινα . . . τόπον ! (μετὰ πικροῦ μειδιάματος.)

ΕΡΡ. Γελᾷς, κ' ἐγὼ ἔχω διάθεσιν νὰ κλαύσω.

ΛΟΥΚ. Ἐγὼ γελῶ ; (ἀπομάσσοις τὰ δάκρυά της.) ἄς ὁμιλήσωμεν σοβαρῶς λοιπὸν, διότι μὲ προσέβαλες.

ΕΡΡ. Ἐγὼ ;

ΛΟΥΚ. Ναί· ἐπίστευον ὅτι καλῆτερον μ' ἐγνώρισας καὶ μ' ἐτίμας. Ἄν ἤθελον νὰ παραδεχθῶ πατέρα μου τὸν κόμητα, ἄ, πιστεύεις ὅτι οἱ τίτλοι καὶ τὰ ἑκατομμύρια παγερὸν θ' ἀποκαθίστων τὴν καρδίαν μου ! πιστεύεις ὅτι ἀφοῦ πτωχὴ σὲ ἠγάπησα, πλουσία δὲν θὰ σὲ ἠγάπων πλέον.

ΕΡΡ. Ἄλλ' ὁ πατήρ σου . . .

ΛΟΥΚ. Ἄλλ' ὁ πατήρ μου δὲν ἔστρεψεν ἴσως εὖνουν μειδιάμα πρὸς τὸν ἔρωτά μας, δὲν ὥρισε τοὺς γάμους ἡμῶν ;

ΕΡΡ. Ἄλλ' ἐγὼ ὁμιλῶ περὶ τοῦ κόμητος.

ΛΟΥΚ. Καὶ ἐγὼ σοὶ ὁμιλῶ περὶ τοῦ Μαρκέλλου.

ΕΡΡ. Καὶ θὰ ἀποποιηθῆς ν' ἀκολουθήσῃς τὸν ἄλλον ἐκεῖνον ἐν τῇ περιλαμπεῖ κοινωνίᾳ ἣτις σὲ περιμένει ;

ΛΟΥΚ. Καὶ τί μὲ μέλλει περὶ τῆς κοινωνίας ἐκείνης ; Πόσον καλῶς τῇ ἀληθείᾳ θὰ μ' ἐδέχοντο ! Αἰ εὐ-

γενεῖς ἔσπειναι ἀσμένως θὰ ἔθετον τὰς λευκάς καὶ μυροβόλους αὐτῶν χεῖρας ἐντὸς τῶν ἰδικῶν μου, ὑπὸ τῆς ἐργασίας τυλωθεισῶν καὶ ὑπὸ τοῦ ἡλίου πεπυρωμένων· θὰ προσεμειδίωμιν πρὸς τὴν λεμβεῦχον, πρὸς τὸ ράκος αὐτὸ τὸ ἀπολεσθὲν ἐπὶ τῶν βαθμιδῶν τοῦ ὄρφανοτροφείου!—'Ἀλλὰ δὲν ἠξεύρεις ὅτι ἡ κοινωνία ἐκείνη θ' ἀπηξίου νὰ μὲ ἀναγνωρίσῃ ὡς θυγατέρα τοῦ κόμητος; δὲν εἰξεύρεις ὅτι μεταξὺ τσοσούτων ἀδικιῶν τοῦ κόσμου, ὑπάρχει καὶ ἡ ἀποβολὴ τῶν παρανόμων τέκνων, ὅτι τὰ καλύπτουσι ὑπὸ αἴσχους, ὡς νὰ μὴ ἦσαν ἀρκούντως δυστυχεῖ, ἵνα τ' ἀναγκάζωσιν εὐτὼ νὰ καταρῶνται τοὺς δοτῆρας τῆς ὑπάρξεώς των; "Ὅχι· ἐγὼ εὐδένα θέλω νὰ κκταρασθῶ ἐδῶ ἀγαπῶμαι, μὲ σέβονται, ἐδῶ θὰ μείνω διὰ παντός. "Ἄς μὴ ὁμιλῶμεν λοιπὸν πλέον περὶ τούτου· εἶναι μῦθος τὸν ὁποῖον μᾶς διηγήθησαν, καὶ οἱ μῦθοι ἀφέσκουσιν ὅταν εἶναι βραχεῖς. "Ἄς ὁμιλήσωμεν περὶ τοῦ ἡμετέρου γάμου, ὅστις τελεῖται ἐντὸς δύο ἢ τριῶν ἡμερῶν.

ΕΡΡ. 'Ἄλλ' εἶναι δυνατὸν;

ΛΟΥΚ. Παρεκίλεσα τὸν πατέρα μου Μάρκελλον νὰ τὸν ἐπιταχύνῃ ὅσον ἔνεστι, διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον . . . μ' ἐννοεῖς. Θέλω τὴν ἡμέραν ἐκείνην νὰ ἦμαι ὠραία καὶ εὐτυχής, ὦ! πολὺ εὐτυχής! θὰ εὐοιτάσωμεν, θὰ χορεύσωμεν . . ., ἀλλὰ χωρὶς χειρόκτια, εἰς τὸ λειβαδάκι μας ἐπὶ ὠραίου τάπητος χόρτων, ὑπὸ τὸ φέγγος τῆς σελήνης . . . "Ἄ! τερπναὶ εἶναι καὶ αἱ ἐορταὶ τῶν πτωχῶν! Εἰς τὸν οὐρανὸν θὰ ἔχωμεν καὶ τινα ἰκετεύουσιν ὑπὲρ ἡμῶν . . . τὴν πτωχὴν μητέρα μου. "Ἄ! ἰδοὺ πάλιν ἔρχεται εἰς τὸν νοῦν μου ὁ κακὸς ἐκεῖνος μῦθος . . . ὄχι, ὄχι, εὐθυμος, Ἐρρίκε . . . 'Ἀλλὰ σὺ μὲ θεωρεῖς

καὶ στενάζεις ; μὴ σοῦ λείπη τὸ θάρρος ν' ἀντιμετωπίσης τὴν προκατάληψιν ; νὰ δώκης τ' ὄνομά σου εἰς μίαν νόθον ; . . .

ΕΡΡ. (διακόπτων αὐτήν). Σιώπα, Λουκία· ἐγὼ ὄφειλον νὰ σὲ ἀποτρέψω τῆς καταστροφῆς τοῦ μέλλοντός σου, ἀλλ' ἀφοῦ στερεῶς ἐμμένεις ἐν τῇ γενναίᾳ ἀποφάσει σου, ἐγὼ, σοὶ τ' ὁμολογῶ, ἀνέκφραστον αἰσθάνομαι χαράν. Στερούμενος τῆς Λουκίας, ἔχανον τὰς ὀλίγας μου ἐμπνεύσεις καλλιτέχνου, ὑπὸ τοὺς τροχοὺς τῆς ἀμάξης σου θὰ ἔρριπτον τοὺς χρωστῆράς μου. Ἄλλὰ τώρα αἰσθάνομαι ὅτι μεγάλη δύναμαι . . . θέλω νὰ σοὶ δημιουργήσω ἔντιμον ὄνομα, ὑπέρτερον ἐκείνου ὀπερ δι' ἐμέ ἀποποιεῖσαι, θὰ ἐργασθῶ μετὰ θάρρους καὶ πάντοτε. Οὐχὶ διασκεδάσεις πλέον ἢ ἀνάπαυσις, ἀλλὰ μελέτη, πάντοτε μελέτη. Ἄν τὴν στιγμὴν ταύτην ἔκειτο ἐνώπιόν μου πίναξ, πιστεύω ὅτι ὑπὸ τὴν χεῖρά μου παλμοὺς θ' ἀνέδιδε . . . Εἰς τὴν ἐργασίαν λοιπόν ! (ἀναχωρῶν)

ΛΟΥΚ. Ἐπάνελθε ὅμως γρήγορα.

ΕΡΡ. Ναι, ναί· Λουκία ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ ἐπὶ σέ. (ἐξέρχεται)

ΛΟΥΚ. ὦ ! τὸν πτωχὸν Ἐρρίκον ! ἐφοβεῖτο μὴ με χάσῃ, ἀλλὰ κ' ἐγὼ αἰσθάνομαι ὅτι χωρὶς αὐτοῦ δὲν θὰ ἠδυνάμην νὰ ζήσω.—Καὶ χωρὶς τοῦ Μαρκέλλου ; . . . Νὰ ἐγκαταλείψω τὸν δυστυχῆ γέροντα, εἰς τὸν ὁποῖον, πλήν ἐμοῦ, ἄλλη παρηγορία δὲν μένει ; Ἄ ! ὅθι ἦτο βαρβαρότης, καὶ ἐγὼ αὐτὴ ὑπὸ καρδιελγίας θ' ἀπέθνησκον. (μετά τινος στιγμᾶς σκέψεως) Ἄλλ' ὁ κόμης ; . . . ἔχω τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ μὴ θέλω νὰ τὸν ἀναγνωρίσω ; . . . ἀγνοῶ. Πιθανὸν νὰ με διατάξῃ νὰ τὸν ἀκολουθήσω,

ἀλλὰ νὰ τὸν ἀγαπήσω! . . . Οἶμοι! ἐὰν ἐξετάσω τὴν καρδίαν μου μόνον τὸ μυστηριώδες ἐκεῖνο αἶσθημα ἀποστροφῆς εὐρίσκω, ὅπερ κατὰ τὴν πρώτην μετ' αὐτοῦ συνάντησίν μου ἐν ἐμοὶ ἐγεννήθη, ἀποστροφῆς, τὴν ὁποίαν τότε ὡς κακὸν ἐξέλαβον προαίσθημα, καὶ σήμερον . . . Θεέ μου, ἐὰν τοῦτο εἶναι παράπτωμα, σύγγνωθί μοι, ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ μεταβάλω ἐμαυτὴν, δὲν δύναμαι νὰ πλάσω φίλτρον ἐν τῷ κενῷ τούτῳ τῆς ψυχῆς μου . . . δὲν δύναμαι.

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

ΙΩΑΝΝΗΣ καὶ ἡ ἄνω.

ΙΩΑΝ. Κυρία κόμησσα.

ΛΟΥΚ. Δὲν ὑπάρχουσι κόμησσαι ἐδῶ.

ΙΩΑΝ. Μὲ συγχωρεῖτε· ἀλλ' ἦλθα χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζῃ ὁ κύριος κόμης νὰ σᾶς εἰδοποιήσω ὅτι ἔς ὀλίγον ἔρχεται.

ΛΟΥΚ. Ἐδῶ; . . . διὰ τί;

ΙΩΑΝ. Ἐπειδὴ ἀπεφάσισε ν' ἀναχωρήσῃ, ἴσως ἔλθῃ νὰ σᾶς εἰδοποιήσῃ νὰ ἐτοιμασθῆτε νὰ τὸν συνοδεύσητε.

ΛΟΥΚ. Νὰ τὸν συνοδεύσω ἐγώ; . . .

ΙΩΑΝ. Καὶ πῶς; μία θυγατέρα δὲν πρέπει ν' ἀκολουθήσῃ τὸν πατέρα της;—εἶναι ἔνοχος, ὅσον θέλετε, ἀλλ' εἶναι πατέρας. Χθὲς τὸ βράδυ, προτοῦ νὰ ἔπαγγε ἔς τὸ δωμάτιό του, μ' ἔπιασε ἀπὸ τὸ χέρι, καὶ μοῦ εἶπε μ' ἓναν τρόπο μελαγχολικώτατον· «Ἰωάννη, ὑποφέρω πολὺ ἂν ἡ κόρη μου δὲν ἔλθῃ μαζί μου, θ' ἀποθάνω πῆγαινε μέσα καὶ δέου.» Ἐπροσποιεῖτο ὅτι ἐπῆγα, ἀλλὰ ἔμεινα ὀπίσω ἀπὸ τὸ πρᾶπέτασμα καὶ ἀκρᾶζόμενον,

διότι χίλιοι δυό κακοί στοχασμοί μου 'πέρασαν από τὸν νοῦ. Ἐκάθησε λοιπὸν νὰ γράψῃ καὶ γιὰ πολὺ ἔγραψε, πότε μὲ στενοχωρίαν, πότε ξεσχιζώντας, ὅτι εἶχε γράψει τέλος ἐπλάγλασε. Σήμερον τὸ πρῶτῳ, τὰ χαράγματα, ἦτο ὄρθιος—ἐβγῆκε, λέγωντάς μου ὅτι ἐπήγαινε εἰς τοῦ συμβολαιογράφου καὶ νὰ προετοιμάσω ὡς τόσο τὰ χρειαζόμενα διὰ τὴν ἀναχώρησί μας. Καὶ ἡ θυγατέρα σας; τὸν ἠρώτησα· σήμερον! ἀποκρίθηκε καὶ δὲν ἠμπόρεσα νὰ τοῦ ἔβγάλω λόγο πλέον ἀπὸ τὸ στόμα του. Ἐπειδὴ ὁμως ἐστοχάσθηκα ὅτι θὰ ἐρχότου ἐδῶ, ἔτρεξα ἄγλιγῶρα νὰ σᾶς εἰδοποιήσω.

ΔΟΥΚ. Ν' ἀναχωρήσω μετ' αὐτοῦ; νὰ ἐγκαταλείψω τὴν οἰκίαν ταύτην; . . . ὦ! εἶναι ἀδύνατον.

ΙΩΑΝ. Μὴ τὸ λέγετε, κυρία· δὲν πρέπει νὰ τὸ λέγετε. Μὲ συγχωρεῖτε 'ποῦ σᾶς ὁμιλῶ ἔτσι . . . ἀλλὰ μικρούλα σᾶς ἐκράτησα 'ς τὰ γόνατά μου, μαζὺ μὲ σᾶς. καὶ μὲ τὴν μητέρα σας ἔκοψα κ' ἔφαγα τὸ ψωμί μου... "ὦ! δὲν τὸ λέγω διὰ ν' ἀναφέρω μίαν εὐεργεσία, ἀλλὰ διὰ νὰ λάβετε τὴν καλωσύνη ν' ἀκούσετε ἐκεῖνο 'ποῦ σᾶς λέγει ἡ καρδία τοῦ πτωχοῦ γέροντα. Ὁταν ἔβλεπα τὴν μητέρα σας νὰ ὑποφέρει, ἐμίσησα κ' ἐγὼ τὸν αἴτιον τῶν βασάνων της . . . ἀλλὰ τώρα αὐτὸς εἶναι 'ποῦ ὑποφέρει, καὶ τὸν λυποῦμαι . . . ἀγαπῶ ὅσους ὑποφέρουν. Σεῖς δὲν ἔμπορεῖτε νὰ ἐναντιωθῆτε εἰς τὰ σχέδια τοῦ κυρίου κόμητος· ἡ ἐξουσία τοῦ πατέρα ἔρχεται ἀπὸ τὸν Θεὸ, καὶ μία θυγατέρα ποτὲ δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ γίνεταί κριτὴς τοῦ πατέρα της—ἐκεῖ ἔπάνου θὰ κριθῇ.

ΔΟΥΚ. Ἄλλ' ἐγὼ . . . (τείνουσα τὸ οὖς) "Α! μία ἄμαξα . . .

ΙΩΑΝ. Βέβαια αυτός είναι

ΛΟΥΚ. Ἡ ἄμαξα ἥτις θὰ μὲ φέρῃ μακρὰν ἀπ' ἐδῶ! — Ἰωάννη, εἰπέτε πρὸς αὐτὸν ὅτι ἐξῆλθον, ὅτι εἶμαι ἀσθενής; . . . ἀπαλλάξατέ με τῆς ἀγωνίας ταύτης· αὐτὸς ἀποθνήσκει ἂν δὲν τὸν ἀκολουθήσω, ἀποθνήσκω δ' ἐγὼ ἐὰν μὲ ἀποσπάσῃ τῆς οἰκίας ταύτης (θίλουσα ν' ἀναχωρήσῃ.)

ΙΩΑΝ. Σταθῆτε, σὰς ὀρκίζω 'ς τὴν μητέρα σας.

ΛΟΥΚ. (ἰσταμένη) Τὴν μητέρα μου! διατί νὰ εἶπῃς τ' ὄνομα τοῦτο;

ΙΩΑΝ. Ἴδού τον. (Ἡ Λουκία κλίνει τὴν κεφαλὴν καὶ μένει ἀκίνητος.)

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

Ο ΚΟΜΗΣ καὶ οἱ ὄνω

ΚΟΜ. (Ματ περιλυπος καὶ ἀξιοπρεπής) Ἰωάννη, τί κάμνετε ἐδῶ; προσμένετε με κάτω.

ΙΩΑΝ. (ἀναχωρῶν λέγει σιγὰ πρὸς τὴν Λουκίαν) Ἴδέτε τον!

ΚΟΜ. (παρατηρήσας τὴν Λουκίαν μετὰ μεγίστης στοργῆς, πλησιάζει πρὸς τὸ τραπέζιον καὶ κάθεται παρ' αὐτῆς ἔπειτα λέγει) Πλησίασον, Λουκία. (ἢ Λουκία δὲν τολμᾷ νὰ ὑψώσῃ τὴν κεφαλὴν.) Πλησίασον Λουκία. (ἢ Λουκία προβαίνει βήματά τινα.) Εἶμαι πατήρ σας—Ναί, καὶ ἡδυνάμην νὰ σὰς διατάξω νὰ μὲ ἀκολουθήσητε, διότι σταθερῶς ἀπεφάσισα ν' ἀναχωρήσω, ἀλλ' ἀπεναντίας, ἀναχωρῶ μόνος . . . μόνος! Πρῶτον ὅμως πρέπει νὰ ἐκπληρώσω καθῆκον συνειδήσεως. Ἀποθανούσης τῆς κομῆσης συζύγου μου χωρὶς νὰ λάβω παρ' αὐτῆς τέκνα, ἀλλὰ γνωρίζων ὅτι εἶχον θυγατέρα, καὶ ἐλπίζων πάντοτε νὰ τὴν ἀνεύρω, δὲν ἠθέλησα νὰ ἔλθω εἰς δεύτε-

ρον γάμον, ἵνα ἄθικτος μείνη ἡ κληρονομία ἢ εἰς αὐτὴν μόνην ἀνήκουσα. Ἄλλὰ ἐπειδὴ ἐπιθυμεῖτε νὰ μὴ συναντηθῶμεν ἐπὶ τῆς γῆς, ἰδοὺ ἐγὼ, ὡς ἀπὸ τῆς κλίνης τοῦ θανάτου, σᾶς παραδίδω τὴν διαθήκην μου.

ΛΟΥΚ. Συγχωρεῖτε, ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ τὴν δεχθῶ.

ΚΟΜ. (μετ' ἐπισημότητος) Θὰ τὴν δεχθῆτε· ὁ κόσμος πρέπει νὰ μάθῃ ὅτι ὁ κόμης τοῦ Ἀγίου Σαβίνου ἔπραξε δικαιοσύνην (ἀποθέτει τὴν διαθήκην ἐπὶ τοῦ τραπέζου.)

ΛΟΥΚ. Ὁ κόσμος οὗτος ἐπὶ τοῦ παρόντος, γνωρίζει ὅτι εἶμαι ἡ θυγάτηρ τοῦ κύρ Μαρκέλλου καὶ θὰ ἐξακολουθήσῃ πιστεύων τοῦτο. Εἶναι ὅμως ἀληθές, ὅτι χθές μόνον ἄνθρωπός τις τὸν ὁποῖον ποτὲ δὲν εἶδον, παρουσιάσθη καὶ μοι εἶπεν· εἶμαι πατὴρ σου, ὀφείλεις νὰ μὲ ἀγαπήσῃς καὶ νὰ μὲ ἀκολουθήσῃς. Ἄλλὰ δύναμαι νὰ μεταβάλω τὴν καρδίαν μου; δύναμαι νὰ λησμονήσω δεκαοκτῶ ἐτῶν ἀγάπην, περιποιήσεις, θυσίας; Δύναμαι ν' ἀποχαιρετίσω τὸν οἰκίσκον ὅπου ἀνετράφη; ὅπου ἐμειδίασα καὶ ἠγάπησα; Ὁ δὲ νέος οὗτος πατὴρ τί ἔπραξεν ὑπὲρ ἐμοῦ; τίποτε. Ἄ! κύριε· οἱ πατέρες δὲν εἶναι τύραννοι, τὰ τέκνα δὲν εἶναι μαῦροι· ἡ στοργὴ δὲν ἐπιβάλλεται διὰ ραβδισμῶν, ἐπιτυγχάνεται διὰ θουσιῶν. Δὲν ἀρκεῖ νὰ γεννήσῃ τις τέκνα, ὀφείλει νὰ τ' ἀναθρέψῃ, νὰ τὰ ἔχη πάντοτε πλησίον του, νὰ ὀδηγῇ τὰ πρῶτα βήματά των, νὰ διαπλάττῃ τὴν καρδίαν των, καὶ τότε σὺν τῷ χρόνῳ συναυξάνει ἐν αὐτοῖς τὸ φίλτρον καὶ ἀναλόγως τῶν εὐεργεσιῶν. Τοῦτο ἔπραξεν ὁ Μάρκελλος, καὶ ἰδοὺ διατὶ τὸν ἀγαπῶ—σεῖς οὐδὲν ἐπράξατε, καὶ ἰδοὺ διατὶ μοι εἰσθε ἀδιάφορος.

ΚΟΜ. Ἀδιάφορος; . . . ἔχετε δίκαιον. Οὐχ ἦττον

πριν ἢ ἀπέλθω εἶναι ἀνάγκη νά σᾶς ὁμιλήσω περὶ τοῦ παρελθόντος, περὶ τῆς μητρός σας.

ΛΟΥΚ. Νὰ μοι ὁμιλήσητε περὶ τῆς μητρός μου; σεῖς; Ἄ! μὴ τὸ πράξητε, κύριε, σᾶς παρακαλῶ. . . Ἄλλως τε γνωρίζω τὴν ὀδυνηρὰν ἱστορίαν της. . . Ἠξεύρω πῶς ἔζησε, πόσα ὑπέστη, καὶ ποῦ ἀπέθανεν· ἠξεύρω ὅτι ἐνῶ ἐπὶ τῆς πενιχρᾶς κλίνης γηραιᾶς ἐργάτιδος, παρέδιδε τῷ Θεῷ τὴν καταπονηθεῖσαν ψυχὴν της, ἐν Βιέννῃ, ἐν τῷ μεγάρῳ τῶν κομήτων τοῦ Ἀγίου Σαβίνου ἐτελοῦντο γάμοι, ἐγέλων, ἐχόρευον. . . Βλέπετε ὅτι ἀρκετὰ γνωρίζω.

ΚΟΜ. Ἄλλ' ἀγνοεῖτε ἴσως ὅτι οὐχὶ ἐξ αἰτίας μου, ἢ μήτηρ σας ἐφθινεν ἐνδεής καὶ μόνη· δὲν ἠξεύρετε ὅτι τὴν ἠγάπων—τὴν ἠγάπων ἀληθῶς· δὲν ἠξεύρετε ὅτι παρ' οὐδέν τιθέμενος τὸ ἀριστοκρατικὸν ὄνομά μου, θὰ τὴν ἐλάμβανον σύζυγόν μου, ἐάν αὐστηρὸς πατήρ, ἀδυσώπητος δὲν ἀνθίστατο κατὰ τῆς ἐνώσεως ἐκείνης, ἀπειλῶν νά με ἀποκληρώσῃ καὶ νά με καταρασθῇ ἂν ἤθελον τολμήσει ν' ἀντιστῶ εἰς τὴν θέλησίν του. Τότε ἠναγκάσθην ν' ἀποσπάσω τὴν καρδίαν μου καὶ ν' ἀπέλθω εἰς Βιέννην, ὅπως τελέσω τὴν θυσίαν. Πρῶτον ὅμως ἐζήτησα συγχώρησιν παρὰ τῆς Μαγδαληνῆς· ἤθελον ν' ἀφήκω αὐτὴν ἥττον δυστυχῆ καὶ δυναμένην ἐν ἀνέσει νά διέλθῃ τὸν βίον της· τῇ προσήνεγκον πλουσίαν πρόσοδον, ἣν ὅμως αὐτὴ ἀπεποιήθη.

ΛΟΥΚ. Καὶ ἐπραξε καλῶς. Ἡ πτωχὴ Μαγδαληνὴ ἐθυσίασε πρὸς ὑμᾶς οἰκογένειαν, τιμὴν, παρὸν, μέλλον, καὶ σεῖς τῇ ἐδίδετε χρυσόν, ἵνα δυνηθῇ νά εἴπῃ πρὸς τὸν κόσμον τὸν ἐγκαλοῦντα αὐτήν· σεβάσθητέ με· ἐάν ὑπῆρξα ἢ παλλακίς τοῦ κόμητος τοῦ

‘Αγίου Σαβίνου, αὐτός μ’ ἐπλήρωσε. Τρώντι οἱ μεγάλοι τῆς γῆς φονεύουσι κ’ ἔπειτα διὰ χρυσοῦφάντου πέπλου καλύπτουσι τὸ πτώμα.

ΚΟΜ. Ἄλλ’ ἂν ἐπληροφορούμην περὶ τῆς ἐνδείας, ἐν ἧ αὕτη ἐτήκετο στένουσα, ἐὰν μόνον μοι ἔγραφεν ὅτι ἐγένετο μήτηρ, δὲν ὁὰ ἔσπευδον εἰς Φλωρεντίαν, προκαλῶν τὴν ἀράν τοῦ πατρός μου;

ΛΟΥΚ. (ἐκκληχτος) Πῶς; ὅταν τὴν ἐγκατελείψατε, δὲν ἤξεύρετε ὅτι...;

ΚΟΜ. Ὅτι ἔμελλε νὰ γείνη μήτηρ;... ὦ! ὄχι! τότε δὲν ὀ’ ἀνεχώρουν. Ἔμαθον ὅτι εἶχον μίαν Ουγατέρα ἐκ τῆς ἐπιστολῆς, τὴν ὁποίαν ἡ Μαγδαληνὴ ἔγραφεν ἐπὶ τῆς ἐπιθανατίου κλίνης αὐτῆς καὶ ἦν μοι ἐνεχείρισεν ὁ Ἰωάννης. Ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη σκληροτέρους κατέστησε τοὺς ἤδη σπαράσσοντάς με ἐλέγχους. Τότε ἤσθάνθην γεννώμενον ἐν τῇ καρδίᾳ μου νέον τι φίλτρον, τὸ τοῦ πατρός, διότι δὲν ἔλαβον τέκνα ἐκ τῆς κομήσεως. Καὶ δὲν ἦτο αὕτη ἡ τελευταία τῶν θλίψεών μου, διότι οὐδεὶς πλέον ἐμοῦ ἠγάπησε τὰ παιδιά, οὐδεὶς πλέον ἐμοῦ ἐπόθησε τέκνα... Τότε ἤμην πατήρ! ἔδραμον ἰπτάμενος, οὕτως εἶπεῖν, εἰς τὸ ὄρφανοτροφεῖον τῆς Ἀγίας Μαρίας ἵνα λάβω ἐκεῖθεν τὴν Ἀδελαΐδα μου... καὶ σεῖς γνωρίζετε διατί οὐδέποτε κατώρθωσα νὰ τὴν ἀνεύρω. Τέλος τὴν εὐρίσκω, αὕτη δὲ ἀρνεῖται νὰ μὲ ἀναγνωρίσῃ· μοι λέγει ὅτι τῇ εἶμαι ἀδιάφορος, καὶ δὲν δύναμαι, δὲν ἤξεύρω πῶς νὰ τύχω τῆς στοργῆς τοῦ πλάσματός μου!... ὦ! Ἀδελαΐς, κόρη μου! ἡ μήτηρ σου ἡ πλεῖονα σοῦ δεινὰ ὑπομείνασα, ἡ μήτηρ σου μ’ ἐσυγχώρησε.

ΛΟΥΚ. Σὰς ἐσυγχώρησε;

ΚΟΜ. Ναι, ναι· (εξάγων τοῦ θηλακίου τοῦ ἐπιστολήρι-
τινα) παρατήρησον, ἀνάγνωθι τὴν τελευταίαν ἐπιστο-
λὴν τῆς.

ΛΟΥΚ. Ἐπιστολὴ τῆς μητρός μου;

ΚΟΜ. Σβεσθεῖσα σχεδὸν ὑπὸ τῶν δακρῶν μου· (προσ-
φέρων αὐτὴν τῇ Λουκίᾳ) ἀνάγνωθι αὐτὴν μετὰ θρησκευτι-
κῆς εὐλαβείας.

ΛΟΥΚ. (ἀναγινώσκει μετ' αὐξούσης συγκινήσεως)
«Πλησιάζω ν' ἀποθάνω· κατὰ τὰς θλίψεις μου καὶ τὰς
δεινάς μου ἀσθενείας οὐδέποτε κατηράσθην τὴν μνή-
μην σας, οὔτε τὴν τοῦ χωρίσαντος καὶ οὐσιάσαντος ἡ-
μᾶς βαρβάρως. Ἐπέπρωτο νὰ χρησιμεύσω ὡς παρά-
δειγμα εἰς τὰς ἄφρονας ἐκεῖνας τὰς ἐγκαταλειπούσας
τὰς ἀγίας τῆς οἰκογενείας τέρψεις ἕνεκεν ἀσυνέτου
πάθους, ὅπερ βραχὺ θέλει εἶσθαι καὶ ὑπὸ πικρᾶς παρα-
κολουθούμενον μετανοίας. Περιελθοῦσα εἰς ἐσχάτην ἔν-
δειαν, μὴ θέλουσα νὰ καταστήσω μέτοχον τῆς δυστυ-
χίας μου μίαν θυγατέρα, ἢ ὑπαρξίς τῆς ἰοποίας εἶναι
ἄγνωστος πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἄγνοοῦσα ποῦ καὶ πῶς· νὰ
σᾶς τὴν ἀποστείλω, ἠναγκάσθην νὰ ἐκθέσω αὐτὴν εἰς
τὸ ὄρφανοτροφεῖον τῆς Ἀγίας Μαρίας.

«Τὴν παροῦσαν θέλει σᾶς ἐγχειρίση γενναῖος τις γέ-
ρων, ὅστις μὲ ἐβοήθησε, μὲ περιεποιήθη, ἐπειδὴ δὲ εἶ-
ναι καὶ αὐτὸς πτωχός, σᾶς τὸν συσταίνω. Δράμετε νὰ
λάβητε τὴν θυγατέρα σας, εἰς τὸν λαιμὸν τῆς ὁποίας
θὰ εὕρητε τὸ μετάλλιον κρεμάμενον ἀπὸ τῆς ἀλυσίδος
τὴν ὁποίαν μοι ἐχαρίσατε. Ἀγαπᾶτε τὴν Ἀδελαΐδα
μας, εἰς μνήμην τῆς δυστυχοῦς ἥτις τόσα ὑπέμεινεν.
Ἐὰν φροντίσητε περὶ αὐτῆς, ἐὰν εὐτυχῆ τὴν καταστή-
σητε, δίδων αὐτῇ τὸ ὄνομά σας, ἐγὼ, ἐκ τοῦ ὕψους

τῶν οὐρανῶν, ὅπου ὁ Θεός, εἰς ἀμοιβὴν τούτων πόνων, ἴσως μὲ δεχθῆ, θὰ σὰς συγχωρήσω. Ἐὰν δέ ποτε ἡ Ἀδελαΐς μαθοῦσα τὸ οἰκτρὸν τέλος μου, ἀπαξιῶση νὰ σὰς ἀναγνωρίσῃ πατέρα, εἰπέτε πρὸς αὐτὴν ὅτι ἀπὸ τῆς κλίνης μου ταύτης τοῦ Οὐνάτου, τῇ ἐπιβάλλω νὰ σὰς συγχωρήσῃ, ὡς ἐγὼ σὰς συγχωρῶ». (ἐκρηγνυμένη εἰς δάκρυα) ὦ! μῆτερ, μῆτερ μου!

ΚΟΜ. Δύσμοιρος Μαγδαληνὴ! τὴν ζωὴν μου θὰ ἐδιδόν πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς τελευταίας σου θελήσεως... πλὴν ἡ Ἀδελαΐς μὲ ἀπωθεῖ...

ΛΟΥΚ. (εὐθὺς καὶ ἐν διαχύσει ψυχῆς) Ὅχι, ὄχι...

ΚΟΜ. Θὰ ἔλθῃς λοιπὸν μετ' ἐμοῦ.

ΛΟΥΚ. (θλίβουσα ἐπὶ τῆς καρδίας τὴν ἐπιστολὴν τῆς μητρὸς.) Ἡ μήτηρ μου τὸ θέλει!

ΚΟΜ. Μίαν ἄλλην λέξιν περιμένω ἵνα ριφθῶ εἰς τὰς ἀγκάλας σου...

ΛΟΥΚ. Πάτερ μου!... (τοῦτο εἰποῦσα τρέχει πρὸς τὸν κόμητα).

ΚΟΜ. (ἐναγκαλιζόμενος αὐτὴν ἐν παραφορᾷ) ὦΑ! τὴν ἤκουσα τέλος τὴν πεσθητὴν λέξιν, τέλος ἔχω θυγατέρα... ἡ καρδιά της πάλλεται ἐπὶ τῆς καρδίας μου... θωπεύω τὸ μέτωπόν της, φιλῶ τὴν κόμην της... Τώρα εἶμαι ἄλλος ἄνθρωπος· αἰσθάνομαι ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου πτερυγίζουσαν τὴν συγγνώμην τῆς Μαγδαληνῆς.

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ

ΜΑΡΚΕΛΛΟΣ καὶ οἱ ἄνω.

ΚΟΜ. (ἰδὼν αὐτὸν) ὦΑ, Μάρκελλε... πτωχὲ Μάρκελλε! ἡ Ἀδελαΐς μ' ἐκάλεσε πατέρα της...—μὲ

συγχωρεΐτε, διότι θά ἔλθῃ μαζί μου.

ΜΑΡΚ. (περιαλγῶς καὶ κλίτων μετὰ θλίψεως τῆν κεφαλὴν) Δὲν εἶναι πλέον ἀμφιβολία! ἡ Λουκία ἀπέθανε!

ΛΟΥΚ. (πλησιάζουσα πρὸς τὸν Μάρκελλον) Καὶ ἐγώ; ...

ΜΑΡΚ. (μετὰ γλυκύτητος ἀπομακρύνων αὐτὴν) Σὺ εἶσαι ἡ Ἀδελαΐς ... πῆγαινε, πῆγαινε ...

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ

ΕΡΡΙΚΟΣ καὶ μετ' ὀλίγον ὁ **ΙΩΑΝΝΗΣ** καὶ οἱ ἄνω.

ΜΑΡΚ. (βλέπων ἐρχόμενον τὸν Ἑρρίκον) Σὺ μένος μοῦ μένεις, δυστυχισμένο ὄρφανό! ...

ΛΟΥΚ. Ἐρρίκε; ...

ΕΡΡ. Πῶς;

ΜΑΡΚ. Ἡ κόμησσα Ἀδελαΐς ἀναχωρεῖ με τὸν πατέρα της.

ΕΡΡ. "Α! λοιπὸν ἀφοῦ ... ὑπομονή! οὕτως ἔπρεπε νὰ γείνη· ἡμεῖς θὰ μείνωμεν ἐδῶ ἵνα μαζί κλαίωμεν. Ἐγὼ τὴν θυγατέρα σας ἠγάπησα, οὐδὲν κοινὸν δύναμαι νὰ ἔχω με τὴν τοῦ κόμητος.

ΚΟΜ. Εἰσθε λογικὸς, Ἐρρίκε· τρώντι θὰ ἠδυναμην νὰ καταστήσω τὴν Ἀδελαΐδα μου ἀξίαν τῆς χειρὸς πρίγγιπος ... Ἀλλὰ δὲν θὰ μιμηθῶ τὸν πατέρα μου ὅστις, ἔνεκεν ὑπερβαλλούσης ἀλαζονείας, με κατέστησε δυστυχῆ καὶ ἔνοχον. "Ὅχι! ἐγὼ θὰ καταπατήσω τὰς προλήψεις προσεγγίζων τὰς κοινωνικὰς τάξεις πρὸς ἀλλήλας, μὴ διάσπασθείσας ὑπὸ τοῦ Κυρίου. Ἡ θυγάτηρ τῆς Μαγδαληνῆς θὰ τηρήσῃ τοὺς ὅρκους αὐτῆς, διότι ὁ Ἐρρίκος, εἶμαι δὲ περὶ τούτου βέβαιος, ὁ Ἐρρίκος λίαν ταχέως θὰ δυνηθῆ νὰ προσενέγκῃ πρὸς τὴν κόμησσαν τοῦ Ἀγίου Σαβίνου τὸν καλλιτεχνικὸν

αὐτοῦ στέφανον, ὃν ὑπὲρ τοὺς ἄλλους ἐγὼ ἐκτιμῶ.

ΕΡΡ. ὦ, θὰ τὸν ἀποκτήσω! . . .

ΛΟΥΚ. Ἐρρίκε μου! . . . (παρατηροῦσα τὸν Μάρκελλον εὐρισκόμενον ὀλίγον μακρὰν τῶν ἄλλων καὶ λίαν τεθλιμμένον) Καὶ ὁ Μάρκελλος; . . .

ΚΟΜ. Θὰ ἔλθῃ μαζί μας.

ΜΑΡΚ. Μὲ τὸν φονέα τῆς ἀδελφῆς μου;

ΛΟΥΚ. Ἄς μὴ ἀναφέρωμεν πλέον τὸ παρελθόν . . . ἢ ἀδελφήσας, ἢ μήτηρ μου τὸν ἐσυγχώρησε. (παρουσιάζουσα αὐτῷ τὴν ἐπιστολήν.) Ἄναγνώσατε τὴν ἐπιστολήν τῆς ἀγωνιώσης.

ΜΑΡΚ. (νεύων διὰ τῆς χειρὸς ὅτι τῷ λείπει τὸ θάρρος γὰρ τὴν ἀναγνώση) Τὸν ἐσυγχώρησε;

ΛΟΥΚ. Ναί—καὶ σεῖς; . . . (ὁ Μάρκελλος χωρὶς γὰρ ἔμισησεν τρέχει καὶ ρίπτεται εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ κόμητος) Ἄ! ναί, οὕτω . . . (ἰδοῦσα τὸν Ἰωάννην εἰσελθόντα ἤδη πρὸ μικροῦ καὶ μείναντα ὀπισθεν ἐν σιωπῇ ὅπως μὴ ταραξῆ τὴν συγκίνησιν αὐτῶν) Ἐδῶ καὶ σὺ, εὐγενῆς καρδιά, καρδιά ἐργάτου . . . (τείνουσα αὐτῷ τὴν χεῖρα) Ὅλοι ἄς ἐνωθῶμεν ἐν ἐναγκαλισμῷ εἰρήνης καὶ συγγνώμης.

ΚΟΜ. (πρὸς τὸν Ἐρρίκον) Νέε μου καλλιτέχνα, ἰδοὺ ἀγία ἔμπνευσις!

ΕΡΡ. Ναί, θέλει εἶσθαι ἡ πρώτη εἰκὼν τὴν ὁποίαν θὰ παρουσιάσω εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῆς Φλωρεντίας.

ΛΟΥΚ. Ἀλλὰ θὰ προσθέσης οὐρανίαν τινὰ μορφήν, τὴν τῆς μητρὸς μου, ὡς ἰπταμένην ἐπὶ τῶν κεφαλῶν μας . . .

ΚΟΜ. Καὶ εὐλογοῦσαν τὸ σύμπλεγμα τοῦτο ἀγάπης. (ἐνῶ ὅλοι εἶναι ἐνηγκαλισμένοι καταβιβάζεται ἡ αὐλαία).

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΩΝ ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ

Σελ. 17.	στίχ. 11	ἀντί Λίζα	ἀνάγνωθι,	Λουκία
» 17	» 22	» Λίζα	»	Λουκία
» 21	» 5	» ὄψις	»	ὄψις
» 44	» 16	» αἰσθάνουμαι	»	αἰσθάνωμαι
» 52.	» 28	» καὶ εἶναι.	»	καὶ εἶναι...
» 66	» 7	» Καλτσαγιουνόλη	»	Καλτσαγιου- [όλη.
» 67	» 13	» κκταρασθῶ	»	καταρασθῶ.

